കേരള നിയമസഭാ നടപടികൾ
പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം

2025 ജനുവരി 17 വെള്ളി

ഔദ്യോഗിക റിപ്പോർട്ട്

വാല്യം 196 - നമ്പർ 1

കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
തിരുവനന്തപുരം

കേരള നിയമസഭാ നടപടികൾ

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം

2025 ജനുവരി 17 വെള്ളി

സ്പീക്കർ
ശ്രീ. എ. എൻ. ഷംസീർ

ഡെപ്യൂട്ടി സ്പീക്കർ
ശ്രീ. ചിറ്റയം ഗോപകുമാർ

സെക്രട്ടറി
ഡോ. എൻ. കൃഷ്ണ കുമാർ

ചീഫ് എഡിറ്റർ
ശ്രീ. പി. രാമചന്ദ്രൻ

എഡിറ്റിംഗ് ബ്രാഞ്ച്
കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
തിരുവനന്തപുരം

മന്ത്രിസഭാംഗങ്ങൾ

മുഖ്യമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ
ന്യൂനപക്ഷക്ഷേമം, കായികം, വഖഫ്, ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടന വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ
ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. ജി. ആർ. അനിൽ
ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ
ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ-സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ഡോ. ആർ. ബിന്ദു
മൃഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീരവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീമതി ജെ. ചിഞ്ചുറാണി
ഗതാഗത വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. ബി. ഗണേഷ് കുമാർ
പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗ ക്ഷേമ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. ഒ. ആർ. കേളു
വൈദ്യുതി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി
പൊതുമരാമത്ത്- വിനോദസഞ്ചാരം വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പി. എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ്
കൃഷി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പി. പ്രസാദ്
റവന്യൂ-ഭവനനിർമ്മാണ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. കെ. രാജൻ
നിയമം, വ്യവസായം, കയർ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. പി. രാജീവ്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും എക്സൈസും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. എം. ബി. രാജേഷ്
രജിസ്ട്രേഷൻ, മ്യൂസിയം, ആർക്കിയോളജി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി
ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. റോഷി അഗസ്റ്റിൻ
മത്സ്യബന്ധനം, സാംസ്കാരികം, യുവജനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. സജി ചെറിയാൻ
വനം-വന്യജീവി വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ
പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ- തൊഴിൽ വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. വി. ശിവൻകുട്ടി
തുറമുഖ-സഹകരണ-ദേവസ്വം വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീ. വി. എൻ. വാസവൻ
ആരോഗ്യ-വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി	:	ശ്രീമതി വീണാ ജോർജ്

അംഗങ്ങൾ

1. ശ്രീ. പി. അബ്ദുൽ ഹമീദ് (വള്ളിക്കുന്ന്)
2. ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ (താനൂർ)
3. പ്രൊഫ. ആബിദ് ഹുസൈൻ തങ്ങൾ (കോട്ടയ്ക്കൽ)
4. ശ്രീ. അഹമ്മദ് ദേവർകോവിൽ (കോഴിക്കോട് സൗത്ത്)
5. ശ്രീ. എൻ. കെ. അക്ബർ (ഗുരുവായൂർ)
6. ശ്രീ. മഞ്ഞളാംകുഴി അലി (മങ്കട)
7. ശ്രീമതി ഒ. എസ്. അംബിക (ആറ്റിങ്ങൽ)(എസ്.സി)
8. ശ്രീ. ജി. ആർ. അനിൽ (നെടുമങ്ങാട്)
9. ശ്രീ. എ. പി. അനിൽ കുമാർ (വണ്ടൂർ)(എസ്.സി)
10. ശ്രീ. അനൂപ് ജേക്കബ് (പിറവം)
11. ശ്രീ. കെ. ആൻസലൻ (നെയ്യാറ്റിൻകര)
12. ശ്രീ. ആന്റണി ജോൺ (കോതമംഗലം)
13. ശ്രീ. ആന്റണി രാജു (തിരുവനന്തപുരം)
14. ശ്രീ. അൻവർ സാദത്ത് (ആലുവ)
15. ശ്രീ. എം. എസ്. അരുൺ കുമാർ (മാവേലിക്കര)(എസ്.സി)
16. ശ്രീമതി സി. കെ. ആശ (വൈക്കം) (എസ്.സി)
17. ശ്രീ. എ. കെ. എം. അഷ്റഫ് (മഞ്ചേശ്വരം)
18. ശ്രീ. കെ. ബാബു (നെന്മാറ)
19. ശ്രീ. കെ. ബാബു (തൃപ്പൂണിത്തുറ)
20. ശ്രീ. പി. ബാലചന്ദ്രൻ (തൃശ്ശൂർ)
21. ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ (കൊട്ടാരക്കര)
22. ശ്രീ. പി. കെ. ബഷീർ (ഏറനാട്)
23. ശ്രീ. ഐ. സി. ബാലകൃഷ്ണൻ (സുൽത്താൻബത്തേരി)(എസ്.ടി)
24. ഡോ. ആർ. ബിന്ദു (ഇരിങ്ങാലക്കുട)
25. ശ്രീ. ഇ. ചന്ദ്രശേഖരൻ (കാഞ്ഞങ്ങാട്)
26. ശ്രീ. ചാണ്ടി ഉമ്മൻ (പുതുപ്പള്ളി)

27. ശ്രീമതി ജെ. ചിഞ്ചുറാണി (ചടയമംഗലം)
28. ശ്രീ. പി. പി. ചിത്തരഞ്ജൻ (ആലപ്പുഴ)
29. ശ്രീമതി ദെലീമ (അരൂർ)
30. ശ്രീ. എൽദോസ് പി. കുന്നപ്പിള്ളിൽ (പെരുമ്പാവൂർ)
31. ശ്രീ. കെ. ബി. ഗണേഷ് കുമാർ (പത്തനാപുരം)
32. ശ്രീ. ചിറ്റയം ഗോപകുമാർ (അടൂർ)(എസ്.സി)
33. ശ്രീ. എം. വി. ഗോവിന്ദൻ മാസ്റ്റർ (തളിപ്പറമ്പ്)
34. ശ്രീ. സി. കെ. ഹരീന്ദ്രൻ (പാറശ്ശാല)
35. ശ്രീ. ടി. വി. ഇബ്രാഹിം (കൊണ്ടോട്ടി)
36. ഡോ. കെ. ടി. ജലീൽ (തവനൂർ)
37. ശ്രീമതി കാനത്തിൽ ജമീല (കൊയിലാണ്ടി)
38. ശ്രീ. ജി. എസ്. ജയലാൽ (ചാത്തന്നൂർ)
39. ഡോ. എൻ. ജയരാജ് (കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി)
40. ശ്രീ. കെ. യു. ജനീഷ് കുമാർ (കോന്നി)
41. ശ്രീ. ജോബ് മൈക്കിൾ (ചങ്ങനാശ്ശേരി)
42. ശ്രീ. പി. ജെ. ജോസഫ് (തൊടുപുഴ)
43. ശ്രീ. വി. ജോയി (വർക്കല)
44. ശ്രീ. ഒ. ആർ. കേളു (മാനന്തവാടി)(എസ്.ടി)
45. ശ്രീ. കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി (ചിറ്റൂർ)
46. ശ്രീ. പി. കെ. കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടി (വേങ്ങര)
47. ശ്രീ. സി. എച്ച്. കുഞ്ഞമ്പു (ഉദുമ)
48. ശ്രീ. കെ. പി. കുഞ്ഞമ്മദ് കുട്ടി മാസ്റ്റർ (കുറ്റ്യാടി)
49. ശ്രീ. കോവൂർ കുഞ്ഞുമോൻ (കുന്നത്തൂർ)(എസ്.സി)
50. ശ്രീ. യു. എ. ലത്തീഫ് (മഞ്ചേരി)
51. ശ്രീ. ലിന്റോ ജോസഫ് (തിരുവമ്പാടി)
52. ശ്രീ. ടി. ഐ. മധുസൂദനൻ (പയ്യന്നൂർ)
53. ശ്രീ. സി. ആർ. മഹേഷ് (കരുനാഗപ്പള്ളി)

54. ശ്രീ. കെ. പി. എ. മജീദ് (തിരൂരങ്ങാടി)
55. ശ്രീ. പി. മമ്മിക്കുട്ടി (ഷൊർണ്ണൂർ)
56. ശ്രീ. എം. എം. മണി (ഉടുമ്പൻചോല)
57. ശ്രീ. മാണി സി. കാപ്പൻ (പാലാ)
58. ഡോ. മാത്യു കുഴൽനാടൻ (മൂവാറ്റുപുഴ)
59. ശ്രീ. മാത്യു ടി. തോമസ് (തിരുവല്ല)
60. ശ്രീ. കെ. ജെ. മാക്സി (കൊച്ചി)
61. ശ്രീ. പി. എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ് (ബേപ്പൂർ)
62. ശ്രീ. കെ. പി. മോഹനൻ (കൂത്തുപറമ്പ്)
63. ശ്രീ. എ. സി. മൊയ്തീൻ (കുന്നംകുളം)
64. ശ്രീ. കുറുക്കോളി മൊയ്തീൻ (തിരൂർ)
65. ശ്രീ. മോൻസ് ജോസഫ് (കടുത്തുരുത്തി)
66. ശ്രീ. മുഹമ്മദ് മുഹസിൻ (പട്ടാമ്പി)
67. ശ്രീ. എം. മുകേഷ് (കൊല്ലം)
68. ശ്രീ. സി. സി. മുകുന്ദൻ (നാട്ടിക)(എസ്.സി)
69. ഡോ. എം. കെ. മുനീർ (കൊടുവള്ളി)
70. ശ്രീ. ഡി. കെ. മുരളി (വാമനപുരം)
71. ശ്രീ. മുരളി പെരുനെല്ലി (മണലൂർ)
72. ശ്രീ. നജീബ് കാന്തപുരം (പെരിന്തൽമണ്ണ)
73. ശ്രീ. പി. നന്ദകുമാർ (പൊന്നാനി)
74. ശ്രീ. എൻ. എ. നെല്ലിക്കുന്ന് (കാസർഗോഡ്)
75. ശ്രീ. എം. നൗഷാദ് (ഇരവിപുരം)
76. ശ്രീ. എ. പ്രഭാകരൻ (മലമ്പുഴ)
77. ശ്രീ. യു. ആർ. പ്രദീപ് (ചേലക്കര)
78. ശ്രീ. പ്രമോദ് നാരായൺ (റാന്നി)
79. ശ്രീ. പി. പ്രസാദ് (ചേർത്തല)
80. ശ്രീ. വി. കെ. പ്രശാന്ത് (വട്ടിയൂർക്കാവ്)

81. ശ്രീ. കെ. ഡി. പ്രസേനൻ (ആലത്തൂർ)
82. ശ്രീമതി യു. പ്രതിഭ (കായംകുളം)
83. ശ്രീ. കെ. പ്രേംകുമാർ (ഒറ്റപ്പാലം)
84. ശ്രീ. തിരുവഞ്ചൂർ രാധാകൃഷ്ണൻ (കോട്ടയം)
85. ശ്രീ. പി. ടി. എ. റഹീം (കുന്ദമംഗലം)
86. ശ്രീ. രാഹുൽ മാങ്കൂട്ടത്തിൽ (പാലക്കാട്)
87. ശ്രീ. എ. രാജ (ദേവികുളം)(എസ്.സി)
88. ശ്രീ. എം. രാജഗോപാലൻ (തൃക്കരിപ്പൂർ)
89. ശ്രീ. കെ. രാജൻ (ഒല്ലൂർ)
90. ശ്രീ. പി. രാജീവ് (കളമശ്ശേരി)
91. ശ്രീ. എം. ബി. രാജേഷ് (തൃത്താല)
92. ശ്രീ. കെ. കെ. രാമചന്ദ്രൻ (പുതുക്കാട്)
93. ശ്രീ. രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി (കണ്ണൂർ)
94. ശ്രീ. ടി. പി. രാമകൃഷ്ണൻ (പേരാമ്പ്ര)
95. ശ്രീ. രമേശ് ചെന്നിത്തല (ഹരിപ്പാട്)
96. ശ്രീ. തോട്ടത്തിൽ രവീന്ദ്രൻ (കോഴിക്കോട് നോർത്ത്)
97. ശ്രീമതി കെ. കെ. രമ (വടകര)
98. ശ്രീ. റോജി എം. ജോൺ (അങ്കമാലി)
99. ശ്രീ. റോഷി അഗസ്റ്റിൻ (ഇടുക്കി)
100. ശ്രീ. കെ. എം. സച്ചിൻദേവ് (ബാലുശ്ശേരി)(എസ്.സി)
101. ശ്രീ. സജീവ് ജോസഫ് (ഇരിക്കൂർ)
102. ശ്രീ. സജി ചെറിയാൻ (ചെങ്ങന്നൂർ)
103. ശ്രീ. എച്ച്. സലാം (അമ്പലപ്പുഴ)
104. ശ്രീ. എൻ. ഷംസുദ്ദീൻ (മണ്ണാർക്കാട്)
105. ശ്രീ. സനീഷ്കുമാർ ജോസഫ് (ചാലക്കുടി)
106. ശ്രീമതി ശാന്തകുമാരി കെ. (കോങ്ങാട്)(എസ്.സി)
107. ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ (ഏലത്തൂർ)

108. ശ്രീ. വി. ശശി (ചിറയിൻകീഴ്)(എസ്.സി)
109. ശ്രീ. വി. ഡി. സതീശൻ (പറവൂർ)
110. ശ്രീ. ഐ. ബി. സതീഷ് (കാട്ടാക്കട)
111. ശ്രീ. സെബാസ്റ്റ്യൻ കുളത്തുങ്കൽ (പൂഞ്ഞാർ)
112. ശ്രീമതി കെ. കെ. ശൈലജ ടീച്ചർ (മട്ടന്നൂർ)
113. ശ്രീ. എ. എൻ. ഷംസീർ (തലശ്ശേരി)
114. ശ്രീ. ടി. സിദ്ദിഖ് (കല്പറ്റ)
115. ശ്രീ. വി. ശിവൻകുട്ടി (നേമം)
116. ശ്രീ. വാഴൂർ സോമൻ (പീരുമേട്)
117. ശ്രീ. പി. വി. ശ്രീനിജിൻ (കുന്നത്തുനാട്)(എസ്.സി)
118. ശ്രീ. ജി. സ്റ്റീഫൻ (അരുവിക്കര)
119. ഡോ. സുജിത് വിജയൻപിള്ള (ചവറ)
120. ശ്രീ. കെ. വി. സുമേഷ് (അഴീക്കോട്)
121. ശ്രീ. പി. പി. സുമോദ് (തരൂർ)(എസ്.സി)
122. ശ്രീ. വി. ആർ. സുനിൽ കുമാർ (കൊടുങ്ങല്ലൂർ)
123. ശ്രീ. സണ്ണി ജോസഫ് (പേരാവൂർ)
124. ശ്രീ. പി. എസ്. സുപാൽ (പുനലൂർ)
125. ശ്രീ. കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ (കഴക്കൂട്ടം)
126. ശ്രീ. ഇ. ടി. ടൈസൺ മാസ്റ്റർ (കയ്പമംഗലം)
127. ശ്രീ. തോമസ് കെ. തോമസ് (കുട്ടനാട്)
128. ശ്രീ. പി. ഉബൈദുള്ള (മലപ്പുറം)
129. ശ്രീമതി ഉമ തോമസ് (തൃക്കാക്കര)
130. ശ്രീ. കെ. എൻ. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ (വൈപ്പിൻ)
131. ശ്രീ. വി. എൻ. വാസവൻ (ഏറ്റുമാനൂർ)
132. ശ്രീമതി വീണാ ജോർജ്ജ് (ആറന്മുള)
133. ശ്രീ. ഇ. കെ. വിജയൻ (നാദാപുരം)
134. ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ (ധർമ്മടം)

135. ശ്രീ. എം. വിജിൻ (കല്ല്യാശ്ശേരി)
136. ശ്രീ. എം. വിൻസെന്റ് (കോവളം)
137. ശ്രീ. ടി. ജെ. വിനോദ് (എറണാകുളം)
138. ശ്രീ. പി. സി. വിഷ്ണുനാഥ് (കുണ്ടറ)
139. ശ്രീ. സേവ്യർ ചിറ്റിലപ്പിള്ളി (വടക്കാഞ്ചേരി)

വിവിധ മന്ത്രിമാർ ചുമതല വഹിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളുടെ പട്ടിക

ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ: മുഖ്യമന്ത്രി

പൊതുഭരണം

അഖിലേന്ത്യാ സർവ്വീസുകൾ

ആസൂത്രണവും സാമ്പത്തിക കാര്യവും

ശാസ്ത്രം, സാങ്കേതികശാസ്ത്രം, പരിസ്ഥിതി

മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം

സയന്റിഫിക് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടുകൾ

പേഴ്സണൽ ആൻഡ് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് റിഫോംസ്

തിരഞ്ഞെടുപ്പ്

ഇന്റഗ്രേഷൻ

ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി

സൈനികക്ഷേമം

ദുരന്തനിവാരണം

ദുരിതാശ്വാസം

സ്റ്റേറ്റ് ഹോസ്പിറ്റാലിറ്റി

എയർപോർട്ട്സ്

മെട്രോ റെയിൽ

അന്തർസംസ്ഥാന നദീജലം

കോസ്റ്റൽ ഷിപ്പിംഗ് ആൻഡ് ഇൻലാൻഡ് നാവിഗേഷൻ

കേരള സ്റ്റേറ്റ് ആൻഡ് നാവിഗേഷൻ കോർപ്പറേഷൻ

ഇൻഫർമേഷൻ ആൻഡ് പബ്ലിക് റിലേഷൻസ്

നോർക്ക

ആഭ്യന്തരം

വിജിലൻസ്

അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ ഓഫ് സിവിൽ ആൻഡ് ക്രിമിനൽ ജസ്റ്റിസ്

അഗ്നിശമനം

ജയിലുകൾ

അച്ചടിയും സ്റ്റേഷനറിയും

നയപരമായി പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ വിഷയങ്ങളും

മറ്റെങ്ങും പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വിഷയങ്ങൾ

ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ: ന്യൂനപക്ഷക്ഷേമം, കായികം, വഖഫ്, ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടന വകുപ്പുമന്ത്രി

ന്യൂനപക്ഷക്ഷേമം

കായികം

വഖഫും ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടനവും

കമ്പിത്തപാൽ

റെയിൽവേ

ശ്രീ. ജി. ആർ. അനിൽ: ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ വകുപ്പുമന്ത്രി

ഭക്ഷ്യവും സിവിൽ സപ്ലൈസും

ഉപഭോക്തൃകാര്യം

ലീഗൽ മെട്രോളജി

ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ: ധനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി

ധനകാര്യം

നാഷണൽ സേവിംഗ്സ്

സ്റ്റോർ പർച്ചേസ്

വാണിജ്യനികുതി

കാർഷികാദായ നികുതി

ട്രഷറികൾ

ലോട്ടറി

സ്റ്റേറ്റ് ഓഡിറ്റ്

കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ എന്റർപ്രൈസസ്

സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷ്വറൻസ്

കേരള ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ

സ്റ്റാമ്പ് ആൻഡ് സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി

ഡോ. ആർ. ബിന്ദു: ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ-സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പുമന്ത്രി

കോളേജ് വിദ്യാഭ്യാസം

സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം

സർവ്വകലാശാലകൾ (കാർഷിക, വെറ്ററിനറി, ഫിഷറീസ്, മെഡിക്കൽ, ഡിജിറ്റൽ

സർവ്വകലാശാലകൾ ഒഴികെ)

പ്രവേശന പരീക്ഷകൾ

എൻ.സി.സി.

അസാപ് (ASAP)

സാമൂഹ്യനീതി

ശ്രീമതി ജെ. ചിഞ്ചുറാണി: മൃഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീരവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി

മൃഗസംരക്ഷണം

ക്ഷീരവികസനം, ക്ഷീരസഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ

മൃഗശാലകൾ

വെറ്ററിനറി ആൻഡ് അനിമൽ സയൻസസ് സർവ്വകലാശാല

ശ്രീ. കെ. ബി. ഗണേഷ് കുമാർ: ഗതാഗത വകുപ്പുമന്ത്രി

റോഡ് ഗതാഗതം

മോട്ടോർ വാഹനങ്ങൾ

ജലഗതാഗതം

ശ്രീ. ഒ. ആർ. കേളു : പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ, പിന്നാക്ക വിഭാഗ ക്ഷേമ വകുപ്പുമന്ത്രി

പട്ടികജാതി ക്ഷേമം

പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമം

പിന്നാക്കസമുദായ ക്ഷേമം

ശ്രീ. കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി: വൈദ്യുതി വകുപ്പുമന്ത്രി

വിദ്യുച്ഛക്തി

അനെർട്ട്

ശ്രീ. പി. എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ്: പൊതുമരാമത്ത്-വിനോദസഞ്ചാരം വകുപ്പുമന്ത്രി

പൊതുമരാമത്ത്

വിനോദസഞ്ചാരം

ശ്രീ. പി. പ്രസാദ്: കൃഷി വകുപ്പുമന്ത്രി

കൃഷി

സോയിൽ സർവെ

സോയിൽ കൺസർവേഷൻ

കാർഷിക സർവ്വകലാശാല

വെയർഹൗസിംഗ് കോർപ്പറേഷൻ

ശ്രീ. കെ. രാജൻ: റവന്യൂ-ഭവനനിർമ്മാണ വകുപ്പുമന്ത്രി

ലാൻഡ് റവന്യൂ

സർവെയും ലാൻഡ് റെക്കോർഡ്സും

ലാൻഡ് റിഫോംസ്

ഭവനനിർമ്മാണം

ശ്രീ. പി. രാജീവ്: നിയമം, വ്യവസായം, കയർ വകുപ്പുമന്ത്രി

നിയമം

വ്യവസായം (സഹകരണ വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ)

വാണിജ്യം

മൈനിംഗ് ആൻഡ് ജിയോളജി

കൈത്തറിയും ടെക്സ്റ്റൈൽസും

ഖാദി ആൻഡ് വില്ലേജ് ഇൻഡസ്ട്രീസ്

കയർ

കശുവണ്ടി വ്യവസായം

പ്ലാന്റേഷൻ ഡയറക്ടറേറ്റ്

ശ്രീ. എം. ബി. രാജേഷ്: തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും എക്സൈസും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി

പഞ്ചായത്തുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും

ടൗൺ പ്ലാനിംഗ്

പ്രാദേശിക വികസന അതോറിറ്റികൾ

കില

എക്സൈസ്

പാർലമെന്ററികാര്യം

ശ്രീ. രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി: രജിസ്ട്രേഷൻ, മ്യൂസിയം, ആർക്കിയോളജി വകുപ്പുമന്ത്രി

രജിസ്ട്രേഷൻ

കാഴ്ചബംഗ്ലാവുകൾ

പുരാവസ്തു

പുരാരേഖ

ശ്രീ. റോഷി അഗസ്റ്റിൻ: ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി

ജലസേചനം

കമാൻഡ് ഏരിയ ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി

ഭൂജല വകുപ്പ്

ശുദ്ധജലവിതരണവും ശുചീകരണവും

ശ്രീ. സജി ചെറിയാൻ: മത്സ്യബന്ധനം, സാംസ്കാരികം, യുവജനകാര്യ വകുപ്പുമന്ത്രി

മത്സ്യബന്ധനം

ഹാർബർ എഞ്ചിനീയറിംഗ്

ഫിഷറീസ് സർവ്വകലാശാല

സാംസ്കാരികം

കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഫിലിം ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ

കേരള ചലച്ചിത്ര അക്കാദമി

കേരള സംസ്ഥാന സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തക ക്ഷേമനിധി ബോർഡ്

യുവജനകാര്യം

ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ: വനം-വന്യജീവി വകുപ്പുമന്ത്രി

വനം

വന്യജീവി സംരക്ഷണം

ശ്രീ. വി. ശിവൻകുട്ടി: പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ-തൊഴിൽ വകുപ്പുമന്ത്രി

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം

സാക്ഷരതാ മിഷൻ

തൊഴിൽ

തൊഴിലും പരിശീലനവും

നൈപുണ്യം

പുനരധിവാസം

ഫാക്ടറീസ് ആൻഡ് ബോയിലേഴ്സ്

ഇൻഷ്വറൻസ് മെഡിക്കൽ സർവ്വീസ്

ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ട്രിബ്യൂണൽസ്

ലേബർ കോടതികൾ

ശ്രീ. വി. എൻ. വാസവൻ: തുറമുഖ-സഹകരണ-ദേവസ്വം വകുപ്പുമന്ത്രി

തുറമുഖം

സഹകരണം

ദേവസ്വം

ശ്രീമതി വീണാ ജോർജ്: ആരോഗ്യ-വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി

ആരോഗ്യം

കുടുംബക്ഷേമം

മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസം

മെഡിക്കൽ സർവ്വകലാശാല

ഇൻഡിജിനസ് മെഡിസിൻ

ആയുഷ്

ഡ്രഗ്സ് കൺട്രോൾ

വനിത-ശിശു ക്ഷേമം

ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ

SECRETARIAT OF THE KERALA LEGISLATURE

NOTIFICATION

No.0001/Table-1/2025/Leg. Thiruvananthapuram, 03rd January, 2025.

In exercise of the powers conferred by Clause (1) of Article 174 of the Constitution of India, the Governor of the State of Kerala hereby summons the Fifteenth Kerala Legislative Assembly to meet for its Thirteenth Session at 09.00 a.m. on Friday, 17th January, 2025 in the Assembly Chamber, Legislature Complex, Thiruvananthapuram.

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 174-ാം അനുച്ഛേദം (1)-ാം ഖണ്ഡം നൽകുന്ന അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച് കേരള സംസ്ഥാന ഗവർണ്ണർ പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ അതിന്റെ പതിമൂന്നാം സമ്മേളനത്തിലേയ്ക്കായി 2025 ജനുവരി 17-ാം തീയതി, വെള്ളിയാഴ്ച രാവിലെ 9.00-ന് തിരുവനന്തപുരത്ത് നിയമസഭാ കോംപ്ലക്സിലുള്ള നിയമസഭാ ചേംബറിൽ സമ്മേളിക്കുന്നതാണെന്ന് ഇതിനാൽ അറിയിപ്പ് നൽകുന്നു.

By Order of the Governor,

By Order of the Governor,
DR. N. Krishna Kumar,
Secretary,
Kerala Legislative Assembly.

കേരള നിയമസഭാ നടപടികൾ

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം

2025 ജനുവരി 17, വെള്ളി

വാല്യം 196} ഔദ്യോഗിക റിപ്പോർട്ട് {നമ്പർ 1

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭയുടെ പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം 2025 ജനുവരി മാസം 17-ാം തീയതി വെള്ളിയാഴ്ച രാവിലെ 09.00 മണിക്ക് നിയമസഭാ ഹാളിൽ ആരംഭിച്ചു.

~~P-17-01-2025~~
~~KS/AM~~
~~9.00- 11.08~~

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭയുടെ പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം 2025 ജനുവരി മാസം 17-ാം തീയതി വെള്ളിയാഴ്ച രാവിലെ 9.00 മണിക്ക് നിയമസഭാ ഹാളിൽ ആരംഭിച്ചു.

രാവിലെ 8.50-നുമുമ്പായി എല്ലാ അംഗങ്ങളും അവരവരുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങളിൽ ഉപവിഷ്ടരായി.

നിയമസഭാ മന്ദിരത്തിന്റെ കിഴക്കുവശത്തുള്ള പോർട്ടിക്കോയിൽ രാവിലെ 8.52-ന് എത്തിച്ചേർന്ന ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ ശ്രീ. രാജേന്ദ്ര വിശ്വനാഥ് ആർലേകറെ ബഹുമാന്യരായ സ്പീക്കർ, മുഖ്യമന്ത്രി, തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും എക്സൈസും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി, ചീഫ് സെക്രട്ടറി, നിയമസഭാ സെക്രട്ടറി എന്നിവർ ചേർന്ന് സ്വീകരിക്കുകയും ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർക്ക് നാഷണൽ സല്യൂട്ട് നൽകി നിയമസഭാ ഹാളിലേയ്ക്ക് ആനയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറുടെ ആഗമനം ചീഫ് മാർഷൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട അംഗങ്ങളെ അറിയിച്ചു.

തുടർന്ന്, ഗവർണ്ണറുടെ അംഗരക്ഷകൻ, നിയമസഭാ സെക്രട്ടറി, സ്പീക്കർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ, മുഖ്യമന്ത്രി, തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും എക്സൈസും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി, ഗവർണ്ണറുടെ സെക്രട്ടറി, ചീഫ് സെക്രട്ടറി എന്നീ ക്രമത്തിൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറെ വേദിയിലേയ്ക്ക് ആനയിക്കുകയും സഭാംഗങ്ങൾ എഴുന്നേറ്റുനിന്ന് സ്വാഗതം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ വേദിയിലെത്തുന്നതുവരെ കാഹളഘോഷം മുഴങ്ങി.

ബഹുമാന്യരായ ഗവർണ്ണറും സ്പീക്കറും അദ്ധ്യക്ഷവേദിയിൽ അവരവരുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങൾക്ക് മുന്നിലെത്തിയപ്പോൾ പോലീസ് ബാൻഡ് ദേശീയഗാനവാദനം മുഴക്കി.

ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ നിയമസഭാ സാമാജികരെ അഭിവാദ്യം ചെയ്ത് ഉപവിഷ്ടനായി.

ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറുടെ ഇരിപ്പിടത്തിന് പിന്നിൽ ഗവർണ്ണറുടെ അംഗരക്ഷകനും ചേംബറിൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയും ഗവർണ്ണറുടെ സെക്രട്ടറിയും സ്വസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇരുന്നു.

ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ രാവിലെ 9.00 മണിക്ക് പ്രസംഗം ആരംഭിച്ചു.

ഗവർണ്ണറുടെ പ്രസംഗം

His Excellency the Governor of Kerala (Shri. Rajendra Vishwanath Arlekar): Honourable Speaker, Chief Minister, Ministers, Leader of the Opposition and Members:

I. Introduction

1. It is with immense pride and happiness that I address this august assembly, marking the beginning of the 13th Session of the 15th Kerala Legislative Assembly.

2. My Government reiterates its commitment to its aim of building a Nava Keralam, which will be endowed with high quality physical infrastructure, knowledge based economy, quality education and health care, guaranteed housing to all and eradication of extreme poverty. With limited resources in hand, we are trying our best to achieve these goals. Kerala' s development path had attracted the attention of scholars across the world. Our achievements have been widely acclaimed within the country and abroad. But my Government is not content with resting on the

laurels. It is keen to address the problems that do remain and move ahead to resolve them.

3. My Government accords equal importance to development of physical and social infrastructure and the proactive role of the State in achieving social justice. My Government is fully committed to upholding constitutional values of democracy, secularism, socialism and federalism. We have been taking special initiatives to fulfil our aims and commitments.

4. My Government has been following the novel practice of telling the society about the progress of implementation of promises made to the people at the time of seeking their mandate. My Government strongly believes that the relationship between the electors and the elected is not one to be renewed at quinquennial gaps, but a continuous one of the accountability of the latter to the former. Our State has made major strides in democratic decentralisation and this will provide a sound base in our endeavours to raise the standards of accountability.

5. Empowering the public and making them realise that services they get from the Government through public servants is a right and not a favour has been one of the foremost tasks undertaken by my Government. In this forward march, pride of place has been accorded to making available services to the public online. We have moved considerably forward in this regard and my Government will resolve any issue that needs solution. From the demand side, my Government has been simultaneously taking steps to ensure that digital divide should not exist in our society. My Government is taking very serious steps to make the internet available to all. As we undertook literacy as a mission in the past, we will achieve a society sans digital divide too.

6. Kerala has a history of moving far in reforming land ownership relations. But we still do face the problem of homelessness. In the last eight years, the present and previous Governments have made major strides in providing secure homes to 4,24,800 families. Agreement for providing secure homes for 1,13,718 families has been signed, taking the total to 5,38,518 families. Right to secure housing

has been recognised as a basic human right internationally; my Government is taking earnest steps to make this a reality in the State. Poverty in its extreme form is a major disability for the people who suffer this condition. Such a condition cannot be allowed to exist in a democratic society. Conscious of this fact, my Government identified 64,006 families which were in conditions of extreme poverty and through focused measures have attempted to bring them out of that condition in a sustainable manner.

7. My Government is working committedly to fulfill the goal of creating Kerala without landless people. I consider the allocation of land titles to 1,80,887 families in the last 3 years as a historic achievement.

8. Kerala is becoming the first State in India to digitally measure and prepare a record of all land parcels in a state. It is a matter of my Government's pride that within a short span of 18 months since the inception of full-fledged digital survey in the State, the survey of 5.58 lakh hectares of land in 41.5 lakh land parcels has been completed.

9. My Government is also committed to having safe disposal of waste with the co-operation of people. We are also taking steps to identify persons needing palliative care throughout the State and extend the necessary service to them. The Local Self Government Department is the nodal department for all the above five activities, namely, providing secure homes to the houseless, eliminate landlessness, eradicating extreme poverty, sustainable management of solid waste and providing palliative care to the needy.

10. Kerala' s achievements in school and higher education have been noted by the Union Government and International Organisations. My Government has much higher ambitions in this area. My Government aims for both inclusivity and quality in education. In the higher education sector, we emphasise on skill development, connectivity between educational institutions and industries, enabling students to be entrepreneurs and revising curricula to suit modern needs. These are being implemented with the aim of making Kerala a knowledge society, within the shortest span of time possible. In this

context it is pertinent to note that the State has developed a robust ecosystem for Startups. Kerala has consistently demonstrated better health outcomes. Kerala health system is now facing next generation challenges. My Government has planned comprehensive interventions involving AYUSH Department also by converging with the health system for NCD control, pain and palliative care and geriatric care programmes.

11. My Government has taken major steps for digitalisation in Government and providing services to the public online in an integrated manner. Considerable progress has been made in digitising land records. 12. My Government has been placing emphasis on improving the physical infrastructure of the State. In the Transport sector, my Government shared costs with the Union Government to make sure that the National Highway widening work proceeds smoothly. My Government has been pressing the Union Government to sanction rail development projects to the State for reducing the travel time and time for freight in transit. My Government has ensured

that the major infrastructure projects, of which the Vizhinjam Port needs special mention, are completed on time.

13. My Government’ s efforts to make Kerala an investment destination is showing tangible results and Kerala now ranks as the Number 1 State in providing a conducive environment for ease of doing business.

14. Details of achievements and what my Government proposes to do will be mentioned in brief in later parts of this address. Before getting to them, my Government expresses serious concern that despite taking earnest measures for on revenue mobilisation and rationalising expenditure, it has been facing liquidity stress due to declining share of Union fiscal transfers. Kerala has a very strong social security network which provides a monthly pension to 62 lakh elderly persons and the task is to ensure that this is not only not impeded in any manner, but also to strengthen the fiscal capacity of the State to augment this support. As mentioned above despite my Government’ s best efforts to mobilise own revenue, Kerala has been

facing stress on Government finances because of the tapering of revenue deficit grants and cessation of GST compensation. In a detailed memorandum presented to the Sixteenth Finance Commission, which had visited the State in December, 2024 and held discussions with my Government, the problems faced by the State have been highlighted and ameliorative measures requested. We hope for the best.

15. Over the past decade, Kerala has faced a series of devastating disasters, including the unprecedented floods of 2018 and 2019, Cyclone Ockhi and the recent Meppadi landslide. Despite these challenges, Kerala' s disaster management model, rooted in community resilience, technological integration and proactive governance, has garnered global recognition as a beacon of effective crisis response. My Government is committed to rehabilitating all those affected by the Meppadi landslide by ensuring the completion of the townships within one year. My Government is committed to take initiatives to build a disaster resilient Kerala. My Government with its

own initiatives and the required help from the Union Government will take all possible steps to build capabilities to cope with the impact of climate change, which is being felt here as in other parts of the world.

16. My Government has made conscious efforts to revitalise the agriculture sector in an environment friendly manner. We are taking efforts to achieve an accelerated economic growth and generation of productive employment.

17. With these introductory remarks, I now proceed to make a roundup of the efforts taken by my Government in various spheres of its activity and mention the aims it has for achieving in the near future.

II. **Agriculture and Allied Sectors**

Agriculture Department

18. Kerala’ s agriculture sector contributes 8% of the State GDP, sustains nearly 30 lakh farmers. By increasing production, productivity, strengthening the secondary agricultural sector and emphasizing value-added products, my Government is in the process of doubling the farmers income. In continuation to "Njangalum

Krishiyilekku" programme, the Comprehensive Agricultural Development Mission Programme "Krishi Samriddhi" is being implemented in all Local Self Government Institutions in a phased manner with the help of a comprehensive digital data base integrating land, crop and farmers registry.

19. My Government is advancing initiatives like the Kerala Agro Business Company which is said to raise Rs. 100 crore in equity capital and Rs. 2365.48 crore Kerala Climate Resilience and Value Addition (KERA) Project, which will establish four agri-parks, promote climate-resilient farming and rejuvenate plantations. To support rice farming, digital disbursement of incentives will be introduced and the plantation labour opportunities will be enhanced through collaborations with the Industries Department.

20. The declared objective of my Government is to create fallow-free villages. A project called "NAWO-DHAN" has been implemented for this purpose. A "Crop Cultivators Card" will also be introduced to get more fallow land for cultivation. My Government is

also planning and implementing schemes to reduce post-harvest losses of agricultural products.

Animal Husbandry Department

21. My Government achieved significant milestones in 2024-25, such as establishing Hospital Management Committees to enhance veterinary institution’ s self-reliance and amending the Livestock Farm Licensing Rules to foster a favourable investment climate. I am happy to note the development of a patented vaccine for Riemerellosis through Kerala Veterinary And Animal Sciences University (KVASU), the launching of the "ADVISE-KVASU" toll-free advisory for farmers and the introduction of the "e-Samrudha" platform to integrate veterinary services digitally, alongside a revamped growthbased incentive programme to strengthen livestock breeding.

22. Looking forward, 2025-26 will prioritize innovative policies, including mobile veterinary services for doorstep care and comprehensive aid for mediumscale dairy farms. My Government will expand research collaborations, testing facilities and programmes like

"Kepco Asraya" to empower women and promote poultry farming among school children. Fertility management centers and satellite breeding units for pigs and goats will address productivity challenges, while hi-tech poultry farms and market interventions aim to stabilize prices and boost profitability.

Dairy Development Department

23. Kerala is advancing towards self-sufficiency in milk production. In 2024-25, my Government implemented the ‘ Ksheerasandvanam Insurance Scheme’ and provided support to impoverished families to establish dairy units, while the ‘ Ksheeratheeram Project’ improved the livelihoods of coastal and coir families. Additionally, 40 Grama Panchayats were transformed into ‘ Ksheeragramams’ and fodder cultivation expanded significantly.

24. Looking forward, my Government plans to expand dairy insurance to cover 2 lakh farmers, introduce targeted programmes for marginalized groups and induct 10,000 milch animals. These efforts

aim to secure economic stability for farmers and meet Kerala’ s milk production needs sustainably.

Co-operation Department

25. The United Nations General Assembly resolution for the second International Year of Co-operatives in 2025 aiming to promote co-operatives and their contribution to Sustainable Development Goals. In alignment with this vision, Kerala's Co-operative Department achieved significant milestones in 2024-25 including comprehensive amendments to the Kerala Co-operative Societies Act, 1969 and its Rules, inauguration of India’ s first Language Museum, the Aksharam Museum in Kottayam celebrating the heritage of the Malayalam Language.

26. Looking ahead, the Co-operative Department plans to launch the "Angadi Kerala App", a digital platform for direct trade within the co-operative sector. Additionally, the Vanita Federation, the apex body of women’ s co-operative societies, will introduce a vocational training initiative to empower women under 45 with secondary level

qualification, fostering employment opportunities and economic self-reliance.

Fisheries and Harbour Engineering Department

27. My Government continues to make remarkable strides in the fisheries sector, earning national recognition with the Best State Award for implementing PMMSY schemes and the Best Marine District Award for Kollam.

28. My Government has been prioritising the creation of housing and social infrastructure for fishermen. Initiatives like 'Vidyatheeram' training programme have empowered young students from fishermen's families, providing them with opportunities to pursue higher education and build better futures. Efforts to boost fish seed production and expand aquaculture have strengthened the State's journey toward self-sufficiency, ensuring that our reservoirs, rivers and farming practices contribute to both ecological balance and economic growth. Our focus on modernizing fisheries infrastructure has revitalized coastal communities.

29. Looking ahead, my Government is committed to integrating innovative technologies into aquaculture, making fish farming more accessible and profitable for small-scale fishers and households. Under the Harbour Engineering Department, new harbours and modern facilities will anchor this transformation, supporting the livelihoods of coastal communities and promoting Kerala as a leader in sustainable fisheries management.

III. Human Development Sectors

Health and Family Welfare Department

30. My Government is consistently taking measures to improve infrastructure in Government Medical Colleges as well as in District and Field Hospitals. In order to provide efficient qualitative services for burns patients, ‘ ’ Skin Bank’ ’ in Government Medical College, Thiruvananthapuram and Government Medical College, Kottayam will be established. In order to provide dialysis services, there are 104 functional dialysis units under Directorate of Health Services, in all remaining 20 institutions above Taluk Head Quarter Hospitals. Dialysis units will be established and to provide cardiac

care in decentralized way Cath Labs are functional in 12 Districts. The Cath Labs in Alappuzha and Idukki Districts will be made functional this financial year.

31. My Government will work on slowing down the rising trend of NCDs and addressing the health challenges of ageing. Department of Health is providing pain and palliative care to around 1.14 lakh bed bound people with involvement of Panchayats, field level health functionaries and civil society. This year, the pain and palliative care services will be further strengthened by adding domiciliary service to bed bound people, home bound people with co-morbidities, with and without co-morbidities free of cost to all irrespective of income status involving civil society and volunteers through the Local Self-Governments throughout the State.

32. Another focus area is to enhance health system resilience to emerging public health threats and impacts of climate change by augmenting ONE HEALTH platform and building partnership with all stakeholders. Under ONE HEALTH programme pandemic

preparedness plans in all Panchayats shall be developed.

33. My Government has taken a unique initiative to tackle the ‘silent epidemic’ of Anti-Microbial Resistance. In order to do supply side and demand side interventions, an innovative programme will be taken up for accreditation of Hospitals based on specific compliance criteria as ‘Antibiotic Smart Hospitals’ and Panchayats will get accredited as ‘Antibiotic Smart Panchayats’. The Department will strive to make Kerala Antibiotic Literate State in this year.

34. My Government has developed AI ML based products such as Diabetic Retinopathy, Immunochain, Blood bag traceability in collaboration with K-DISC and now taking efforts to take further such initiatives in digital health space. The Department will establish a state of art data analytics unit.

Ayush Department

35. My Government has taken initiative of doing standardization as per National Accreditation Board for Hospital and Health Services

(NABH) guidelines for accreditation of AYUSH hospitals. 150 institutions have been accreditation completed and other 350 institutions accreditation process will be completed. Along with standardization, my Government has also planned to do benchmarking of service delivery and ensure qualitative service delivery. As per the strategy of converging strengths of all systems of medicine, Ayurvedic palliative care programme developed and implemented in 1280 institutions. Similarly, more than 10,000 yoga clubs were started in all Panchayats as a part of integrated approach to take preventive measures regarding life style diseases and to promote healthy way of life. In order to build capacity of AYUSH functionaries, my Government will establish National Institute of Training in AYUSH for health functionaries of the State and also from other States. My Government has embarked on an ambitious project to develop International AYURVEDA Research Institute at Kannur. The first phase of development of 100 bedded hospital and development of Manuscript Centre will be completed in the year and all efforts are

taken to establish it as one of the premier Research Institutes in the country by collaborating with various institutions to do integrative and translational research.

Food and Civil Supplies Department

36. My Government’ s Public Distribution System (PDS) is recognised as one of the best in India, known for its efficiency and people-centric initiatives and ensuring food security for all citizens through a modernised supply chain management.

37. My Government plans to increase the entitlement of food grains to Non Priority Subsidy (NPS) and Non Priority Non Subsidy (NPNS) card holders. At present 1,662 K-Stores are functioning in the State and the number will be increased to 2,500 and the range of products and services available will be expanded.

Consumer Affairs Department

38. In order to protect the interest of Consumers and to prevent exploitation and undesirable trade practices, my Government has constituted a mechanism to monitor and regulate the activities of

Direct Selling companies in the State.

39. In order to make the consumer disputes redressal mechanism more effective, my Government aims to digitize the Consumer Disputes Redressal Commissions. The entire procedures from filing of complaints to hearing will be made online and judgements will be provided through electronic medium.

General Education Department

40. My Government, committed to fostering a forward looking and inclusive education system, has undertaken a historic initiative to reform the school education curriculum through the Kerala Curriculum Framework 2023 in a collaborative process involving extensive public consultations and incorporating inputs from diverse stakeholders, including teachers, parents, administrators, policymakers and, for the first time school students. This landmark effort marks the first comprehensive curriculum reform in 16 years and aligns with the evolving demands of Science, Technology and Information and Communication Technology.

41. In alignment with Kerala Curriculum Framework 2023, the State Council of Educational Research and Training, Kerala has commenced the phased development of new textbooks. In the first phase, textbooks for classes 1, 3, 5, 7 and 9 along with Teacher’ s Texts and pioneering Parent’ s Texts were introduced during the 2024-25 academic year to support holistic curriculum delivery. The second phase, covering pre-primary, classes 2, 4, 6, 8 and 10 is progressing and will be implemented in the 2025-26 academic year. Simultaneously, the revision of textbooks for higher secondary classes is underway.

42. My Government is committed to holistic, inclusive education with near 100% enrolment, retention and comprehensive plan to enhance quality through improved academic practices, revamped assessments and targeted support for marginalized communities and students with 23 disabilities, building on global-standard infrastructure achievements.

43. My Government recognizes the transformative role of technology in education and is strengthening digital initiatives, including an e-content portal to support learning. Administrative Reforms and research projects are enhancing curriculum effectiveness, while in-service teacher training programmes are aligned with the new curriculum to equip educators for emerging challenges. These interventions reaffirm my Government's commitment to fostering an education system that inspires excellence, inclusivity and innovation, ensuring every child in Kerala is empowered to thrive in a rapidly evolving world.

Higher Education Department

44. During the current year, significant advancements have been achieved in the Higher Education Sector driven by the recommendations of the Higher Education Reforms Commission. The curriculum and the Four-Year Undergraduate Programme have been successfully implemented, ensuring a robust foundation for academic excellence. Additionally, a unified academic calendar has been

established, streamlining the processes of examination, evaluation and result declaration.

45. Under the PM-USHA scheme, Kerala has achieved a milestone with significant grants to our selected Universities and Colleges to enhance the State's higher education infrastructure.

46. My Government has introduced K-Reap, an advanced enterprise resource planning software, to enhance governance and administrative efficiency in universities. Significant progress in higher education is evident, with most State Universities achieving high NAAC grades. Four Public Universities got to the top 100 NIRF Ranking- 2024, 16 colleges in the first 100, 42 colleges in the first 200 and NBA accreditation was obtained for all Government Engineering Colleges.

47. My Government is committed to enhancing the Gross Enrollment Ratio and the quality of teaching and learning in higher education through academic and infrastructure development, research and student mentoring. Training programmes are prioritized to build a

dynamic education ecosystem. To further these goals, seven Centres of Excellence are being established to augment teaching, learning, training innovation and research. 48. To position Kerala as a global hub of higher education, the Study in Kerala Project will be launched in the 2025-26 academic year, attracting international students. Complementing this initiative, Centres for Skill Development Courses and Career Planning will be introduced in all Higher Education Institutions, aligning with the Four-Year Undergraduate Programme.

IV. Social Sector

Social Justice Department

49. My Government remains unwavering in its commitment to ensuring the welfare, safety and empowerment of senior citizens, persons with disabilities and the transgender community 26 through holistic and inclusive programmes. The operationalization of a new Old Age Home in Alappuzha has strengthened the State's network of 16 facilities dedicated to the dignity and care of the elderly. To institutionalize policy guidance for senior citizens, the Kerala State Vayojana Commission is in its final stages of establishment.

50. Significant strides have been made in rehabilitation and empowerment. The “ Sahajeevanam Snehagramam” Project provides crucial support to Endosulfan victims, while the “ Prathibha” and “ Ananya” schemes foster the holistic development of the transgender community. A Women’ s Transit Home has been inaugurated, offering a safe haven for women in need.

51. For persons with disabilities, my Government has prioritized empowerment through the Kerala State Handicapped Person’ s Welfare Corporation and the National Institute of Physical Medicine and Rehabilitation. The Corporation continues to provide life-changing aids, motorized scooters and subsidized loans, while the Institute has expanded its specialized rehabilitation services, including a 250-bedded Spinal Cord Injury Unit under the RIDF scheme. The National Institute of Speech and Hearing, recognized globally, has advanced assistive technology initiatives, hosting the landmark EMPOWER International Conference in 2024.

52. Looking forward, my Government will launch the ANUYATHRA initiative to enhance the well-being of persons with disabilities in collaboration with Local Self-Government Institutions. A Cognitive Communication Training and Research Lab will focus on early detection of cognitive decline, while Art-Ability, India’ s first digital platform for art works by individuals with disabilities, will foster creativity and financial independence.

Backward Classes Development Department

53. My Government remains steadfast in its mission to uplift backward communities through innovative welfare schemes that promote social, economic 28 and educational progress. In the current year, educational scholarships and grants benefitted more than one lakh students, while the Overseas Scholarship Scheme supported many OBC students pursuing studies abroad. A new subsidy scheme for OBC widows was also introduced. Looking ahead, my Government will launch skill development programmes for unemployed OBC youth, support schemes for Converted Christian

and Recommended Communities and funding for traditional product exhibitions. Cluster Development Centres will modernize traditional occupational groups, enhancing their skills and productivity.

SC Development Department

54. Under SC Development Department, the implementation of e-office systems across blocklevel offices and the ongoing Home Survey aim to ensure that development opportunities and essential infrastructure reach every Scheduled Caste Family. To enhance employability, significant strides have been made in internship and placement training, with further expansions in skill development programmes planned. The establishment of a Central Sponsored Scheme Cell will maximize the benefits of Central schemes by engaging Scheduled Caste youth as interns. Moreover, the transformation of all departmental offices into ISO-certified Green Offices underscores a commitment to sustainability and operational excellence.

ST Development Department

55. For Kerala’ s tribal communities, comprehensive development initiatives span education, healthcare, housing and economic empowerment. Key achievements include the establishment of 31 Model Pre-Schools, 22 Model Residential Schools and 130 Hostels alongside programmes like Vidhyavahini scholarships and skill development initiatives such as WINGS and Kerala Tribal Plus, fostering education and employment opportunities. In healthcare, the Comprehensive Tribal Health Care Programme addresses critical needs through PHCs, mobile clinics and maternal health initiatives like Janani-Janma Raksha. Economic empowerment is supported through housing under SAFE and LIFE Mission, cultural hubs and platforms promoting tribal arts.

Women and Child Development Department

56. The Women and Child Development Department through **the O**ur Responsibility to Children initiative, in collaboration with Local Self Governments is strengthening programmes for the early

detection of disabilities and vulnerabilities among children. I am happy to note the efforts to combat substance abuse and cyber abuse alongside a comprehensive policy for children in street situations. My Government is formulating a targeted action plan for women, particularly those past the age of forty to address their biological, psychological and sociological well-being during the perimenopausal stage. Measures will also be implemented to make workplaces more conducive and women-friendly with the goal of enhancing their workforce participation.

Minority Affairs Department

57. My Government remains committed to uplifting minority communities through targeted welfare programmes and holistic development initiatives. The Housing Scheme for Minority Widows, Divorcees and Abandoned Women has provided essential support with significant progress in home renovations. Educational empowerment continues to be a priority through initiatives such as Career Guidance Camps for students across the State and Pre-marital

Counseling programmes designed to address social challenges and strengthen family structures.

58. Looking ahead, my Government will introduce innovative programmes, including financial support for rural minority students pursuing higher education, assistance for orphanage residents in advanced studies and a fellowship scheme to encourage minority scholars in pursuing doctoral research. The Kerala State Minorities Development Finance Corporation continues to empower beneficiaries through diverse financial schemes such as self-employment and education loans alongside new plans for regional expansion and job-oriented training programmes. The Kerala Hajj Committee successfully sent a record number of pilgrims to last year’ s Hajj and took initiatives to reduce the air fare for the pilgrims.

Housing Department

59. My Government is committed to addressing the housing needs of vulnerable and marginalized groups. The “ Aswas Rental Housing Scheme” at Thissur Medical College and the

“ Thanteidam” Project provide support for the underserved, while the “ Swapnakood” Project in Kollam and the EWS/LIG Housing Project in Kannur cater to economically weaker sections. Infrastructure upgrades, such as the residential complexes in Kozhikode, Thrikakkara and Ernakulam enhance affordable living options. The “ Grihashree” Scheme, envisioning 2,000 homes for marginalized families, underscores the emphasis on inclusivity.

60. In 2025, my Government will introduce measures including the Loan Linked Subsidy Scheme for middle-income families, the Senior Citizen Housing Project and rehabilitation programmes like the MN Suvarna Bhavanam and Navayuga Renovation Schemes, revitalizing Laksham Veedu houses.

Department of Sainik Welfare

61. My Government remains committed to enhancing the welfare of ex-servicemen and their families through progressive measures. I am happy to note that an empowerment initiative of forming self-help groups for wives, widows and dependents of exservicemen is being

planned by the Department of Sainik Welfare. The Kerala State Ex-Servicemen Development and Rehabilitation Corporation continues to lead impactful projects such as uniform and garment manufacturing units employing women and installing solar power systems, leveraging the expertise of exservicemen.

V. Local Governance

62. Kerala’ s Local Self-Government Institutions continue to exemplify the principles of grassroots democracy and decentralized governance. My Government has prioritized aligning the developmental goals of LSGIs with the broader objectives of the Nava Kerala Mission through the Nammude Keralam - Multi-Sector Development Programme. By adopting a ‘ whole-of-government’ approach, this programme facilitates the seamless convergence of departmental schemes.

63. My Government has taken a bold initiative to address long-pending grievances of the public. As part of this, Local Government Adalats were conducted across all districts of the State. These Adalats

successfully resolved a substantial number of cases and facilitated the review of key policy decisions, resulting in amendments to existing statutes and ushering in significant governance reforms.

64. The Urban Policy Commission, constituted to address the rapid urbanization of Kerala, has submitted its Interim Report. Acting swiftly on actionable recommendations, my Government is focused on enhancing professionalism in urban governance and improving service delivery. Plans to establish Metropolitan Planning Committees in Kochi, Thiruvananthapuram and Kozhikode aim to transform these cities into engines of economic growth. Additionally, urban local bodies are undergoing credit rating exercises to ensure fiscal health and attract investments for large-scale infrastructure projects.

65. Kudumbashree, the world’ s largest women-led community development initiative, continues to be a cornerstone of Kerala’ s social empowerment agenda. The K-LIFT (Kudumbashree Livelihood Initiative for Transformation) campaign has provided over 1.75 lakh livelihood opportunities, particularly for rural women. In 2025-26,

Kudumbashree’ s skill development programmes will focus mainly on emerging sectors like IT, Artificial Intelligence and Green Energy. Auxiliary Groups will be expanded to higher education institutions with the aim to equip young women also with necessary skills to avail opportunities.

66. Kerala continues to lead the nation in implementing the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme, with complete social audit coverage across all Panchayats. Significant progress has been made in creating labour opportunities, surpassing targets and emphasizing areas such as natural resource management, disaster mitigation and rural infrastructure. Looking ahead, the Ayyankali Urban Employment Guarantee Scheme aims to create substantial employment opportunities in urban areas, further strengthening Kerala's commitment to inclusive economic development.

67. My Government’ s focus on digital transformation in governance has led to the implementation of the K-SMART platform,

operational across urban local bodies since January 2024. Rural local bodies will transition to this platform by April 2025, ensuring efficiency and uniformity in service delivery. The GIS-enabled ward delimitation process, the first of its kind in India, exemplifies Kerala' s commitment to leveraging technology for enhanced governance.

68. Kerala has made remarkable progress in waste management through initiatives like the Malinya Muktha Nava Keralam Campaign. With 88% of households availing doorstep waste collection and Haritha Karma Senas providing sustainable livelihoods, the campaign reflects a model for community-driven waste management. Plans for 2025-26 include the establishment of sludge and sewage treatment plants in designated clusters to address liquid waste management comprehensively.

69. Recognized with the Panchayat Kshamata Nirmaan Sarvottam Sansthan Puraskar, KILA has been instrumental in advancing research, training and data-driven decision-making for

LSGIs. The introduction of tools like the Disaster Risk Reduction and Climate Action Tracker and the establishment of an International Centre for Climate Innovation showcase Kerala's proactive approach to governance and resilience.

70. The State Town and Country Planning Committee, constituted in 2024, has laid the groundwork for a comprehensive 20-year Spatial Perspective Plan. This framework will address urban and rural growth, resource management and climate resilience, ensuring Kerala is well-prepared to meet future challenges.

71. The increasing share of elderly population in Kerala has necessitated innovative care solutions. Kudumbashree's K-Care project has successfully trained care-givers to provide quality palliative care for the elderly. For 2025-26, my Government aims to expand home care units, integrate telemedicine facilities and create a comprehensive registration system for palliative care providers.

VI. Industries, IT, Labour and Commerce

Industries Department

72. I am happy to note that Kerala's Public Sector

Undertakings have demonstrated significant progress. The launch of the e-commerce portal ‘ K-Shoppe and pioneering ventures like India’ s first super-capacitor manufacturing facility by Keltron 39 highlight this advancement. Collaborations in aerospace and defence have further bolstered industrial growth. Traditional industries such as Foam Mattings India and Kerala Coir Corporation are thriving with efforts to modernize PSUs through ERP systems and organizational mergers aimed at reducing costs and enhancing efficiency.

73. The Invest Kerala Global Summit 2025, to be held on February 21, 22 in Kochi will showcase Kerala’ s vision for sustainable and inclusive growth under the theme "Responsible Investment, Responsible Industry". Bringing together global leaders, investors and policymakers, the summit highlights Kerala’ s investor-friendly eco-system and focuses on responsible, long-term growth. Preparations led by the Kerala State Industrial Development Corporation include sectoral discussions in areas like AI, life sciences, food technology and renewable energy alongside roadshows in major

cities and international hubs. Partnering with nine countries, the event seeks to foster global collaboration and attract high-value investments.

74. Kerala's emphasis on sustainability and innovation, position the State as a leading destination for enterprises. Kerala has the top achiever status in Ease of Doing Business. The Invest Kerala Global Summit 2025 marks a transformative step in Kerala's industrial journey, reaffirming my Government's commitment to inclusive and progressive development.

75. The Kerala Cashew Board has safeguarded livelihoods by importing raw cashew nuts, with plans to expand imports further. The Kerala State Cashew Development Corporation focuses on factory modernization, mechanization and value added products ensuring consistent employment for its predominantly women workforce. My Government continues to support the modernization of the coir sector, fostering export growth and mechanization.

76. The 'Year of Enterprises' initiative has seen remarkable success, fostering thousands of enterprises and creating substantial

employment opportunities. The ‘ Mission 1000’ programme 41 seeks to elevate MSMEs into high-revenue businesses, while schemes like the MSME Insurance Scheme and ‘ Samrambhaka Sabha’ forums nurture entrepreneurship. The Department of Mining and Geology advances sustainable practices through drone-based surveys and mineral exploration with future plans for auctioning key resources.

77. Kerala Bureau of Industrial Promotion continues to implement impactful schemes, including the Pradhan Mantri Formalization of Micro Food Processing Enterprises and the National Bamboo Mission, establishing incubation centres and hosting events like the Kerala Bamboo Fest. Industrial cluster development is underway with major projects planned for sectors such as steel and furniture. KINFRA’ s industrial parks attract private investments, generating substantial employment. The Khadi Board’ s innovative promotions and the Kerala State Agency for the expansion of Cashew Cultivation’ s use of GIS technology further advance industrial

modernization.

78. My Government's vision for 2025-26 emphasises innovation, sustainability and inclusive economic growth. With strides in traditional industries, MSME support and technological integration, Kerala is poised for significant economic and social development.

Labour & Skills Department

79. My Government has taken significant steps in the Labour and Skills sector to enhance worker welfare and employment opportunities. The Labour Department launched the "Athidhi App", facilitating easy registration for guest workers with 2.7 lakh workers registered Statewide. The "Sahaja call center system" was implemented to address workplace issues faced by women, ensuring timely redressal.

80. My Government will launch the Karmachari Project, providing students with part-time job opportunities to support their educational expenses. To strengthen Kerala's skill development eco-system, District-level Training Service Provider Summits are being

organized, culminating in the creation of a comprehensive State Skill Development Plan.

81. In a landmark initiative, my Government has partnered with Deutsche Bahn AG to train and to employ job-seeking technical candidates from Kerala in German Railways. Collaborations with agencies in Germany will also provide free vocational training and placement opportunities for Kerala’ s youth. The National Employment Service will modernize employment exchanges in Kozhikode and Thrissur and launch a dedicated private job portal to expand employment opportunities.

NORKA Department

82. During last year, my Government implemented key initiatives through the NORKA Department to support non-resident Malayalis and returnees, namely, Reintegration Assistance under the Norka Department Project for Returned Emigrants (NDPREM) scheme and the Santhwana scheme for extending support to pravasi returnees in distress.

83. To further support returnees, the NORKA Assisted and Mobilized Employment (NAME) initiative aims to create up to 100 days of employment for registered expatriates, leveraging non-resident cooperatives and private businesses. In addition, NORKA Subhayathra provides skill development loans to support migration-related expenses. My Government also plans to launch NORKA CARE, a health insurance scheme for NRKs and their families within and outside India.

Electronics & IT Department

84. My Government has undertaken significant initiatives to position Kerala as a leader in digital transformation and innovation. The Lokakeralam Online platform for Global NRKs and the Centre for Digital Transformation in Culture under Digital University, Kerala aim to preserve Kerala's cultural heritage while fostering research and artistic growth. In collaboration with the Indian Army, the Digital University has also developed a state-of- the-art landmine detection system integrating AI, drones and radar for enhanced national

security.

85. The Kerala Spacepark (K-SPACE) is advancing projects in aerospace control, navigation and manufacturing to establish Kerala as a global aerospace hub. An industrial land pooling model for Infopark Phase III is set to generate one lakh jobs and attract Rs. 12,000 crore in investments. To combat cyber threats against e-governance systems, a Centralized Security Operations Centre will be established and a Cloud Facility for AI/ML applications in e-governance will be set up under the India AI initiative.

86. Initiatives like the graphene pilot plant in Palakkad, the Emerging Technology Hub in Thiruvananthapuram and the upcoming Digital Public Infrastructure Incubator aim to drive innovation, attract investments and bolster Kerala's knowledge economy. K-FON, the Government's flagship programme has already reached 75,000 subscribers and is set to add one lakh connections every six months.

87. Kerala's IT parks continue to thrive as hubs of innovation, hosting a significant number of companies, creating substantial

employment opportunities and driving impressive growth in IT exports. My Government is committed to expanding IT infrastructure and fostering inclusive digital growth by creating new job opportunities and developing additional IT spaces. The forthcoming IT policy will prioritize building an inclusive ecosystem, leveraging digital technologies for economic and social progress in alignment with Sustainable Development Goals.

Science and Technology Department

88. The establishment of Centres of Excellence in Microbiome and Nutraceuticals and progress on Science Parks highlight Kerala's commitment to fostering scientific growth. In 2025-26, my Government will prioritize elevating the Kerala School of Mathematics and the Institute for Climate Change Studies to Centres of Excellence. The Institute of Advanced Virology is setting up a BSL-3 laboratory for research on highly pathogenic viruses and a small animal experimental facility.

VII. Infrastructure

Public Works Department

89. My Government's focused efforts to establish Kerala as a hub of infrastructure development are driving transformative progress across the State. The rapid development of National Highway 66 and the near completion of Hill Highway's works are significant milestones. Under the ambitious Barrier-Free Road Network-Level Cross-Free Kerala initiative, ongoing railway overbridges are set for completion this year, positioning Kerala to achieve a record number of such projects within this Government's tenure.

90. Of all the roads under the Public Works Department, nearly 60% have been upgraded to BM & BC standards, ensuring high-quality infrastructure. The Pothole-Free Kerala project and running contracts for road maintenance have significantly improved road conditions across the State. My Government has surpassed its commitment to construct 100 bridges, many of which have been beautified to serve as tourist attractions, showcasing the blend of functionality and aesthetic value.

91. Climate-resilient construction methods are being prioritized, with financial commitments made for landmark projects such as the Thiruvananthapuram Outer Ring Road and the Kollam-Chenkotta Greenfield Road.

Power

92. My Government has set an ambitious vision for Kerala to achieve 100% renewable energy status by 2040, driving transformative progress in the State's energy sector. Policies such as the Floating Solar Energy Policy, Green Hydrogen Policy and Pumped Hydro Power Policy are under active consideration and will soon be unveiled. By harnessing reservoirs and water bodies, floating solar projects aim to generate 6,000 megawatts, while solar-based pumped hydro projects, utilizing existing reservoirs without additional land acquisition are projected to add 8,000 megawatts. 93.

Kerala’ s renewable energy and green hydrogen sectors are attracting significant global investments, reaffirming the State’ s potential as a leader in green energy innovation. To bolster this momentum, my

Government will host the Global Green Hydrogen and Renewable Energy Summit in Kochi in March 2025, positioning Kerala as India’ s green energy capital and a premier hub for green energy exports.

94. My Government intends to set up multipurpose dams, tapping the central funds, to meet the targets of flood control, electricity generation, drinking water and irrigation especially needed for cash crops.

Tourism

95. Kerala Tourism continues to witness unprecedented growth in the post-COVID era, gaining both national and international recognition. My Government remains committed to positioning Kerala as a premier global destination by operationalizing the Heli Tourism Policy approved in 2024, creating new avenues for aerial tourism. Additionally, a Cruise Tourism Policy will be introduced to establish Kerala as a key player in the cruise sector.

96. In alignment with sustainable development goals, my Government will intensify efforts to promote Responsible Tourism practices across the State. The climate-resilient elements of the Design Policy adopted in 2024 will be integrated wherever feasible, ensuring that tourism development aligns with environmental preservation. Carrying capacity studies will be extended to more destinations to promote eco-friendly and sustainable tourism practices that protect Kerala's natural beauty.

97. Under the "Malinya Muktha Keralam" initiative, my Government will prioritize waste management and cleanliness at tourist destinations in collaboration with Local Self-Governments, NGOs and Tourism Clubs. The establishment of Destination Clubs will foster public awareness and deeper engagement with Kerala's cultural and natural attractions.

98. To enhance visitor experiences, my Government will focus on developing tourism infrastructure and launching mega entertainment projects through public-private partnerships. Leveraging

technology, innovative tourism products will be introduced, making Kerala a model for sustainable and tech-driven tourism that balances growth with environmental stewardship.

Transport

99. My Government is committed to transforming KSRTC into a model of efficient and passengercentric public transport. New initiatives like premium AC buses equipped with modern amenities have elevated the travel experience, while upgrades in infrastructure and streamlined operations ensure reliability and efficiency. Employee welfare is prioritized with measures initiated to clear all outstanding dues.

100. Innovative strategies have enhanced profitability and operational efficiency, including optimizing routes and introducing passenger-centric facilities like AC waiting areas and luxury services. Plans for the future aim to integrate technology further, expand the fleet and promote tourism through innovative projects.

101. The Motor Vehicles Department continues to lead in modernizing transportation management. Programmes addressing local challenges and advancing digital solutions like the Digital Driving Licence and Safe Kerala Project reflect a commitment to safety and accessibility. Future plans include expanding e-mobility infrastructure and implementing advanced systems for vehicle testing and management.

102. My Government proudly advances eco-friendly water transport, introducing India’ s first solar cruise and innovative vessels for budget tourism. By transitioning the fleet towards solar power and developing inland tourism, we reaffirm our dedication to sustainability and economic growth in coastal regions.

103. Kerala Road Safety Authority has made strides in promoting road safety through modernized driving schools, targeted safety projects and infrastructure improvements. Ongoing awareness programmes and a commitment to rectifying high-risk areas underline the importance of ensuring safe roads for all.

Water Resources Department

104. Recognizing the importance of water as a vital resource, my Government will bring in a State Water Policy for integrated water resource management with the holistic approach of linking social and economic development. Recognizing the uneven availability of water during different 54 seasons, suitable programmes under the policy will be implemented to make all local bodies selfreliant in water augmentation and conservation. Supply of water for economic activities across the State with a high priority focus on recyclying and reuse will be ensured. My Government will initiate programmes through River Basin Management for ensuring water for people, water for food, water for nature, water for industries and other uses. My Government will implement a programme of renewable energy generation through solarization of canals by rooftop measure and in the assets owned by the department to the level of one thousand megawatt on PPP basis, which will also aid to the State’ s power requirement.

105. Dam sites and Reservoirs in the department will be put to use for promoting Irrigation tourism with environment-friendly facilities on PPP Model.

106. My Government will undertake dam safety measures, restoration and rejuvenation of the canal network to ensure the safety and security of the water supply.

107. The Kerala Water Authority will take steps to address billing issues and curb water wastage, ensuring cost-effective water management.

108. The consistent stand of my Government " water to Tamil Nadu and safety to Kerala" is our guiding principle. All efforts will be taken for building a consensus for a new dam at Mullaperiyar.

109. My Government has signed a Memorandum of Understanding with WAPCOS for preparing Detailed Project Report of Meenachil River Rejuvenation Project which will ensure water for catering to the needs of agriculture, drinking water and irrigation throughout the year.

110. My Government is committed to take all steps for successful implementation of Jal Jeevan Mission so that all rural households get treated potable water in sufficient quantity. All resources required in this regard would be harnessed in the most efficient manner possible.

Coastal Shipping & Inland Navigation Department

111. My Government is committed to revitalizing inland water transport as a sustainable, cost-effective mode of transportation. The West Coast Canal, stretching from Kovalam to Bekal is being developed to National Waterways standards, with the Kovalam-Kollam section set to become operational this year. New canal stretches in Kannur and Kasargod are also being developed to enhance connectivity.

112. Recognizing the potential of waterways to ease road and rail traffic, my Government is planning to develop terminals, cargo handling facilities and warehousing infrastructure at key locations along the canal. These efforts will reduce transportation costs, create employment opportunities and boost the tourism sector. Private sector

collaborations will be pursued for fairway development, terminal operations and vessel management.

113. The Kerala State Inland Navigation Corporation has achieved consistent profitability while expanding its fleet, including the addition of a Port of Loading barge for bunkering operations. Building on this success, the Corporation is set to construct a passenger cruise vessel with significant capacity and a cargo barge to enhance the State's Inland Navigation capabilities, reflecting a strong commitment to developing its waterways.

Ports

114. My Government is steadfast in its vision to transform Kerala into a hub of maritime excellence. The Kerala Maritime Board is advancing coastal shipping and non-major port operations through innovative Public-Private Partnership models at Vizhinjam, Kollam, Beypore and Azhikkal ports. Progressive measures to register and survey mechanized inland vessels prioritize safety and security for crew, passengers and tourists, enhancing the State’ s maritime

infrastructure.

115. The Vizhinjam International Multipurpose Seaport, a landmark achievement for Kerala, began commercial operations on 3rd December 2024, becoming India’s first deepwater international container transshipment terminal. By reducing logistics costs and increasing India’s export competitiveness, Vizhinjam is emerging as a pivotal global trade hub. My Government is committed to leveraging Vizhinjam’s thriving commercial ecosystem to drive industrial production, stimulate economic growth and to mark Kerala’s presence in the global maritime sector.

VIII. Natural Resources, Forest and Wildlife, Environment and Disaster Management

Environmental and Climate Change Initiatives

116. My Government is approaching the environmental and climate change-related challenges through a multi-pronged approach. The implementation of the Coastal Zone Management Plan under the 2019 CRZ Notification ensures a balance between conservation and development. Measures such as streamlined building approvals for

coastal areas and clarified mangrove buffer zones demonstrate our focus on simplifying governance and protecting livelihoods. Programmes like Ujjwal, Paristhithi poshini and Vidya poshini are nurturing future environmental scientists, while the release of Kerala’ s Greenhouse Gas Inventory Report strengthens emission tracking.

117. Looking ahead, my Government will modernize coastal management through digital tools and expand climate awareness initiatives in collaboration with UNICEF. Infrastructure projects like Paristhithi Bhavan will enhance the operational capacity of environmental institutions, while a dedicated Climate Knowledge Resource Platform will empower stakeholders with actionable data. Wetland rejuvenation, youth engagement and recognition of exemplary contributions through awards like “ Paristhithi Mithram” will further strengthen Kerala’ s leadership in environmental stewardship.

Forest Management and Conservation Efforts

118. My Government had announced the Ecorestoration Policy in the year 2021 for the first time in the country. In furtherance in the year 2024 itself, 1,365 hectares of monoculture plantations were restored with native species. The remaining area would be restored in a phased manner.

119. In order to mitigate human wildlife conflict, 9 more Rapid Response Teams have been constituted last year making the total number of RRTs to 28. With a special drive around 500 Kms of solar fences have been repaired apart from establishing additional 138 Kms of solar fences and 59 Km of hanging solar fences. With concerted efforts, human casualties due to conflict with wild animals have started coming down. A state policy to mitigate human-wildlife conflict is being prepared and would be implemented in the coming year as a permanent solution. These measures include enrichment of wildlife habitats, landscape- level planning and leveraging etc.

Disaster Management and Resilience

120. Kerala' s unique geography makes it highly vulnerable to natural disasters such as floods, landslides and human-animal conflicts. My Government has adopted a proactive disaster management approach, focusing on preparedness, mitigation and resilience-building. The State Disaster Management Plan will undergo a comprehensive update, along with District and Local Government Plans. Emergency Response Teams will be revamped and tribal hamlets will see the integration of indigenous knowledge with scientific protocols to strengthen Tribal Disaster Management Plans.

121. The ' KaWaCHaM' early warning system will enhance disaster forecasting, while participatory weather monitoring systems are being expanded. Rising temperatures necessitate Local Self Government Heat Action Plans by 2025-26, alongside nature-based solutions to mitigate coastal erosion and stabilize riverbanks. Schools and hospitals will finalize their Disaster Management Plans to ensure preparedness across sectors. 122. Disaster awareness campaigns

which have been undertaken in partnership with Kudumbashree will lead to empowerment of local communities equipping them to meet disaster related challenges. The Tsunami Ready Programme across nine coastal districts and child-friendly spaces in cyclone shelters will bolster local resilience.

123. In response to the Meppadi landslide, my Government is constructing model resilient townships in Wayanad, incorporating homes, livelihoods and public amenities under a " buildback-better" framework. Initiatives like the Kanichar Panchayat living lab and resilience centers reflect my Government' s dual focus on mitigation and adaptation. Through inclusive planning, innovative policies and advanced technologies, Kerala is steadily advancing toward a resilient future, capable of tackling climate-driven challenges.

IX. Finance, Taxes and Excise

Finance

124. My Government has made notable strides in enhancing the State's Own Tax Revenue Receipts, reflecting a commitment to fiscal selfreliance and efficient resource mobilization. In Financial Year

2020-21, the State's Own Tax Revenue Receipts stood at Rs. 47,661 crores and through sustained efforts to improve tax compliance, expand the revenue base and implement robust fiscal reforms, this figure has grown significantly to Rs. 77,038 crores in Financial Year 2023-24. This substantial increase underscores my Government's dedication to strengthening Kerala's financial foundation, enabling greater investments in development and welfare initiatives for the people.

125. My Government is steadily progressing on the path of fiscal consolidation in the post-Covid period, with the Fiscal Deficit as a percentage of GSDP consistently within the targets set by the Kerala Fiscal Responsibility Act, 2003. The State eliminated its Primary Revenue Deficit in 2019-20 and the debt-to-GSDP ratio, which peaked during the pandemic, has since declined significantly, improving from 38.47% in 2020-21 to 34.2% in 2023-24 better than the Medium Term Fiscal Policy target. My Government emphasises maintaining Fiscal Deficit targets while ensuring adequate capital

expenditure, aligning with national fiscal priorities and reducing interest payments as debt levels decline.

126. Kerala’ s share in the central divisible pool has steadily declined from 3.875% during the 10th Finance Commission to 1.925% under the 15th Finance Commission. The cessation of GST compensation and revenue deficit grants coupled with restrictive conditions on Centrally Sponsored Schemes and new borrowing constraints have posed significant fiscal challenges for my Government. Yet, despite these hurdles, my Government has remained steadfast in fulfilling the promises made to the people of Kerala.

127. During the visit of the 16th Finance Commission to Kerala, my Government demonstrated unparalleled commitment and thorough preparation, leaving no stone unturned to present the State's case effectively. The Commission’ s Chairman described the efforts as "incredibly impressive", a testament to the dedication and meticulous planning of my Government. This acknowledgment reflects Kerala’ s

proactive approach to governance and its resolve to secure the best outcomes for the State and its people.

128. My Government has contributed significantly to the National Highway widening project by covering a substantial portion of land acquisition costs. This expenditure should be recognized as additional capital investment for National Highways. Including it within the State’ s borrowing limits could deter Kerala from supporting large-scale infrastructure projects, counteracting the Union Government’ s emphasis on promoting State capital expenditure. Allowing Kerala to borrow Rs. 6,000 crore unconditionally this financial year would bolster infrastructure development while aligning with national policy objectives. My Government has submitted the above request to the Union Government and remains optimistic that it will receive favourable consideration.

129. The Vizhinjam International Multipurpose Seaport, now operational, is set to transform India’ s logistics sector, with plans for capacity expansion and potential to serve as a gateway for trade and

industry. My Government has sought Rs. 5,000 crore in special assistance to harness the port’ s full potential and has called for reconsideration of the Viability Gap Funding repayment terms, which impose an unsustainable financial burden. Converting the Viability Gap Funding into a special grant would ensure fiscal stability and maximize the Port’ s development benefits. 130. My Government remains committed to safeguarding the welfare of vulnerable sections through unified Social Security Pension schemes, ensuring timely financial assistance to those in need. To enhance transparency, Yearly Biometric Mustering has been implemented ensuring that support reaches only eligible beneficiaries.

131. In healthcare, the MEDISEP health insurance scheme provides comprehensive coverage to Government employees, pensioners and their families ensuring access to essential medical services through a wide network of hospitals and treatment packages. This initiative continues to strengthen Kerala’ s healthcare system by offering equitable and inclusive healthcare support.

132. To stabilize the livelihoods of rubber farmers, my Government continues to implement the Rubber Production Incentive Scheme, providing direct financial assistance and safeguarding farmers from price fluctuations, ensuring stability in this critical sector.

133. The Kerala State Audit Department has advanced accountability measures by upgrading to AIMS 2.0, integrating AI and real-time dashboards to enhance auditing processes. My Government is transforming the department's training centre into a National Centre for Excellence, promoting best practices in public financial management.

134. The Treasury Department continues its modernization drive by adopting real-time monitoring systems, cyber threat detection and solar-powered UPS systems to ensure secure and efficient service delivery. Plans are underway to upgrade communication networks and construct new treasury buildings to improve accessibility and infrastructure.

135. The Kerala Financial Corporation remains a key institution in promoting entrepreneurship and economic empowerment. Through its Startup Kerala Scheme, Kerala Financial Corporation offers loans without collateral and extends concessional loans to small businesses and agroindustries fostering growth and self-reliance across sectors.

136. My Government takes pride in the achievements of KIIFB, which has spearheaded transformational infrastructure projects like the Coastal Highway, Hill Highway and West Coast Canal enhancing connectivity and economic growth across the State. KIIFB’ s continued investments reflect my Government’ s vision for building a resilient, futureready Kerala.

137. The Kerala State Financial Enterprises continues to drive financial stability and growth through innovative schemes like online gold loans, investment plans for senior citizens and digital chitty collections. Kerala State Financial Enterprises focus on technology-driven solutions and expanding services for non-resident Keralites ensures it remains a financial lifeline for the people of Kerala.

Taxes

GST Department

138. Following the restructuring of the GST department in 2023, my Government has positioned Kerala as 70 a leader in tax evasion detection and revenue collection through impactful intelligence and enforcement actions in critical sectors such as gold and scrap trading. Nationally recognized for its proactive measures, Kerala has achieved the top rank in GST registrations. The introduction of biometric authentication for GST registrations has further enhanced authenticity and transparency.

139. In the domain of Integrated GST, my Government has spearheaded reforms to enhance revenue from e-commerce operations, increase transparency in settlement procedures and clarify place-of-supply rules for goods and services. The State has also advocated for the implementation of B2C e-invoicing and has expressed its willingness to be the first State to adopt this initiative.

140. The Amnesty Scheme 2024, introduced in the last budget, has provided substantial relief to hundreds of traders, particularly

small-scale traders.

Registration Department

141. The Registration Department is transforming its services through digital initiatives like e-stamping, biometric identification, Aadhaar-authenticated transactions, system-generated certificates, digital endorsements and cashless Sub-Registrar offices to enhance accessibility and efficiency. To regulate chit funds, the Department, in collaboration with K-DISC, is implementing a digital workflow system. The Digital Document Execution platform for financial contracts is operational and will soon extend to noncompulsory registrable instruments.

Lottery Department

142. The 2024 Amendment to the Kerala Paper Lottery Regulation Rules has modernized the lottery system by addressing social media ticket sales, prohibiting unethical practices and ensuring inclusive access for differently-abled individuals, women and small agents. My Government is revising the prize structure to increase

public rewards and enhance transparency, ensuring the lottery sector remains a trustworthy and sustainable revenue source for the State.

Excise Department

143. Through the Vimukthi Mission, my Government remains steadfast in its commitment to combating drug abuse by conducting anti-drug awareness programmes in schools, colleges and tribal and coastal communities. De-addiction centers across the State provide essential treatment and counseling services ensuring a holistic approach to recovery. Initiatives like " Balyam Amulyam" and " Unarvu" focus on equipping children with life skills and promoting positive alternatives to addiction.

144. My Government supports the toddy industry through transparency initiatives such as the e-Toddy system and advanced monitoring tools balancing the fight against addiction with sustainable growth in traditional industries.

X. Regulatory Sectors

Law Department

145. My Government prioritized enhancing legal literacy and

capacity-building through several key initiatives. The “ Vagmi 2024” competition held as part of the Statewide Constitutional Day celebrations, successfully promoted Constitutional awareness among college students. The socio-legal awareness programme “ Mattoli” focused on empowering women and students with legal literacy to prevent crime and foster informed families. **Personnel and Administrative Reforms Department**

146. Institute of Management in Government has studied systemic challenges and best practices while developing competency frameworks and job charts for key departments. Institute of Management in Government will establish a Resource Center for Disability to support visually challenged officials and a Gender Study Center to promote capacity building and research. Custom training in digital technologies, including Artificial Intelligence will enhance efficiency while upgraded facilities will support Executive Development Programmes aligned with Kerala’ s developmental goals.

Revenue Department

147. My Government envisions “ Land for all, Record of Right for All Lands and All Services Smart” . The “ Pattayam Mission” aims to allocate land and issue pattas to all eligible landless families. In three years 1,80,887 pattas have been distributed with a target of 1,20,000 more by the end of this term.

148. My Government has introduced fully digitized land records and an online portal for citizens worldwide to access land status securely. Recent features include the Kerala Building Tax Appeal Module and the Electronic Mortgage Recorder. 23 types of certificates are being issued online from the Revenue Department. The number of certificates issued in this way is close to 10 crores. The Revenue Department has already fully switched over to the e-file system. To enhance service delivery 513 smart villages have been completed, with 184 more in progress and 222 targeted for Financial Year 2025-26.

149. The Digital Re-survey Mission has surveyed over 5,52,000 hectares and 41 lakh land parcels, with Ujarulvar village in Kasaragod publishing the first digitally surveyed records. The " Ente Bhoomi" Integrated Portal integrates services from the Revenue, Survey and Registration Departments, offering seamless access to land-related services, digital pre-mutation sketches and real-time automutations. The Aadhaar-based Land Authentication System ensures error-free transactions and secures property rights.

150. In 2025-26, my Government will focus on advanced e-Governance initiatives including a Blockchain-based land record validation system, Revenue e-Courts and a Digital Property Card. A unique ID assigned to 3.04 crore land parcels paves the way for issuing land cards to all citizens.

Home Department

151. My Government has made significant progress in ensuring safety, security and justice through modernized policing, disaster preparedness and judicial reforms. The Police Department established

a Cyber Division to address increasing cybercrime, upgraded Forensic Science Laboratories and procured 19 Forensic Science Vans to strengthen investigative capacities. Modern surveillance systems, including Automated Number Plate Recognition with Facial Recognition have been installed at key locations. Infrastructure improvements such as new Police Stations, Training Centers and a Traffic Safety Command Center were undertaken to enhance operational efficiency.

152. In Fire and Rescue Services, the recognition of the Kerala Fire and Rescue Services Academy as a State Training Centre by the National Fire Service College is a notable achievement. The first batch of Fire Women passed out in 2024, marking a significant step toward gender inclusion in disaster management. Civil Defence Control Rooms with hotline connections were established across all districts, enhancing disaster response capabilities.

153. The Prisons Department continues its focus on modernization and rehabilitation, implementing infrastructure

upgrades and welfare initiatives under the Modernization of Prisons Scheme. In the Chemical Examiner’ s Laboratory Department, my Government has introduced advanced analytical instruments and achieved NABL and ISO accreditation along with bio-hazard waste management and solar energy initiatives to promote eco-friendly operations.

154. In the State Judiciary, my Government established Special Designated Courts and rolled out the eCourt System, digitizing 1.4 crore case records. The Arbitration Centre at the High Court is now operational and a pilot e-Post system for serving notices has been introduced in Thiruvananthapuram. These reforms reflect my Government’ s commitment to delivering accessible and efficient justice.

155. Looking ahead, my Government will enhance social policing, strengthen coastal policing and upgrade radio communication networks. New initiatives include child protection schemes, women’ s self-defense programmes and the formation of a

Women SCUBA team for rescue operations. The Chemical Examiner’ s Laboratory will see further modernization with cold storage facilities, toxicology divisions and digital collaborations with universities.

Vigilance Department

156. My Government’ s Vigilance and Anti-Corruption Bureau remains resolute in its zero-tolerance policy against corruption. Through numerous surprise checks and inspections, the Bureau has ensured significant revenue recovery for the State. Additionally, vigilance cases and inquiries have been registered to uphold accountability and transparency across departments.

157. To improve efficiency, e-Office systems will be introduced along with digital FIR registration by 2025. Preventive vigilance measures will include awareness programmes to promote integrity and transparency.

Planning & Economic Affairs Department

158. During 2024-25, my Government, through the Planning and Economic Affairs Department, initiated transformative projects to advance development across Kerala. Under the Kasaragod Development Package, a significant number of projects have been completed, addressing key sectors like agriculture, irrigation and income generation. In Wayanad, projects focusing on agriculture, tourism, education and tribal development have been prioritized. The Idukki Development Package includes initiatives to enhance healthcare infrastructure and improve road connectivity in tribal areas. Additional efforts include solar fencing, cottage industries and skill centres to tackle regional challenges and foster sustainable development. The implementation of Kuttanad package is in progress and the same is being monitored closely.

159. The Kerala Development and Innovation Strategic Council (K-DISC) will expand its " Vigjana Keralam" initiative statewide, building on its successful pilot in Pathanamthitta. This programme

aims to skill 25,000 individuals with 80% placement targets. Work Near Home facilities will decentralize knowledge jobs, supporting underemployed individuals and career-break women.

Election Department

160. I am happy to note that Kerala now ranks second in the country for electoral gender ratio with women accounting for 52.09% of total votes. Further more, Kerala ranked among the top five states in the Social Media Index, reflecting its proactive use of digital platforms to engage voters. A key digital initiative of the Election Department is going to be development of a secure cloud-based file archiving system, providing seamless document storage and retrieval with two-factor authentication.

General Administration Department

161. My Government is in the process of implementing the online RTI application system across all Government offices to enhance accessibility and transparency. In the coming year, provisions will be introduced for filing appeals online, further simplifying the

process for citizens. Similarly, the Court Case Information System already operational in all Secretariat Departments, will be extended to offices where the e-Office system has been implemented, with the support of the IT Mission.

XI. Sports, Art and Culture

Information and Public Relations Department

162. My Government acknowledges the critical contributions of the Information and Public Relations Department (I&PRD) in bridging the Government and the public. The Department produced a documentary on Cherukulathur village, the nation’ s first complete organ donor village. The Kerala Pavilion at the India International Trade Fair won the silver prize. In 2025-26, my Government will launch “ Ente Keralam” , a platform to promote welfare schemes and enhance public engagement. Plans include modernizing the Tagore Theatre as a cultural hub, implementing cloud-based archives, forming a dedicated social media wing and evaluating Government websites to improve accessibility and user experience.

Culture Department

163. My Government remains committed to fostering Kerala's cultural heritage and empowering its artists. The Vajra Jubilee Fellowship Scheme continues to support young artists with monthly fellowships, supplemented by Local Self Government contributions. The Rural Arts Center Scheme with self-help groups, preserves traditional craftsmanship while providing marketing platforms for artisans. The Renaissance Cultural Complexes honour Kerala's Renaissance leaders, with the Kollam complex already a cultural hub and the Kasaragod and Palakkad complexes set to become operational in the coming year.

164. Major projects like the Pinarayi Cultural Center, designed to promote local performing arts and crafts and the Digital Arts School, Kerala offering online arts education in collaboration with Digital University are advancing steadily.

Archaeology, Archives and Museum Departments

165. The ongoing construction of the International Archives &

Heritage Centre at Karyavattom under the Archives Department will provide state-of-the-art facilities for preserving palm leaf records and making them accessible to researchers. Efforts to introduce transcription software will enable the translation of ancient scripts like Vattezhuthu and Kolezhuthu uncovering valuable historical insights.

Devaswom Department

166. My Government remains steadfast in its commitment to preserving the cultural and spiritual heritage of Kerala while promoting environmental sustainability. In the current financial year, the monthly allowance for Acharasthanikars and Koladharis in the Northern Malabar Region was enhanced reflecting my Government' s respect for traditional custodians of temple rituals.

167. Looking ahead, my Government has prioritized the conservation of nature alongside temple development, with significant funding earmarked for the renovation of temple ponds, sacred groves and altharas. Initiatives to install sewage treatment plants at temple premises will ensure cleanliness and environmental protection.

Sports

168. My Government is fostering global sports collaborations with Spain, Argentina and Cuba focusing on high-performance academies, talent exchange and infrastructure development. Partnerships like the AC Milan Academy at GV Raja Sports School and the One Panchayat One Playground programme ensure grassroots sports development.

169. I am extremely pleased to state that my Government has invited the Argentina Football Team for friendly matches in 2025, which will boost tourism and global visibility.

170. The Kerala Olympian Support Program aims to prepare elite athletes for the 2028 Olympics.

171. The Investor's Sports Conclave will attract stakeholders to establish Elite Sports Academies and explore new revenue streams. College Sports Leagues are being promoted to strengthen the sports ecosystem in higher education. Recognizing athlete's contributions, my Government continues to provide cash awards and scholarships to

foster excellence in sports.

172. The Kerala Kayika Kshamatha Mission will promote physical literacy and fitness for all, aiming for 100% physical literacy by 2030.

Youth Affairs

173. My Government is committed to youth empowerment through initiatives like Keralotsavam providing a platform for artistic and sporting talents and Youth Clubs promoting digital literacy and sports development. The National Adventure Academy at Devikulam will strengthen adventure tourism and offer training opportunities in activities such as para-sailing and rock climbing, creating employment prospects and gaining national recognition for Kerala’ s adventure sector.

174. Key initiatives of the Kerala State Youth Commission like the Youth Icon Programme, Green Youth Programmes and Virtual Employment Exchange focus on sustainable livelihoods. Campaigns against dowry and drug abuse along with counseling and legal

assistance ensure youth are equipped to tackle social challenges.

XII. Conclusion

175. My Government reiterates its commitment to make sure that the fruits of growth and development reach a substantial measure to the least privileged sections of the society. While taking all initiatives for making the environment conducive for higher economic growth my Government does not intend to wait till the benefits of the same trickle down to everyone. 176. With this in mind, my Government has initiated focused welfare programmes for the needy sections of the society. My Government also has a vision to endow Kerala with high quality infrastructure. To achieve this, we have taken well intentioned measures to step up capital investment. My Government requests the Union Government to take an encouraging and positive view of this.

177. My Government regards the benefits of welfare programmes as the basic right of the recipients and not as an act of benevolence of the authorities. In our vision, it is always Citizens first.

178. My Government has a firm commitment to the Constitutional values of Secularism, Democracy, Federalism, Social Justice and respecting diversity while preserving unity. My Government feels that attempts to homogenise differences in a country which has accommodated diversity with respect will run counter to Constitutional values and lofty ideals of the nationalist movement.

179. My Government believes in co-operation and moving together to take Kerala to new heights in its quest for justice to everyone and achieving a knowledge society which will be a model to all.

JAI HIND

Governor's speech was till 10:58:00

(The Malayalam copy of the Governor's speech is enclosed+)

ഗവർണറുടെ പ്രസംഗം രാവിലെ 10:58-ന് പൂർത്തിയായി.

+ Available on the official website of Legislative Assembly.

(ഗവർണറുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ മലയാളം പകർപ്പ് അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്+.)

പ്രസംഗം പൂർത്തിയാക്കി ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ സ്വന്തം ഇരിപ്പിടത്തിന് മുന്നിലെത്തിയപ്പോൾ പോലീസ് ബാൻഡ് വീണ്ടും ദേശീയഗാനവാദനം മുഴക്കി.

തുടർന്ന് ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറുടെ അംഗരക്ഷകൻ, നിയമസഭാ സെക്രട്ടറി, സ്പീക്കർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണർ, മുഖ്യമന്ത്രി, തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും എക്സൈസും പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി, ഗവർണ്ണറുടെ സെക്രട്ടറി, ചീഫ് സെക്രട്ടറി എന്നിവർ ചേർന്ന് നിയമസഭാ മന്ദിരത്തിന്റെ പ്രധാന കവാടത്തിലേയ്ക്ക് അനുഗമിച്ച് യാത്രയാക്കി.

ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറെ യാത്രയാക്കിയശേഷം ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കറുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ യോഗം തുടർന്നു.

<u>മി. സ്പീക്കർ</u>: ഓർഡർ.....ഓർഡർ....... ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ പകർപ്പുകൾ ബഹുമാനപ്പെട്ട അംഗങ്ങൾക്കും മാധ്യമപ്രതിനിധികൾക്കും ഇപ്പോൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതാണ്.

(ഗവർണ്ണറുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ പകർപ്പുകൾ അംഗങ്ങൾക്കും പത്രപ്രവർത്തകർക്കും വിതരണം ചെയ്തു.)

\+ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

എല്ലാവർക്കും ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ കോപ്പി ലഭിച്ചുവെന്ന് ചെയർ വിശ്വസിക്കുകയാണ്. ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവർണ്ണറുടെ പ്രസംഗത്തിന് നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പ്രമേയത്തിന്മേലുള്ള ചർച്ച 2025 ജനുവരി മാസം 20-ാം തീയതി ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. 2025 ജനുവരി മാസം 20-ാം തീയതി തിങ്കളാഴ്ച സഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന നന്ദിപ്രമേയത്തിന് ഭേദഗതികൾ അവതരിപ്പിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്ന ബഹുമാനപ്പെട്ട അംഗങ്ങൾ 2025 ജനുവരി മാസം 18-ാം തീയതി ശനിയാഴ്ച ഉച്ചയ്ക്ക് 12.00 മണിക്കുമുമ്പായി ഭേദഗതികൾ നിയമസഭാ സെക്രട്ടറിയെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

ഓർഡർ, ഓർഡർ...... സഭ ഇപ്പോൾ പിരിയുന്നതും 2025 ജനുവരി മാസം 20-ാം തീയതി തിങ്കളാഴ്ച രാവിലെ 9.00 മണിക്ക് വീണ്ടും സമ്മേളിക്കുന്നതുമാണ്.

(സഭ രാവിലെ 11.08-ന് പിരിഞ്ഞു)

****

അനുബന്ധം

ഗവർണ്ണറുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ മലയാള പരിഭാഷ

ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്പീക്കർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രി, ബഹുമാന്യരായ മന്ത്രിമാർ, ബഹുമാനപ്പെട്ട പ്രതിപക്ഷനേതാവ്, ബഹുമാന്യരായ നിയമസഭാംഗങ്ങളെ:

I. ആമുഖം

1. പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭയുടെ പതിമൂന്നാം സമ്മേളനത്തിന് സമാരംഭം കുറിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഈ മഹനീയസഭയെ അളവറ്റ അഭിമാനത്തോടും സന്തോഷത്തോടുംകൂടി ഞാൻ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നു.

2. എന്റെ സർക്കാർ, ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള ഭൗതിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യം, വിജ്ഞാനത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ സമ്പദ്ഘടന, നിലവാരമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസവും ആരോഗ്യ സംരക്ഷണവും എല്ലാവർക്കും ഭവനമെന്ന ഉറപ്പ്, അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, എന്നിവയിലധിഷ്ഠിതമായ ഒരു നവകേരള നിർമ്മാണമെന്ന അതിന്റെ ലക്ഷ്യത്തോടുള്ള പ്രതിബദ്ധത അരക്കിട്ടുറപ്പിക്കുന്നു. കൈവശമുള്ള പരിമിതമായ വിഭവങ്ങൾകൊണ്ട് ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുവാൻ നമ്മൾ, നമ്മുടെ കഴിവിന്റെ പരമാവധി

ശ്രമിക്കുന്നു. കേരളത്തിന്റെ വികസന പന്ഥാവ് ലോകമെമ്പാടുമുള്ള പണ്ഡിതരുടെ ശ്രദ്ധ ആകർഷിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. നമ്മുടെ നേട്ടങ്ങൾ രാജ്യത്തിനകത്തും വിദേശത്തും വ്യാപകമായ പ്രശംസ പിടിച്ചുപറ്റിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, എന്റെ സർക്കാർ, നേട്ടങ്ങളിൽ തൃപ്തരായി വിശ്രമിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. അവശേഷിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെ നേരിട്ട് അവ പരിഹരിച്ച് മുന്നോട്ട് പോകേണ്ടതുണ്ട്.

3. എന്റെ സർക്കാർ, ഭൗതിക-സാമൂഹ്യ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യ നീതി കൈവരിക്കുന്നതിൽ സംസ്ഥാനം ഒരു നിർണ്ണായക പ്രേരകശക്തിയാകുന്നതിനും തുല്യ പരിഗണന നൽകുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ, ഭരണഘടനാ മൂല്യങ്ങളായ ജനാധിപത്യം, മതനിരപേക്ഷത, സോഷ്യലിസം, ഫെഡറലിസം എന്നിവ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുവാൻ അങ്ങേയറ്റം പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. നമ്മുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രതിബദ്ധതകളും സാക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ നമ്മൾ ഏറ്റെടുത്തുവരികയാണ്.

4. എന്റെ സർക്കാർ, ജനവിധി തേടുന്ന സമയത്ത് ജനങ്ങൾക്ക് നൽകിയ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ പുരോഗതി സംബന്ധിച്ച് സമൂഹത്തോട് സംവദിക്കുന്ന മഹത്തായ പ്രക്രിയ പിന്തുടർന്നുവരികയാണ്.

തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നവരും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നവരും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അഞ്ച് വർഷത്തിലൊരിക്കൽ പുതുക്കുവാനുള്ള ഒന്നല്ലായെന്നും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നവർക്ക് തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നവരോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം തുടർച്ചയായിട്ടുള്ള ഒന്നുമാണെന്ന് എന്റെ സർക്കാർ ഉറച്ചുവിശ്വസിക്കുന്നു. ജനാധിപത്യ വികേന്ദ്രീകരണത്തിനുള്ള സുപ്രധാന കാൽവയ്പുകൾ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനം നടത്തുകയും ഇത് ജനങ്ങളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഉയർത്തിപ്പിടിക്കാനുള്ള നമ്മുടെ ഉദ്യമത്തിന് ശക്തമായ അടിത്തറ നൽകിയിട്ടുള്ളതുമാണ്.

5. എന്റെ സർക്കാർ, ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള മുൻനിര ഉദ്യമങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് പൊതുജനങ്ങളെ ശാക്തീകരിക്കുകയും പൊതുസേവകർ മുഖേന സർക്കാരിൽനിന്നും അവർക്ക് ലഭിക്കേണ്ട സേവനങ്ങൾ അവകാശമാണെന്നും ഒരു ഔദാര്യമല്ലായെന്നും അവരെ ബോധവാന്മാരാക്കുകയും ശാക്തീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത്. മുൻപോട്ടുള്ള ഈ പ്രയാണത്തിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഓൺലൈൻ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞത് അഭിമാനാർഹമാണ്. ഇത് സംബന്ധിച്ച് നമ്മൾ ഗണ്യമായി മുന്നേറിയിട്ടുള്ളതും എന്റെ സർക്കാർ പരിഹാരം വേണ്ടതായ ഏതൊരു സംഗതിയേയും സംബോധന ചെയ്യുന്നതുമാണ്. ആവശ്യകത

കണക്കിലെടുത്ത്, നമ്മുടെ സമൂഹത്തിൽ ഡിജിറ്റൽ വേർതിരിവ് നിലനിൽക്കുന്നില്ലായെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് സമാന്തരമായ നടപടികളും എന്റെ സർക്കാർ കൈക്കൊള്ളുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ, എല്ലാവർക്കും ഇന്റർനെറ്റ് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ശക്തമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്. മുൻകാലങ്ങളിൽ സാക്ഷരത ഒരു യജ്ഞമായി നമ്മൾ ഏറ്റെടുത്തിരുന്നതുപോലെ, ഡിജിറ്റൽ വേർതിരിവുംകൂടി ഇല്ലാത്ത ഒരു സമൂഹം നമ്മൾ നേടിയെടുക്കുകതന്നെ ചെയ്യും.

6. ഭൂവുടമ ബന്ധങ്ങൾ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ വളരെയേറെ മുന്നേറിയ ഒരു ചരിത്രം കേരളത്തിനുണ്ട്. എന്നാൽ ഭവനമില്ലായ്മയുടെ പ്രശ്നം നമ്മൾ ഇപ്പോഴും അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞ എട്ട് വർഷത്തിൽ ഈ സർക്കാരും, മുൻ സർക്കാരും 4,24,800 കുടുംബങ്ങൾക്ക് സുരക്ഷിത ഭവനം നൽകുന്നതിൽ വലിയ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1,13,718 കുടുംബങ്ങൾക്ക് സുരക്ഷിത ഭവനമൊരുക്കുന്നതിനുള്ള കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും അതുവഴി ഇത് ആകെ 5,38,518 കുടുംബങ്ങളാകുന്നതാണ്. സുരക്ഷിത ഭവനം ഒരു അടിസ്ഥാന മനുഷ്യാവകാശമായി അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും എന്റെ സർക്കാർ സംസ്ഥാനത്ത് ഇത് യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ പരിശ്രമങ്ങൾ നടത്തിവരുന്നതുമാണ്. അതിദാരിദ്ര്യം

അത്തരം അവസ്ഥ അനുഭവിക്കുന്നവരുടെ ഒരു പ്രധാന അവശതയാണ്. അപ്രകാരമൊരു അവസ്ഥ ജനാധിപത്യ സമൂഹത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്നത് അനുവദിക്കാനാവില്ല. ഈ വസ്തുത മുൻനിർത്തി എന്റെ സർക്കാർ 64,006 കുടുംബങ്ങൾ അതിദാരിദ്ര്യം അനുഭവിക്കുന്നതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളതും അവരെ സുസ്ഥിര രീതിയിൽ അതിൽനിന്നും പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്നതിനായി കേന്ദ്രീകരിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾവഴി പരിശ്രമം നടത്തിയിട്ടുള്ളതുമാണ്.

7. കേരളത്തെ ഭൂരഹിതർ ഇല്ലാത്ത സംസ്ഥാനമാക്കി മാറ്റണമെന്ന ലക്ഷ്യം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിലേക്കായി എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിബദ്ധതയോടെ പ്രവർത്തിക്കുകയാണ്. കഴിഞ്ഞ 3 വർഷത്തിൽ 1,80,887 കുടുംബങ്ങൾക്ക് പട്ടയം നൽകിയെന്നത് ഒരു ചരിത്രനേട്ടമായാണ് ഞാൻ കരുതുന്നത്.

8. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഭൂഭാഗങ്ങൾക്കും അളവുകളും രേഖപ്പെടുത്തലുകളും ഡിജിറ്റലായി നടത്തിയ ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യ സംസ്ഥാനമായി കേരളം മാറിയിരിക്കുന്നു. പൂർണ്ണ സജ്ജമായ ഡിജിറ്റൽ സർവെ ആരംഭിച്ച് ചുരുങ്ങിയ കാലാവധിയായ 18 മാസത്തിനുള്ളിൽത്തന്നെ 41.5 ലക്ഷം ഭൂഭാഗങ്ങളിലായി 5.58 ലക്ഷം ഹെക്ടർ ഭൂമിയിൽ സർവെ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നത് എന്റെ സർക്കാരിന് അഭിമാനാർഹമായ ഒരു

സംഗതിയാണ്.

9. എന്റെ സർക്കാർ, ജനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെയുള്ള സുരക്ഷിതമായ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ സാന്ത്വന പരിചരണം ആവശ്യമുള്ള ആളുകളെ കണ്ടെത്തി അവർക്ക് ആവശ്യമായ സേവനങ്ങൾ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും നമ്മൾ ചെയ്തുവരുന്നു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണവകുപ്പ് മേൽ വിവരിച്ച അഞ്ച് പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ, അതായത്, ഭവനരഹിതർക്ക് സുരക്ഷിത ഭവനം നൽകുക, ഭൂരഹിതത്വം ഇല്ലാതാക്കുക, അതിദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുക, ഖരമാലിന്യങ്ങളുടെ സുസ്ഥിര സംസ്കരണം, ആവശ്യക്കാർക്കുള്ള സാന്ത്വന പരിചരണം എന്നിവയുടെ നോഡൽ വകുപ്പാണ്.

10. സ്കൂൾ തലത്തിലും ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിലുമുള്ള കേരളത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ യൂണിയൻ സർക്കാരും അന്താരാഷ്ട്ര സംഘടനകളും ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്റെ സർക്കാരിന് ഈ രംഗത്ത് വളരെ വലിയ പ്രതീക്ഷയാണുള്ളത്. എന്റെ സർക്കാർ, വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ സമഗ്രതയോടൊപ്പം നിലവാരവുമാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത്, നൈപുണ്യ വികസനം, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും വ്യവസായങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം, സംരംഭകരാകുന്നതിന് വിദ്യാർത്ഥികളെ പ്രാപ്തരാക്കുക, ആധുനിക

ആവശ്യങ്ങൾക്ക് പ്രാപ്തമാക്കുംവിധം പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരിക്കുക എന്നിവയ്ക്ക് നമ്മൾ ഊന്നൽനൽകുന്നു. സാധ്യമായ ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ കേരളത്തെ ഒരു വൈജ്ഞാനിക സമൂഹമാക്കുന്നതിലേക്കായിട്ടാണ് ഇവ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നത്. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ശക്തമായ ഒരു പരിതസ്ഥിതി സംസ്ഥാനം വികസിപ്പിച്ചുവെന്നത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ആരോഗ്യ രംഗത്ത് മെച്ചപ്പെട്ട നേട്ടങ്ങൾക്ക് കേരളം സ്ഥിരമായി മാതൃകയാകുന്നുണ്ട്. വരുംതലമുറ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ട വെല്ലുവിളികളാണ് കേരളത്തിന്റെ ആരോഗ്യരംഗം ഇപ്പോൾ നേരിടുന്നത്. ആയുഷ് വകുപ്പിനെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് പകർച്ച വ്യാധികൾ അല്ലാത്തവയുടെ നിയന്ത്രണം, വേദന-സാന്ത്വന പരിചരണം, വാർദ്ധക്യകാല സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ എന്നിവയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള ആരോഗ്യ സംവിധാനങ്ങൾ കൂടി ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ സമഗ്രമായ ഇടപെടലുകൾക്ക് പദ്ധതിയിടുന്നു.

11. സർക്കാരിൽ ഡിജിറ്റലൈസേഷനും സമഗ്രമായ രീതിയിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഓൺലൈൻ സേവനം നൽകുന്നതിനും എന്റെ സർക്കാർ മുന്തിയ ചുവടുവയ്പ്പ് നടത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്. ഭൂരേഖകൾ ഡിജിറ്റൈസ് ചെയ്യുന്നതിൽ ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

12. എന്റെ സർക്കാർ, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭൗതിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഊന്നൽ നൽകിവരുന്നു. ഗതാഗത രംഗത്ത്, യൂണിയൻ സർക്കാരുമായി ചെലവ് പങ്കിട്ടുകൊണ്ട് ദേശീയ പാതയുടെ വികസന പ്രവർത്തികൾ സുഗമമായി നടക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നുണ്ട്. യാത്രാസമയത്തിലും ചരക്കുനീക്കത്തിലെ സമയലാഭത്തിനുംവേണ്ടി സംസ്ഥാനത്തെ റെയിൽ വികസന പദ്ധതികൾക്ക് അനുമതി നൽകണമെന്ന് എന്റെ സർക്കാർ യൂണിയൻ സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തിവരുന്നു. പ്രധാന അടിസ്ഥാന സൗകര്യ പദ്ധതികൾ, സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാകുന്നുവെന്ന് എന്റെ സർക്കാർ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതാണ്. ഇവയിൽ വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖ പദ്ധതി പ്രത്യേക പരാമർശം അർഹിക്കുന്നു.

13. കേരളത്തെ ഒരു നിക്ഷേപ ലക്ഷ്യ സംസ്ഥാനമാക്കി മാറ്റാനുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ ശ്രമങ്ങൾ പ്രകടമായ ഫലം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിംഗ് ബിസിനസിനുള്ള അനുകൂല സാഹചര്യമൊരുക്കുന്നതിൽ കേരളം ഇപ്പോൾ ഒന്നാം സ്ഥാനത്താണ്.

14. ഈ പ്രസംഗത്തിന്റെ ഇനി വരാനുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ നേട്ടങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങളും എന്റെ സർക്കാർ എന്താണ് ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്നത് എന്നതിന്റെ ഒരു ഹ്രസ്വവിവരണവും നൽകുന്നതാണ്. അതിനുമുമ്പായി, എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പ്രധാനമായ ഉത്കണ്ഠ പ്രകടിപ്പിക്കുകയാണ്. അത്, റവന്യൂ വരുമാനം സമാഹരിക്കുവാനും ചെലവ് യുക്തിസഹമാക്കുവാനുമുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുമ്പോഴും യൂണിയനിൽ നിന്നുള്ള സാമ്പത്തിക കൈമാറ്റത്തിലെ വിഹിതത്തിന്റെ കുറവിന്റെ ഫലമായി സംസ്ഥാനം പണഞെരുക്കത്തെ നേരിടുന്നു എന്നതാണ്. കേരളത്തിന് 62 ലക്ഷം വയോജനങ്ങൾക്ക് പ്രതിമാസ പെൻഷൻ നൽകുന്ന വളരെ ശക്തമായ ഒരു സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ ശൃംഖലയുണ്ട്. ഇത് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉതകുംവിധം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തികശേഷി ശക്തിപ്പെടുത്തുവാനുമുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കാനുള്ള ഉദ്യമത്തിൽ എന്റെ സർക്കാർ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ സ്വന്തമായി റവന്യൂ വരുമാനം സ്വരൂപിക്കുവാൻ എന്റെ സർക്കാർ ആത്മാർത്ഥമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുമ്പോഴും GST നഷ്ടപരിഹാരം നിർത്തലാക്കിയതിലൂടെയും കുറഞ്ഞുവരുന്ന റവന്യൂ കമ്മി ഗ്രാന്റിന്റെയും ഫലമായി സർക്കാരിന്റെ സാമ്പത്തികത്തിൽ കേരളം ഞെരുക്കം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. 2024 ഡിസംബറിൽ

പതിനാറാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ കേരളം സന്ദർശിച്ച് എന്റെ സർക്കാരുമായി ചർച്ച നടത്തിയ വേളയിൽ നൽകിയ വിശദമായ നിവേദനത്തിൽ സംസ്ഥാനം നേരിട്ടുവരുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുകയും ഗുണപരമായ നടപടികൾ ആവശ്യപ്പെടുകയുമുണ്ടായി. നമുക്ക് ഇക്കാര്യത്തിൽ ശുഭ പ്രതീക്ഷയാണ്.

15. കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ, 2018-ലെയും 2019-ലെയും അഭൂതപൂർവ്വമായ വെള്ളപ്പൊക്കം, ഓഖി ചുഴലിക്കാറ്റ്, അടുത്ത കാലത്തെ മേപ്പാടി ഉരുൾപൊട്ടൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ കേരളം വിനാശകരമായ ദുരന്തങ്ങളുടെ ഒരു പരമ്പരതന്നെ നേരിടുകയുണ്ടായി. ഈ വെല്ലുവിളികൾക്കിടയിലും സാമൂഹ്യ പ്രതിരോധത്തിലും സാങ്കേതിക വിദ്യ സംയോജനത്തിലും ദ്രുത ഭരണനിർവ്വഹണത്തിലും ഊന്നിയ കേരളത്തിന്റെ ദുരന്തനിവാരണ നിർവ്വഹണ മാതൃക ഫലപ്രദമായ ദുരന്തപ്രതികരണ സംവിധാനമായി ആഗോള അംഗീകാരം നേടിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ സർക്കാർ, ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ടൗൺഷിപ്പ് പൂർത്തീകരിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊണ്ട് മേപ്പാടി ഉരുൾപൊട്ടൽ ബാധിതരായ എല്ലാവരെയും പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. എന്റെ സർക്കാർ, ദുരന്തപ്രതിരോധശേഷിയുള്ള കേരളം കെട്ടിപ്പടുക്കുവാനുള്ള സംരംഭങ്ങൾ

ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. എന്റെ സർക്കാർ സ്വന്തമായ സംരംഭങ്ങളിലൂടെയും യൂണിയൻ സർക്കാരിന്റെ ആവശ്യമായ സഹായത്തോടെയും ലോകത്തിന്റെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളിൽ ബാധിച്ചതുപോലെ കേരളത്തെയും ബാധിച്ചിട്ടുള്ള കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതം ചെറുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാപ്തത കെട്ടിപ്പടുത്തുകൊണ്ട് സാധ്യമായ എല്ലാ നടപടികളും ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ്.

16. എന്റെ സർക്കാർ, കാർഷിക മേഖലയെ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ രീതിയിൽ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്ന തിനുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ത്വരിതഗതിയിലുള്ള സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കും പ്രത്യുൽപാദനപരമായ തൊഴിലവസരം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും നമ്മൾ നടപടിയെടുത്തുവരുന്നു.

17. മേൽ ആമുഖ പരാമർശത്തോടൊപ്പം, എന്റെ സർക്കാർ, വിവിധ രംഗങ്ങളിൽ നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളും സമീപ ഭാവിയിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച് ഒരു സംക്ഷിപ്ത വിവരണമാണ് ഇനി നൽകുന്നത്.

II. കൃഷിയും അനുബന്ധ മേഖലകളും

കൃഷി വകുപ്പ്

18. കേരളത്തിന്റെ കാർഷിക മേഖല സംസ്ഥാന ആഭ്യന്തരോൽപാദനത്തിന്റെ 8% സംഭാവന ചെയ്യുന്നതും, 30 ലക്ഷത്തോളം

കർഷകരെ സംരക്ഷിക്കുന്നതുമാണ്. അത് ഉൽപാദനവും ഉൽപാദനക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ദ്വിതീയ കാർഷിക മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തിയും മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപന്നങ്ങൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയും എന്റെ സർക്കാർ, കർഷകരുടെ വരുമാനം ഇരട്ടിയാക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിലാണ്. “ ഞങ്ങളും കൃഷിയിലേക്ക് ’ ’ പദ്ധതിയുടെ തുടർച്ചയായി ഭൂമി, വിള, കർഷകരുടെ രജിസ്ട്രി എന്നിവ സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സമഗ്രമായ ഡിജിറ്റൽ ഡാറ്റാ ബേയ്സിന്റെ സഹായത്തോടെ ഘട്ടം ഘട്ടമായ രീതിയിൽ എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും സമഗ്ര കാർഷിക വികസന പദ്ധതിയായ "കൃഷി സമൃദ്ധി" നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

19. എന്റെ സർക്കാർ, 100 കോടി രൂപയുടെ അടിസ്ഥാന മൂലധനം സ്വരൂപിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന കേരള അഗ്രോ ബിസിനസ് കമ്പനി നാല് അഗ്രിപാർക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും, കാലാവസ്ഥാ പ്രതിരോധ കൃഷിരീതി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും തോട്ടങ്ങൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി 2365.48 കോടി രൂപയുടെ കേരള ക്ലൈമറ്റ് റിസലിയൻസ് ആന്റ് വാല്യൂ അഡിഷൻ (KERA) പോലുള്ള പദ്ധതികൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നു. നെൽകൃഷിക്ക് സഹായം നൽകുന്നതിലേക്കായി ഡിജിറ്റലായി ഇൻസെന്റീവുകളുടെ വിതരണം ആരംഭിക്കുന്നതും വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ

തോട്ടം മേഖലയിൽ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമാണ്.

20. തരിശു രഹിത ഗ്രാമങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതാണ് എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യം. ഈ ആവശ്യത്തിലേക്കായി "നവോ-ഥാൻ" എന്ന ഒരു പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടുതൽ തരിശു ഭൂമികൾ കൃഷിക്കായി ലഭ്യമാക്കുന്നതിലേക്കായി ഒരു "ക്രോപ് കൾട്ടിവേറ്റേഴ്സ് കാർഡും" കൂടി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്. കാർഷിക ഉൽപന്നങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പിന് ശേഷമുള്ള നഷ്ടം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്കീമുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും എന്റെ സർക്കാർ, പദ്ധതിയിടുന്നുണ്ട്.

മൃഗ സംരക്ഷണ വകുപ്പ്

21. വെറ്റിറിനറി സ്ഥാപനങ്ങളെ സ്വയംപര്യാപ്തതയിലേക്ക് ഉയർത്തുന്നതിനായി ആശുപത്രി മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കുകയും അനുകൂല നിക്ഷേപാന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലേക്കായി ലൈവ് സ്റ്റോക്ക് ഫാം ലൈസൻസിങ് റൂൾസിൽ ഭേദഗതി വരുത്തിക്കൊണ്ടും 2024-25-ൽ എന്റെ സർക്കാർ, നിർണ്ണായക നാഴികക്കല്ലുകൾ പിന്നിട്ടിട്ടുണ്ട്. കേരള വെറ്റിറിനറിയും ജന്തുശാസ്ത്രങ്ങളും സർവ്വകലാശാല മുഖാന്തിരം റിമെറെല്ലോസിസിനുവേണ്ടി പേറ്റന്റഡ് വാക്സിൻ വികസിപ്പിച്ചതും കർഷകർക്ക് ടോൾഫ്രീയായി ഉപദേശം നൽകുന്നതിലേക്കായി “ ADVISE

- KVASU" ആരംഭിച്ചതും കന്നുകാലി പ്രജനനം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് പരിഷ്കരിച്ച വളർച്ചാധിഷ്ഠിത ഇൻസെന്റീവ് പദ്ധതിയോടൊപ്പം വെറ്ററിനറി സേവനങ്ങൾ ഡിജിറ്റലായി സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി "ഇ-സമൃദ്ധ" പ്ലാറ്റ്ഫോം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതും ചൂണ്ടിക്കാട്ടുവാൻ എനിക്ക് സന്തോഷമുണ്ട്.

22. 2025-26-ൽ വാതിൽപ്പടി സേവനം നൽകുന്നതിനായി മൊബൈൽ വെറ്ററിനറി സേവനങ്ങളും ഇടത്തരം ഡയറി ഫാമുകൾക്ക് വേണ്ട സമഗ്ര സഹായവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള നൂതന പദ്ധതികൾക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്നതാണ്. എന്റെ സർക്കാർ, ഗവേഷണ സഹകരണവും പരിശോധനാ സൗകര്യങ്ങളും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്കൂൾ കുട്ടികൾക്കിടയിൽ പൗൾട്രി ഫാമിങ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്ത്രീകളെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനുമായി "കെപ്കോ-ആശ്രയ" പോലുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. പന്നികൾക്കും ആടുകൾക്കുമായുള്ള ഫെർട്ടിലിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് സെന്ററുകളും സാറ്റലൈറ്റ് ബ്രീഡിംഗ് യൂണിറ്റുകളും ഉൽപാദന രംഗത്തെ വെല്ലുവിളികളെ നേരിടുമ്പോൾ ഹൈടെക് പൗൾട്രി ഫാമുകളും വിപണി ഇടപെടലുകളും വില സ്ഥിരതയും ലാഭ വർദ്ധനയും ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

ക്ഷീര വികസന വകുപ്പ്

23. കേരളം ക്ഷീരോൽപാദനത്തിൽ സ്വയം പര്യാപ്തതയിലേക്ക്

മുന്നേറുകയാണ്. 2024-25-ൽ എന്റെ സർക്കാർ ക്ഷീരസാന്ത്വനം ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുകയും ദരിദ്ര കുടുംബങ്ങൾക്ക് ക്ഷീര യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സഹായം നൽകുകയും ചെയ്തതിനുപുറമെ ക്ഷീരതീരം പദ്ധതിയിലൂടെ തീരദേശങ്ങളിലെയും കയർ കുടുംബങ്ങളിലെയും ജീവിത മാർഗ്ഗം മെച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, 40 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ ക്ഷീരഗ്രാമങ്ങളായി പരിവർത്തനപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതും തീറ്റപ്പുൽകൃഷി ഗണ്യമായ തോതിൽ വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്.

24. എന്റെ സർക്കാർ, ക്ഷീര ഇൻഷ്വറൻസ് സംരക്ഷണം 2 ലക്ഷം കർഷകരിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുവാനും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളെ ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുവാനും 10,000 കറവമാടുകൾ വിതരണം ചെയ്യുവാനും പദ്ധതിയിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ ശ്രമങ്ങൾ കർഷകരുടെ സാമ്പത്തിക സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനും കേരളത്തിന്റെ ക്ഷീരോൽപാദന ആവശ്യങ്ങൾ സുസ്ഥിരമാക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ളതാണ്.

സഹകരണ വകുപ്പ്

25. സഹകരണ സംഘങ്ങളെയും സുസ്ഥിര വികസനത്തിലേക്കുള്ള അവരുടെ സംഭാവനകളെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ളതാണ്

2025-ലെ ഐക്യരാഷ്ട്രപൊതുസഭയുടെ രണ്ടാം അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിലെ പ്രമേയം. ഈ കാഴ്ചപ്പാടിന് അനുസൃതമായി, 1969-ലെ കേരള സഹകരണ സംഘങ്ങൾ ആക്റ്റിന്റെയും അതിന്റെ ചട്ടങ്ങളുടെയും ഭേദഗതിയും മലയാളഭാഷയുടെ പൈതൃകം ആഘോഷിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യയുടെ ആദ്യത്തെ ഭാഷാ മ്യൂസിയം, അക്ഷരം മ്യൂസിയം കോട്ടയത്ത് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തതുമുൾപ്പെടെ 2024-25-ൽ കേരളത്തിന്റെ സഹകരണ വകുപ്പ് സുപ്രധാന നാഴികക്കല്ലുകൾ കൈവരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

26. സഹകരണമേഖലകളിൽ നേരിട്ടുള്ള വ്യാപാരത്തിനായി "അങ്ങാടി കേരള ആപ്പ്" എന്ന ഒരു ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോം ആരംഭിക്കുവാൻ സഹകരണവകുപ്പ് പദ്ധതിയിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതിനുപുറമേ വനിത സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ അപ്പെക്സ് ബോഡിയായ വനിത ഫെഡറേഷൻ, 45 വയസ്സിന് താഴെയുള്ള സെക്കന്ററിതല യോഗ്യതയുള്ള സ്ത്രീകളെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനും തൊഴിലവസരങ്ങൾ, സാമ്പത്തിക സ്വാശ്രയത്വം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കുമായി ഒരു തൊഴിൽ പരിശീലന സംരംഭം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

മത്സ്യബന്ധനവും ഹാർബർ എഞ്ചിനീയറിംഗും വകുപ്പ്

27. പിഎംഎംഎസ്‌വൈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ മികച്ച

സംസ്ഥാനമെന്ന അവാർഡും കൊല്ലം മികച്ച സമുദ്ര ജില്ല അവാർഡുമെന്ന ദേശീയ അംഗീകാരങ്ങൾ നേടിക്കൊണ്ട് എന്റെ സർക്കാർ മത്സ്യബന്ധന മേഖലയിൽ ശ്രദ്ധേയമായ മുന്നേറ്റം തുടരുന്നു.

28. എന്റെ സർക്കാർ, മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് പാർപ്പിടവും സാമൂഹിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യവും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകുന്നു. ‘ വിദ്യാതീരം’ പരിശീലന പരിപാടി പോലെയുള്ള സംരംഭങ്ങൾ, മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കുടുംബങ്ങളിൽനിന്നുള്ള യുവവിദ്യാർത്ഥികളെ ശാക്തീകരിക്കുകയും അവർക്ക് ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം നേടുവാനും മികച്ച ഭാവി കെട്ടിപ്പടുക്കാനുമുള്ള അവസരങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ റിസർവ്വോയറുകളും നദികളും കൃഷിരീതികളും പാരിസ്ഥിതിക സന്തുലിതാവസ്ഥക്കൊപ്പം സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കും സംഭാവന നൽകുമെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊണ്ട് മത്സ്യവിത്ത് ഉൽപാദനം ഉയർത്തുവാനുള്ള ശ്രമങ്ങളും അക്വാകൾച്ചർ വികസിപ്പിക്കുന്നതും സ്വയംപര്യാപ്തതയിലേക്കുള്ള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രയാണത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മത്സ്യമേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിനുള്ള നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ തീരദേശ സമൂഹങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നു.

29. മുന്നോട്ടുള്ള പ്രയാണത്തിൽ, ചെറുകിട മത്സ്യത്തൊഴി ലാളികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും മത്സ്യകൃഷി കൂടുതൽ പ്രാപ്യമാക്കുന്നതിനും ലാഭകരമാക്കുന്നതിനും അക്വാകൾച്ചറിൽ നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യകൾ സമന്വയിപ്പിക്കുന്നതിനും എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ഹാർബർ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ പുതിയ തുറമുഖങ്ങളും ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളും ഈ പരിവർത്തനത്തിന് ആക്കം കൂട്ടുകയും തീരദേശ സമൂഹത്തിന്റെ ഉപജീവന മാർഗ്ഗത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുകയും സുസ്ഥിര മത്സ്യബന്ധന മാനേജ്മെന്റിൽ കേരളത്തിനെ ഒരു നേതൃസ്ഥാനത്തേക്ക് കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്യും.

III. മാനവിക വികസന മേഖലകൾ

ആരോഗ്യവും കുടുംബക്ഷേമവും വകുപ്പ്

30. സർക്കാർ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെയും ജില്ലാ പ്രാഥമിക ആശുപത്രികളിലെയും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ തുടർച്ചയായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. പൊള്ളലേറ്റ രോഗികൾക്ക് കാര്യക്ഷമവും ഗുണപരവുമായ സേവനം നൽകുന്നതിന് തിരുവനന്തപുരം, കോട്ടയം സർക്കാർ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിൽ ' സ്കിൻ ബാങ്ക് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്. ഡയാലിസിസ് സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിലേക്കായി ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടറേറ്റിന്റെ കീഴിൽ 104

പ്രവർത്തനക്ഷമമായ ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റുകൾ ഉണ്ട്. താലൂക്ക് ആസ്ഥാന ആശുപത്രികൾക്ക് മുകളിൽ ബാക്കിയുള്ള 20 സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതും വികേന്ദ്രീകൃത രീതിയിൽ ഹൃദയ പരിചരണം നൽകുന്നതിലേക്കായി 12 ജില്ലകളിൽ കാത്ത് ലാബുകൾ പ്രവർത്തനസജ്ജവുമാണ്. ഈ സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ആലപ്പുഴ, ഇടുക്കി ജില്ലകളിൽ കാത്ത് ലാബുകൾ പ്രവർത്തനസജ്ജമാകുന്നതാണ്.

31. വാർദ്ധ്യകത്തിന്റെ ആരോഗ്യ വെല്ലുവിളികളെ നേരിടുന്നതിനും പകർച്ച വ്യാധികളല്ലാത്ത രോഗങ്ങളുടെ (NCD) വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പ്രവണത മന്ദഗതിയിലാക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി എന്റെ സർക്കാർ പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണ്. പഞ്ചായത്തുകളുടെയും ഫീൽഡുതല ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരുടെയും പൊതുസമൂഹത്തിന്റെയും പങ്കാളിത്തത്തോടെ, ആരോഗ്യവകുപ്പ് ഏകദേശം 1.14 ലക്ഷം കിടപ്പുരോഗികളായ ആളുകൾക്ക് വേദന-സാന്ത്വന പരിചരണം നൽകിവരുന്നു. ഈ വർഷം, കിടപ്പുരോഗികകൾക്കും ഭവന രോഗികൾക്കും, സഹരോഗാവസ്ഥയിലുള്ളവരാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും അവരുടെ വരുമാന സ്ഥിതി പരിഗണിക്കാതെ പൊതു സമൂഹത്തെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സംസ്ഥാനത്തുടനീളം സൗജന്യമായി വാസസ്ഥലത്ത്

സേവനം ലഭ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് വേദന-സാന്ത്വന പരിചരണ സേവനങ്ങൾ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

32. വൺ ഹെൽത്ത് പ്ലാറ്റ്ഫോം ശക്തിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഉയർന്നുവരുന്ന പൊതുജനാരോഗ്യ ഭീഷണികൾക്കും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതങ്ങൾക്കും എതിരെ ആരോഗ്യപ്രതിരോധ സംവിധാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതും ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവരുമായി പങ്കാളിത്തം കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതുമാണ് ശ്രദ്ധ നൽകിയിട്ടുള്ള മറ്റൊരു മേഖല. വൺ ഹെൽത്ത് പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും പകർച്ചവ്യാധികൾക്കെതിരെയുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിനുള്ള പദ്ധതികൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

33. 'നിശബ്ദ സാംക്രമിക രോഗ'മായ ആന്റി മൈക്രോബിയൽ റെസിസ്റ്റൻസ്-നെ നേരിടാൻ എന്റെ സർക്കാർ ഒരു സവിശേഷമായ നടപടി കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. വിതരണക്കാരുടെയും ആവശ്യക്കാരുടെയും ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഇടപെടലുകൾ നടത്തുന്നതിനായി ആശുപത്രികളുടെ അംഗീകാരത്തിനായി വിനിർദ്ദേശിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസൃതമായി ആശുപത്രികളെ ' ആന്റിബയോട്ടിക് സ്മാർട്ട് ഹോസ്പിറ്റൽസ്' ആയും പഞ്ചായത്തുകളെ 'ആന്റിബയോട്ടിക് സ്മാർട്ട് പഞ്ചായത്തുകളായും'

അംഗീകാരം നൽകുന്നതിനുള്ള ഒരു നൂതന പരിപാടി ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ്. കേരളത്തെ ആന്റിബയോട്ടിക് സാക്ഷരതയുള്ള സംസ്ഥാനമാക്കുവാൻ ഈ വർഷം വകുപ്പ് പരിശ്രമിക്കുന്നതാണ്.

34. എന്റെ സർക്കാർ, K-DISC-ന്റെ സഹകരണത്തോടെ ഡയബറ്റിക് റെറ്റിനോപ്പതി, ഇമ്മ്യൂണോ ചെയ്ൻ, ബ്ലഡ് ബാഗ് ട്രയിസബിലിറ്റി എന്നീ AI, ML അധിഷ്ഠിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും ഡിജിറ്റൽ ആരോഗ്യമേഖലയിൽ അത്തരം സംരംഭങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിവരികയുമാണ്. വകുപ്പ് ലോകോത്തര ഡേറ്റാ അനലിറ്റിക്സ് യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

ആയുഷ് വകുപ്പ്

35. നാഷണൽ അക്രെഡിറ്റേഷൻ ബോർഡ് ഫോർ ഹോസ്പിറ്റൽ ആന്റ് ഹെൽത്ത് സർവ്വീസസ് (NABH)ന്റെ അംഗീകാരത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖകൾക്ക് അനുസൃതമായി ആയുഷ് ആശുപത്രികളുടെ നിലവാരം ഉയർത്തുവാനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ മുൻകൈ എടുത്തിട്ടുണ്ട്. 150 സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അംഗീകാരം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും മറ്റ് 350 സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അംഗീകാരത്തിനുള്ള നടപടി ക്രമങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതുമാണ്. നിലവാരം ഉയർത്തുന്നതി

നോടൊപ്പം, സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന്റെ മാനദണ്ഡം നിശ്ചയിക്കുന്നതിനും ഗുണപരമായ സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുംകൂടി എന്റെ സർക്കാർ പദ്ധതിയിട്ടിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ വൈദ്യശാസ്ത്ര സമ്പ്രദായങ്ങളുടെയും ഗുണങ്ങൾ സംയോജിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആയുർവേദ സാന്ത്വന പരിചരണം പദ്ധതി വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും 1280 സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളതുമാണ്. അതുപോലെ ജീവിത ശൈലീ രോഗങ്ങൾ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിനും ആരോഗ്യപരമായ ജീവിതം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള സംയോജിത സമീപനത്തിന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലുമായി 10,000-ൽ കൂടുതൽ യോഗ ക്ലബ്ബുകൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ആയുഷ് പ്രവർത്തകരുടെ പ്രാവീണ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്തെയും മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർക്കുവേണ്ടി നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ട്രെയിനിംഗ് ഇൻ ആയുഷ് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്. കണ്ണൂരിൽ അന്താരാഷ്ട്ര ആയുർവേദ ഗവേഷണ സ്ഥാപനം വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു മഹത്തായ പദ്ധതി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ 100 കിടക്കകളുള്ള ആശുപത്രിയുടെ വികസനവും കൈയെഴുത്ത് രേഖാ കേന്ദ്രത്തിന്റെ വികസനവും ഈ വർഷം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതും വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച്

സംയോജിതവും പരിവർത്തനപരവുമായ ഗവേഷണം നടത്തുന്നതിനും അതിനെ രാജ്യത്തെ പ്രമുഖ ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒന്നാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള എല്ലാ പരിശ്രമവും നടത്തുന്നതുമാണ്.

ഭക്ഷ്യവും പൊതുവിതരണവും വകുപ്പ്

36. ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും മികച്ച ഒന്നായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം (PDS) അതിന്റെ കാര്യക്ഷമതയ്ക്കും ജനകേന്ദ്രീകൃതമായ സംരംഭങ്ങൾക്കും ആധുനീകരിച്ച വിതരണ ശൃഖല മാനേജ്മെന്റ് മുഖേന എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് പേരുകേട്ടിട്ടുള്ളതുമാണ്.

37. സബ്സിഡിയുള്ള മുൻഗണനേതര (NPS) കാർഡുടമകൾക്കും സബ്സിഡിയില്ലാത്ത മുൻഗണനേതര (NPNS) കാർഡുടമകൾക്കും ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾക്കുള്ള അവകാശം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ എന്റെ സർക്കാർ പദ്ധതിയിടുന്നു. നിലവിൽ 1662 കെ-സ്റ്റോറുകൾ സംസ്ഥാനത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നതും അതിന്റെ എണ്ണം 2500 ആയി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതും ലഭ്യമാകുന്ന ഉൽപന്നങ്ങളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ശ്രേണി വിപുലീകരിക്കുന്നതുമാണ്.

ഉപഭോക്തൃകാര്യ വകുപ്പ്

38. ഉപഭോക്താക്കളുടെ താല്പര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ചൂഷണവും അനഭിലഷണീയവുമായ വ്യാപാര പ്രവണതകൾ തടയുന്നതിനും സംസ്ഥാനത്ത് നേരിട്ട് വില്പന നടത്തുന്ന കമ്പനികളുടെ പ്രവർത്തനം നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി ഒരു സംവിധാനം എന്റെ സർക്കാർ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

39. ഉപഭോക്തൃ തർക്കപരിഹാര സംവിധാനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി എന്റെ സർക്കാർ ഉപഭോക്തൃ തർക്കപരിഹാര കമ്മീഷനുകൾ ഡിജിറ്റൈസ് ചെയ്യുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. പരാതി സമർപ്പിക്കുന്നത് മുതൽ കേൾക്കുന്നതുവരെയുള്ള എല്ലാ നടപടിക്രമങ്ങളും ഓൺലൈൻ ആക്കുന്നതും വിധിന്യായങ്ങൾ ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമം വഴി നൽകുന്നതുമാണ്.

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്

40. ദീർഘവീക്ഷണത്തോടുകൂടിയും വിപുലമായ പൊതുകൂടിയാലോചനകളോടുകൂടിയും അധ്യാപകർ, രക്ഷിതാക്കൾ, ഭരണകർത്താക്കൾ, നയരൂപകർത്താക്കൾ എന്നിവരും, ആദ്യമായി വിദ്യാർത്ഥികളും, ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ പങ്കാളികളിൽനിന്നുള്ള

വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയും സഹകരണ പ്രക്രിയയിൽ 2023-ലെ കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ചരിത്രപരമായ ഒരു സംരംഭം ഏറ്റെടുത്തുകൊണ്ടും സമഗ്രമായ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായം വളർത്തിയെടുക്കുവാൻ എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ഈ മഹത്തായ ചുവടുവയ്പ്പ്, 16 വർഷത്തെ ആദ്യത്തെ സമഗ്രമായ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തെ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നതും ശാസ്ത്രം, സാങ്കേതികവിദ്യ, വിവര വിനിമയ സാങ്കേതികവിദ്യ എന്നിവയുടെ വളർന്നുവരുന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യവുമാണ്.

41. 2023-ലെ കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂടിന് അനുസൃതമായി സ്റ്റേറ്റ് കൗൺസിൽ ഓഫ് എഡ്യൂക്കേഷണൽ റിസർച്ച് ആന്റ് ട്രെയിനിംഗ് കേരള, പുതിയ പാഠപുസ്തകത്തിന്റെ ഘട്ടം ഘട്ടമായുള്ള പരിഷ്കരണം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 1, 3, 5, 7, 9 എന്നീ ക്ലാസുകളുടെ പാഠപുസ്തകങ്ങളോടൊപ്പം അധ്യാപകരുടെ പുസ്തകവും രക്ഷകർത്താക്കൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശക പുസ്തകവും 2024-25 അധ്യയനവർഷത്തിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത് സമഗ്രമായ പാഠ്യപദ്ധതിയെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതാണ്. പ്രീ പ്രൈമറി ക്ലാസ്സുകളും 2, 4, 6, 8, 10 എന്നീ ക്ലാസ്സുകളും ഉൾപ്പെടുന്ന രണ്ടാം ഘട്ടം പുരോഗമിച്ചുവരുന്നതും 2025-26

അധ്യയനവർഷം അത് നടപ്പിലാക്കുന്നതുമാണ്. സമാന്തരമായി, ഹയർ സെക്കൻഡറി ക്ലാസുകൾക്കുള്ള പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളുടെ പരിഷ്കരണവും നടന്നു വരുന്നു.

42. ആഗോള നിലവാരത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാനസൗകര്യ നേട്ടങ്ങളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി മെച്ചപ്പെട്ട അക്കാദമിക് രീതികളിലൂടെയും ഉടച്ചുവാർക്കപ്പെട്ട മൂല്യ നിർണ്ണയ ത്തിലൂടെയും പാർശ്വവൽകരിക്കപ്പെട്ട സമൂഹ ങ്ങളെയും ഭിന്നശേഷിക്കാരായ വിദ്യാർത്ഥികളെയും കേന്ദ്രീകരിച്ചു കൊണ്ട് സഹായം നൽകുന്നതിലൂടെയും ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതിയും 100 ശതമാനത്തിനടുത്ത് പ്രവേശനവും അവരുടെ നിലനിർത്തലും സാധ്യമാക്കുന്ന സമഗ്രമായ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്.

43. എന്റെ സർക്കാർ, വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പരിവർത്തനത്തിനുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ പങ്ക് തിരിച്ചറിയുകയും പഠനത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള ഇ-കണ്ടന്റ് (e-content) പോർട്ടൽ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഡിജിറ്റൽ സംരംഭങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭരണപരിഷ്കാരങ്ങളും ഗവേഷണ പദ്ധതികളും പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഫലപ്രാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുമ്പോൾ, ഉയർന്നുവരുന്ന വെല്ലുവിളികൾക്കായി അധ്യാപകരെ സജ്ജമാക്കുന്നതിന്

അധ്യാപക പരിശീലന പരിപാടികൾ പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ഇടപെടലുകൾ, മികവ്, ഉൾക്കൊള്ളൽ, പുതുമ എന്നിവ പ്രചോദിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധത ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതും അതിവേഗം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ലോകത്ത് കേരളത്തിലെ ഓരോ കുട്ടിയെയും ശാക്തീകരിച്ചുകൊണ്ട് അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതുമാണ്.

ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്

44. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ നടപ്പു വർഷത്തിൽ, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കരണ കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശകളിൽ അധിഷ്ഠിതമായി ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്കാദമിക മികവിന്റെ ശക്തമായ അടിത്തറ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി പാഠ്യപദ്ധതിയും നാലു വർഷ അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റ് പ്രോഗ്രാമും വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനുപുറമെ, പരീക്ഷ നടത്തിപ്പും മൂല്യനിർണ്ണയവും ഫലപ്രഖ്യാപനവും സുതാര്യമാക്കുന്നതിനായി ഒരു ഏകീകൃത അക്കാദമിക കലണ്ടറും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

45. PM-USHA പദ്ധതിയ്ക്ക് കീഴിൽ, സംസ്ഥാനത്തെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ അടിസ്ഥാന സൗകര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി നമ്മുടെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സർവ്വകലാശാലകൾക്കും കോളേജുകൾക്കും ഗണ്യമായ ധനസഹായം നൽകികൊണ്ട് കേരളം ഒരു നാഴികക്കല്ല് കൈവരിച്ചു.

46. എന്റെ സർക്കാർ, സർവ്വകലാശാലകളുടെ നടത്തിപ്പും ഭരണപരമായ കാര്യക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി K-Reap എന്ന ഒരു അഡ്വാൻസ്ഡ് എന്റർപ്രൈസ് റിസോഴ്സ് പ്ലാനിംഗ് സോഫ്റ്റ്വെയറിന് തുടക്കംകുറിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും കൂടുതൽ സംസ്ഥാന സർവ്വകലാശാലകൾ ഉയർന്ന NAAC ഗ്രേഡുകൾ നേടിയിട്ടുള്ളത് ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിലുള്ള ഗണ്യമായ പുരോഗതിയുടെ തെളിവാണ്. 2024-ലെ NIRF-ന്റെ റാങ്കിംഗിൽ ആദ്യ നൂറിൽ, നാല് പൊതു സർവ്വകലാശാലകളും, ആദ്യ നൂറിൽ 16 കോളേജുകളും, ആദ്യ ഇരുന്നൂറിൽ 42 കോളേജുകളും എത്തുകയും, എല്ലാ സർക്കാർ എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകളും NBA അക്രഡിറ്റേഷൻ കരസ്ഥമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

47. എന്റെ സർക്കാർ, അക്കാദമിക-അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, ഗവേഷണം, വിദ്യാർത്ഥികളെ വാർത്തെടുക്കൽ എന്നിവയിലൂടെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ അധ്യാപനത്തിന്റെയും പഠനത്തിന്റെയും ഗ്രോസ്

എൻറോൾമെന്റ് റേഷ്യോയും ഗുണനിലവാരവും ഉയർത്തുന്നതിൽ പ്രതിബദ്ധമാണ്. ഒരു ഊർജ്ജിത വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായം വാർത്തെടുക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലന പരിപാടികൾക്ക് മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കായി അധ്യാപനം, പഠനം, പരിശീലനം, ഇന്നവേഷൻ, ഗവേഷണം എന്നിവ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഏഴ് മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചുവരുന്നു.

48. അന്തർദേശീയരായ വിദ്യാർത്ഥികളെ ആകർഷിച്ച് കേരളത്തെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഒരു ആഗോള ഹബ്ബാക്കി മാറ്റാൻ 2025-26 അധ്യയന വർഷത്തിൽ സ്റ്റഡി ഇൻ കേരള എന്ന പ്രോജക്റ്റ് ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. ഈ സംരംഭത്തിന് പൂരകമായി നാല് വർഷ അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റ് പ്രോഗ്രാമുമായി ചേർത്ത് എല്ലാ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലും നൈപുണ്യ വികസന കോഴ്സുകൾക്കും കരിയർ പ്ലാനിംഗിനും ഉള്ള കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

IV സാമൂഹ്യ മേഖല

സാമൂഹ്യ നീതി വകുപ്പ്

49. എന്റെ സർക്കാർ, സമഗ്രവും സമൂലവുമായ പരിപാടികളിലൂടെ മുതിർന്ന പൗരൻമാരുടെയും ഭിന്നശേഷിക്കാരായ ആളുകളുടെയും ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗത്തിന്റെയും ക്ഷേമവും സുരക്ഷയും ശാക്തീകരണവും

ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള അതിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയിൽ അചഞ്ചലമായി നിലകൊള്ളുന്നു. ആലപ്പുഴയിൽ ഒരു പുതിയ വൃദ്ധസദനം പ്രവർത്തന സജ്ജമാക്കിയത് വയോജനങ്ങളുടെ അന്തസ്സിനും സംരക്ഷണത്തിനുമായി അർപ്പിതമായ സംസ്ഥാനത്തെ 16 ഫെസിലിറ്റികളുടെ ശൃംഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മുതിർന്ന പൗരൻമാർക്കുവേണ്ടിയുള്ള നയനിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപകൽപ്പനചെയ്യുന്നതിനുള്ള കേരള സംസ്ഥാന വയോജന കമ്മീഷൻ അതിന്റെ രൂപീകരണത്തിന്റെ അന്തിമ ഘട്ടത്തിലാണ്.

50. പുനരധിവാസത്തിലും ശാക്തീകരണത്തിലും ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. സഹജീവനം സ്നേഹഗ്രാമം എന്ന പ്രോജക്റ്റ് എൻഡോസൾഫാൻ ഇരകൾക്ക് നിർണായകമായ പിന്തുണ നൽകുമ്പോൾ, 'പ്രതിഭ', 'അനന്യ' എന്നീ പദ്ധതികൾ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗത്തിന്റെ സമഗ്ര വികസനത്തെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു. ആവശ്യക്കാരായ സ്ത്രീകൾക്ക് സുരക്ഷിത അഭയകേന്ദ്രം നൽകുന്ന ഒരു വിമൻസ് ട്രാൻസിറ്റ് ഹോമിന്റെ ഉദ്ഘാടനം നിർവ്വഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

51. എന്റെ സർക്കാർ, കേരള സംസ്ഥാന വികലാംഗ ക്ഷേമ കോർപ്പറേഷനും നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫിസിക്കൽ മെഡിസിൻ ആന്റ് റീഹാബിലിറ്റേഷനും മുഖേന ഭിന്നശേഷിക്കാരായ ആളുകളുടെ

ശാക്തീകരണത്തിന് മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത കോർപ്പറേഷൻ ജീവിത-സഹായഉപകരണങ്ങൾ, മോട്ടോർ ഘടിപ്പിച്ച സ്കൂട്ടറുകൾ, സബ്സിഡിയുള്ള ലോണുകൾ എന്നിവ നൽകിവരുമ്പോൾ, പ്രസ്തുത ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് RIDF പദ്ധതിയ്ക്ക് കീഴിൽ 250 കിടക്കകളുള്ള സ്പൈനൽകോഡ് ഇൻഞ്ച്വറി യൂണിറ്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രത്യേക പുനരധിവാസ സേവനങ്ങൾ വിപുലീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആഗോള അംഗീകാരം നേടിയ നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് സ്പീച്ച് ആന്റ് ഹിയറിംഗ്, 2024-ലെ നാഴികക്കല്ലായ EMPOWER എന്ന അന്താരാഷ്ട്ര കോൺഫറൻസിന് ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചുകൊണ്ട് അസിസ്റ്റീവ് ടെക്നോളജി സംരംഭങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

52. എന്റെ സർക്കാർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ ഭിന്നശേഷിക്കാരായ ആളുകളുടെ ക്ഷേമം ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള 'അനുയാത്ര' എന്ന സംരംഭം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. ഒരു Cognitive Communication Training and Research Lab മേധാക്ഷയം മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുമ്പോൾ ഭിന്നശേഷിക്കാരായ ആളുകളുടെ കലാസൃഷ്ടികൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യ ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോമായ Art-Ability അവരുടെ സർഗ്ഗാത്മകതയും സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യവും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു.

പിന്നാക്ക വിഭാഗ വികസന വകുപ്പ്

53. എന്റെ സർക്കാർ, സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വിദ്യാഭ്യാസ പുരോഗതി പരിപോഷിപ്പിക്കുന്ന നൂതന ക്ഷേമപദ്ധതികളിലൂടെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനുള്ള അതിന്റെ ദൗത്യത്തിൽ ഉറച്ചു നിൽക്കുന്നു. നടപ്പുവർഷത്തിൽ, ഒരു ലക്ഷത്തിൽപരം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ സ്കോളർഷിപ്പുകളുടെയും ഗ്രാന്റുകളുടെയും ആനുകൂല്യം ലഭിച്ചപ്പോൾ, വിദേശത്ത് പഠനം തുടരുന്ന മറ്റു പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട നിരവധി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഓവർസീസ് സ്കോളർഷിപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സഹായം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റ് പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളിലെ വിധവകൾക്കായി ഒരു പുതിയ സബ്സിഡി പദ്ധതിയും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്റെ സർക്കാർ തൊഴിൽരഹിതരായ മറ്റ് പിന്നാക്ക യുവജനതയുടെ നൈപുണ്യ വികസനത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾക്കും പരിവർത്തിത ക്രൈസ്തവർക്കും ശിപാർശിത വിഭാഗങ്ങൾക്കുമുള്ള സഹായ പദ്ധതികൾക്കും പരമ്പരാഗത ഉൽപന്ന പ്രദർശനങ്ങൾക്കുള്ള ധനസഹായത്തിനും തുടക്കം കുറിക്കുന്നതാണ്. ക്ലസ്റ്റർ ഡെവലപ്മെന്റ് സെന്ററുകളിലൂടെ പരമ്പരാഗത തൊഴിലധിഷ്ഠിത വിഭാഗങ്ങളുടെ നൈപുണ്യവും ഉൽപാദനക്ഷമതയും ആധുനികവത്കരിക്കുന്നതാണ്.

പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പ്

54. പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പിന് കീഴിൽ ബ്ലോക്ക്തല ഓഫീസുകളിലുടനീളം ഇ-ഓഫീസ് സംവിധാനം നടപ്പാക്കുന്നതും പുരോഗമിച്ചുവരുന്ന ഹോം സർവ്വേയും വികസന അവസരങ്ങളും അവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും എല്ലാ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളിലും എത്തുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. തൊഴിൽക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾ കൂടുതൽ വിപുലീകരിച്ചതോടൊപ്പം ഇന്റേൺഷിപ്പിലും പ്ലെയിസ്മെന്റ് പരിശീലനത്തിലും കാര്യമായ നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി സെൽ സ്ഥാപിച്ച് പട്ടികജാതി യുവജനങ്ങളെ ഇന്റേണ കളായി നിയോഗിച്ചുകൊണ്ട് കേന്ദ്രപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ പരമാവധി എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നതാണ്. കൂടാതെ, എല്ലാ വകുപ്പുതല ആഫീസുകളും ഐഎസ്ഒ സർട്ടിഫൈഡ് ഹരിത ഓഫീസുകളായി മാറ്റിയത് സുസ്ഥിരതയ്ക്കും പ്രവർത്തന മികവിനുമുള്ള പ്രതിബദ്ധതയ്ക്ക് അടിവരയിടുന്നതാണ്.

പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ്

55. കേരളത്തിലെ ഗോത്രവർഗ്ഗ സമുദായങ്ങളുടെ സമഗ്ര

വികസനത്തിനുള്ള സംരംഭങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം, പാർപ്പിടം, സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണം എന്നീ മേഖലകളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. വിദ്യാവാഹിനി പോലുള്ള പരിപാടികൾക്കും സ്കോളർഷിപ്പുകൾക്കും വിദ്യാഭ്യാസവും തൊഴിൽ അവസരങ്ങളും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്ന WINGS-ഉം കേരള ട്രൈബൽ പ്ലസ്-ഉം പോലുള്ള നൈപുണ്യ വികസന സംരംഭങ്ങൾക്കുമൊപ്പം 31 മോഡൽ പ്രീ സ്കൂളുകൾ, 22 മോഡൽ റസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ, 130 ഹോസ്റ്റലുകൾ എന്നിവ സ്ഥാപിച്ചതും പ്രധാന നേട്ടങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിൽ, സമഗ്ര ട്രൈബൽ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ പ്രോഗ്രാം, പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, മൊബൈൽ ക്ലിനിക്കുകൾ, ജനനി-ജന്മ രക്ഷ പോലുള്ള മാതൃആരോഗ്യ സംരംഭങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെ അടിയന്തര ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റപ്പെടുന്നു. SAFE, LIFE Mission എന്നിവയ്ക്ക് കീഴിലെ ഭവന നിർമ്മാണം, സാംസ്കാരിക ഹബ്ബുകൾ, ഗോത്രകലകളെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്ന പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ മുതലായവ സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണത്തെ പിന്തുണക്കുന്നവയാണ്.

വനിത ശിശുവികസന വകുപ്പ്

56. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെയുള്ള

വനിത ശിശുവികസന വകുപ്പിന്റെ ഔവർ റെസ്പോൺസിബിലിറ്റി റ്റു ചിൽഡ്രൻ എന്ന സംരംഭം കുട്ടികൾക്കിടയിലെ വൈകല്യങ്ങളും ദുർബലതകളും മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തുന്ന പരിപാടികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തെരുവ് സാഹചര്യങ്ങളിൽ അകപ്പെട്ട കുട്ടികൾക്കായുള്ള ഒരു സമഗ്ര നയം, ലഹരി വസ്തുക്കളുടെ ദുരുപയോഗവും സൈബർ ദുരുപയോഗവും ചെറുക്കുവാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനാണ്. എന്റെ സർക്കാർ സ്ത്രീകൾക്ക്, വിശിഷ്യാ, നാൽപത് വയസ്സ് കഴിഞ്ഞവർക്കായി, ആർത്തവവിരാമഘട്ടത്തിൽ അവരുടെ ജൈവശാസ്ത്രപരവും മനഃശാസ്ത്രപരവും സാമൂഹികശാസ്ത്രപരവുമായ സൗഖ്യം നേടുന്നതിനുള്ള ഒരു കർമ്മപദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകിവരുന്നു. അവരുടെ തൊഴിൽശക്തി പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ തൊഴിലിടങ്ങൾ കൂടുതൽ സഹായകവും സ്ത്രീ സൗഹൃദവും ആക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

ന്യൂനപക്ഷ കാര്യ വകുപ്പ്

57. എന്റെ സർക്കാർ, ലക്ഷ്യമിടുന്ന ക്ഷേമപരിപാടികളിലൂടെയും സമഗ്ര വികസന സംരംഭങ്ങളിലൂടെയും ന്യൂനപക്ഷ സമുദായങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനായുള്ള പ്രതിബദ്ധതയിൽ നിലകൊള്ളുന്നു. ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗത്തിൽപെട്ട വിധവകൾ, വിവാഹമോചിതർ, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ

എന്നിവർക്കായുള്ള ഭവനപദ്ധതി, ഭവന നവീകരണ കാര്യത്തിൽ ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചതോടൊപ്പം അവശ്യമായ പിന്തുണയും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള കരിയർ ഗൈഡൻസ് ക്യാമ്പുകളിലൂടെയും സാമൂഹിക വെല്ലുവിളികൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനും കുടുംബബന്ധങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിട്ടുള്ള വിവാഹപൂർവ കൗൺസിലിംഗ് പ്രോഗ്രാമുകൾ പോലുള്ള സംരംഭങ്ങളിലൂടെയും വിദ്യാഭ്യാസ ശാക്തീകരണത്തിന് മുൻഗണന നൽകിവരുന്നു.

58. എന്റെ സർക്കാർ, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം തുടർന്നുവരുന്ന ഗ്രാമീണ ന്യൂനപക്ഷ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായവും അനാഥാലയങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർക്ക് ഉപരിപഠനത്തിനുള്ള സഹായവും ഡോക്ടറൽ ഗവേഷണം തുടരുന്ന ന്യൂനപക്ഷ വിദ്യാർത്ഥികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന തിനുള്ള ഫെല്ലോഷിപ്പ് പദ്ധതിയും ഉൾപ്പെടെയുള്ള നൂതന പരിപാടികൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. കേരള സംസ്ഥാന ന്യൂനപക്ഷ വികസന ഫിനാൻസ് കോർപ്പറേഷൻ പ്രാദേശിക വിപുലീകരണത്തിനും തൊഴിലധിഷ്ഠിത പരിശീലന പരിപാടികൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള പുതിയ പദ്ധതികളോടൊപ്പം സ്വയം തൊഴിലും വിദ്യാഭ്യാസ വായ്പകളും പോലുള്ള

വിഭിന്നങ്ങളായ സാമ്പത്തിക പദ്ധതികളിലൂടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ ശാക്തീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കേരള ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റി കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ ഹജ്ജിന് റെക്കോർഡ് എണ്ണം തീർത്ഥാടകരെ വിജയകരമായി അയയ്ക്കുകയും തീർത്ഥാടകരുടെ വിമാന നിരക്ക് കുറയ്ക്കുവാൻ മുൻകൈയെടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഭവനനിർമ്മാണ വകുപ്പ്

59. എന്റെ സർക്കാർ, ദുർബലരും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുമായ വിഭാഗങ്ങളുടെ പാർപ്പിട ആവശ്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. തൃശ്ശൂർ മെഡിക്കൽ കോളേജിലെ ആശ്വാസ് റെന്റൽ ഹൗസിംഗ് സ്കീമും 'തന്റെയിടം' എന്ന പ്രോജക്റ്റും നിലവിൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കാത്തവർക്ക് ആശ്വാസംപകരുന്നവയാണ്. കൊല്ലത്തെ 'സ്വപ്നക്കൂട് ' പദ്ധതിയും കണ്ണൂരിലെ EWS/LIG ഹൗസിംഗ് പ്രോജക്റ്റും സാമ്പത്തികമായി ദുർബലരായ വിഭാഗങ്ങളുടെ ആവശ്യം നിറവേറ്റുന്നവയാണ്. കോഴിക്കോട്, തൃക്കാക്കര, എറണാകുളം എന്നിവിടങ്ങളിലെ പാർപ്പിട സമുച്ചയങ്ങൾ പോലുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനങ്ങൾ താങ്ങാനാവുന്ന തരത്തിലുള്ള ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട കുടുംബ ങ്ങൾക്കായി 2000 വീടുകൾ വിഭാവന

ചെയ്യുന്ന 'ഗൃഹശ്രീ' പദ്ധതി ഉൾകൊള്ളലിനുള്ള ഊന്നലിന് അടിവരയിടുന്നു.

60. എന്റെ സർക്കാർ, 2025-ൽ ഇടത്തരം വരുമാനക്കാരായ കുടുംബങ്ങൾക്കായുള്ള വായ്പാബന്ധിത സബ്സിഡി പദ്ധതി, മുതിർന്ന പൗരൻമാർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഭവനനിർമ്മാണ പ്രോജക്റ്റ്, ലക്ഷം വീട് ഗൃഹങ്ങൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള എം.എൻ. സുവർണ്ണഭവനം, നവയുഗ നവീകരണ പദ്ധതി പോലുള്ള പുനരധിവാസ പരിപാടികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

സൈനിക ക്ഷേമ വകുപ്പ്

61. എന്റെ സർക്കാർ, പുരോഗമനപരമായ നടപടികളിലൂടെ മുൻസൈനികരുടെയും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളുടെയും ക്ഷേമം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. സൈനിക ക്ഷേമ വകുപ്പ്, മുൻസൈനികരുടെ ഭാര്യമാർ, വിധവകൾ, ആശ്രിതർ എന്നിവർക്കായി സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ശാക്തീകരണ സംരംഭം ആസൂത്രണം ചെയ്തുവരുന്നതിൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനാണ്. കേരള സ്റ്റേറ്റ് എക്സ്-സർവ്വീസ്മെൻ ഡെവലപ്മെന്റ് ആന്റ് റീഹാബിലിറ്റേഷൻ കോർപ്പറേഷൻ സ്ത്രീകളുടെ സേവനമുപയോഗപ്പെടുത്തി യൂണിഫാറം, വസ്ത്ര നിർമ്മാണ യൂണിറ്റുകൾ, മുൻസൈനികരുടെ വൈദഗ്ധ്യം

പ്രയോജനപ്പെടുത്തി സോളാർ പവർ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കൽ തുടങ്ങിയ ഫലപ്രദമായ പദ്ധതികൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകിവരുന്നു.

V. തദ്ദേശ ഭരണം

62. കേരളത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അടിസ്ഥാന ജനാധിപത്യത്തിന്റെയും വികേന്ദ്രീകൃത ഭരണത്തിന്റെയും തത്വങ്ങൾക്കുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളായി തുടരുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളെ 'നമ്മുടെ കേരളം' എന്ന ബഹുമുഖ മേഖലാവികസന പരിപാടിയിലൂടെ നവകേരള മിഷന്റെ വിശാല ലക്ഷ്യങ്ങളുമായി യോജിപ്പിക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു ‘ സമ്പൂർണ്ണ സർക്കാർ' എന്ന സമീപനം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് വകുപ്പുതല പദ്ധതികളുടെ തടസ്സമില്ലാത്ത സംയോജനത്തിന് ഈ പരിപാടി സൗകര്യമൊരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

63. എന്റെ സർക്കാർ, പൊതുജനങ്ങളുടെ ദീർഘകാലമായുള്ള പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ശക്തമായ സംരംഭം ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും തദ്ദേശ സർക്കാർ അദാലത്തുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത അദാലത്തുകൾ ഒരു ഗണ്യമായ എണ്ണം കേസുകളിൽ വിജയകരമായി

പരിഹാരം കാണുകയും നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളിൽ ഭേദഗതികൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും കാര്യമായ ഭരണപരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തുന്നതിനും ഇടയാക്കികൊണ്ട് സുപ്രധാന നയതീരുമാനങ്ങളുടെ അവലോകനത്തിന് സൗകര്യമൊരുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

64. കേരളത്തിലെ അതിവേഗ നഗരവൽക്കരണത്തെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി രൂപീകൃതമായ അർബൻ പോളിസി കമ്മീഷൻ അതിന്റെ ഇടക്കാല റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നടപടിയെടുക്കാവുന്ന ശിപാർശകളിന്മേൽ വേഗത്തിൽ നടപടിയെടുത്തുകൊണ്ട് എന്റെ സർക്കാർ നഗര ഭരണത്തിൽ പ്രൊഫഷണലിസം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സേവനം ലഭ്യമാക്കൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൊച്ചി, തിരുവനന്തപുരം, കോഴിക്കോട് എന്നീ നഗരങ്ങളെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ ചാലകങ്ങളാക്കി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് ഈ നഗരങ്ങളിൽ മെട്രോപൊളിറ്റൻ ആസൂത്രണ കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കാൻ പദ്ധതിയിടുന്നു. ഇതിനുപുറമേ, സാമ്പത്തിക സുസ്ഥിതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും വൻകിട അടിസ്ഥാന സൗകര്യ പ്രോജക്റ്റുകൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിക്കുന്നതിനും നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ക്രെഡിറ്റ് റേറ്റിംഗ് പരിശ്രമങ്ങൾക്ക് വിധേയമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

65. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ വനിതാനേതൃത്വ സാമൂഹിക വികസന സംരംഭമായ കുടുംബശ്രീ, കേരളത്തിന്റെ സാമൂഹിക ശാക്തീകരണ അജണ്ടയുടെ ഒരു ആധാരശിലയായി തുടരുന്നു. K-LIFT (കുടുംബശ്രീ ലൈവ്‌ലിഹുഡ് ഇനിഷ്യേറ്റീവ് ഫോർ ട്രാൻസ്ഫർമേഷൻ) എന്ന ക്യാമ്പയിൻ 1.75 ലക്ഷത്തിൽപരം ഉപജീവനാവസരങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ചും ഗ്രാമീണ വനിതകൾക്ക്, ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.2025-26-ൽ കുടുംബശ്രീയുടെ നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾ, പുതിയ മേഖലകളായ ഐ.റ്റി., നിർമ്മിത ബുദ്ധി, ഹരിതോർജ്ജം എന്നിവയിൽ പ്രധാനമായും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതാണ്. അവസരങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ വൈദഗ്ധ്യം നേടുന്നതിന് യുവതികളെ പ്രാപ്തരാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആക്സിലിയറി ഗ്രൂപ്പുകളെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കും.

66. എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ഉടനീളം സമ്പൂർണ്ണ സോഷ്യൽ ആഡിറ്റ് കവറേജോടുകൂടി മഹാത്മാ ഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിൽ കേരളം രാജ്യത്ത് മുൻനിരയിലാണ്. തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലും ലക്ഷ്യങ്ങളെ മറികടക്കുന്നതിലും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ ക്രമീകരണം, ദുരന്ത ലഘൂകരണം, ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പോലുള്ള മേഖലകൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകൽ എന്നിവയിലും ഗണ്യമായ

പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള 'അയ്യൻകാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി' സമഗ്ര സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനുള്ള കേരളത്തിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയെ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

67. ഭരണത്തിലെ ഡിജിറ്റൽ പരിവർത്തനത്തിൽ എന്റെ സർക്കാർ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചതിലൂടെ 2024 ജനുവരി മുതൽ നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലുടനീളം പ്രവർത്തനക്ഷമമായ K-SMART പ്ലാറ്റ്ഫോം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ കാര്യക്ഷമതയും ഐകരൂപ്യവും ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് 2025 ഏപ്രിലോടെ ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈ പ്ലാറ്റ്ഫോമിലേയ്ക്ക് മാറുന്നതാണ്. ഇന്ത്യയിലെ ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യത്തെ സംരംഭമായ GIS- അധിഷ്ഠിത വാർഡ് പുനഃനിർണ്ണയ പ്രക്രിയ, മെച്ചപ്പെട്ട ഭരണത്തിന് വേണ്ടി സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള കേരളത്തിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയ്ക്ക് ഉദാഹരണമാണ്.

68. ‘ മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം’ ക്യാമ്പയിൻ പോലുള്ള സംരംഭങ്ങളിലൂടെ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ കേരളം ശ്രദ്ധേയമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 88% കുടുംബങ്ങൾ വാതിൽപ്പടി മാലിന്യ

ശേഖരണം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ഹരിത കർമ്മ സേനകൾ സുസ്ഥിര ജീവനോപാധികൾ നൽകുകയും ചെയ്യുകവഴി ഈ ക്യാമ്പയിൻ സാമൂഹികാധിഷ്ഠിത മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യലിനുള്ള ഒരു മാതൃകകാട്ടുന്നു. 2025-26-ലെ പദ്ധതികളിൽ, നിയുക്ത ക്ലസ്റ്ററുകളിൽ സമഗ്രമായി ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണം നടത്തുന്നതിനായി സ്ലഡ്ജ് ആന്റ് സീവേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകളുടെ സ്ഥാപിക്കൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

69. ‘ പഞ്ചായത്ത് ക്ഷമത നിർമ്മാൺ സർവ്വോത്തം സൻസ്ഥാൻ പുരസ്കാർ നൽകി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട KILA, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഗവേഷണവും പരിശീലനവും ഡാറ്റാധിഷ്ഠിത തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളലും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായകമായിട്ടുണ്ട്. ദുരന്ത സാധ്യതാ ലഘൂകരണം, ക്ലൈമറ്റ് ആക്ഷൻ ട്രാക്കർ തുടങ്ങിയ ഉപാധികൾ നടപ്പിലാക്കിയതും ഇന്റർനാഷണൽ സെന്റർ ഫോർ ക്ലൈമറ്റ് ഇന്നവേഷൻ സ്ഥാപിച്ചതും ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിലും പ്രതിരോധശേഷിയിലും മുൻകൈയെടുക്കുന്ന കേരളത്തിന്റെ സമീപനം പ്രകടമാക്കുന്നതാണ്.

70. 2024-ൽ രൂപീകരിച്ച സംസ്ഥാന നഗര-ഗ്രാമാ സൂത്രണ കമ്മിറ്റി, 20 വർഷത്തേക്കുള്ള ഒരു സമഗ്ര സ്ഥലപര പെർസ്പെക്റ്റീവ് പ്ലാനിന് അടിത്തറ

പാകിയിട്ടുണ്ട്. ഭാവി വെല്ലുവിളികളെ നേരിടാൻ കേരളം സുസജ്ജമാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തികൊണ്ട് ഈ ചട്ടക്കൂട്, നഗര-ഗ്രാമ വളർച്ചയെയും റിസോഴ്സ് മാനേജ്മെന്റിനെയും കാലാവസ്ഥാ പ്രതിരോധത്തെയും അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതാണ്.

71. കേരളത്തിലെ വയോജനങ്ങളുടെ ജനസംഖ്യയിലുള്ള വർദ്ധന നൂതന പരിചരണ പരിഹാരങ്ങൾ ആവശ്യമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. കുടുംബശ്രീയുടെ K-Care പ്രോജക്റ്റ് വയോജനങ്ങൾക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട സാന്ത്വന പരിചരണം നൽകുന്നതിലേക്ക് പരിചരണ ദാതാക്കൾക്ക് വിജയകരമായി പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 2025-26-ൽ, ഹോം കെയർ യൂണിറ്റുകൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും ടെലിമെഡിസിൻ സൗകര്യങ്ങൾ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനും സാന്ത്വന പരിചരണം നൽകുന്നവർക്ക് സമഗ്രമായ ഒരു രജിസ്ട്രേഷൻ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനും എന്റെ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

VI വ്യവസായം, ഐ.റ്റി., തൊഴിലും വാണിജ്യവും

വ്യവസായ വകുപ്പ്

72. കേരളത്തിന്റെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചതിൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനാണ്. 'K-Shoppe' എന്ന ഇ-കോമേഴ്സ് പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ചതും കെൽട്രോണിന്റെ ഇന്ത്യയിലെ പ്രഥമ സൂപ്പർ

കപ്പാസിറ്റർ മാനുഫാക്ചറിംഗ് ഫെസിലിറ്റി പോലുള്ള മുൻനിര സംരംഭങ്ങളും ഈ മുന്നേറ്റത്തെ എടുത്തുകാട്ടുന്നവയാണ്. എയ്റോ സ്പേസിലും ഡിഫൻസിലും ഉള്ള പങ്കാളിത്തം വ്യാവസായിക വളർച്ചയ്ക്ക് കൂടുതൽ കരുത്ത് പകർന്നിട്ടുണ്ട്. ചെലവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനും കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഇ.ആർ.പി. സംവിധാനങ്ങളിലൂടെയും സ്ഥാപന ലയനങ്ങളിലൂടെയും പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ നവീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങളിലൂടെയും ഫോം മാറ്റിംഗ്സ് ഇന്ത്യ, കേരള കയർ കോർപ്പറേഷൻ പോലുള്ള പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ വളർച്ച പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

73. ഫെബ്രുവരി 21, 22 തീയതികളിൽ കൊച്ചിയിൽ നടക്കാനിരിക്കുന്ന ഇൻവെസ്റ്റ് കേരള ഗ്ലോബൽ സമ്മിറ്റ് 2025 'റെസ്പോൺസിബിൾ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ്, റെസ്പോൺസിബിൾ ഇൻഡസ്ട്രി' എന്ന തീമിനുകീഴിൽ സുസ്ഥിരവും സമഗ്രവുമായ വളർച്ചയ്ക്കുള്ള കേരളത്തിന്റെ വീക്ഷണം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നതാണ്. ആഗോള നേതാക്കൾ, നിക്ഷേപകർ, നയ രൂപകർത്താക്കൾ എന്നിവരെ ഒത്തൊരുമിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രസ്തുത സമ്മിറ്റ് കേരളത്തിലെ നിക്ഷേപക-സൗഹൃദ അന്തരീക്ഷം ഉയർത്തികാട്ടുകയും ഉത്തരവാദിത്വ, ദീർഘകാല വളർച്ചയ്ക്ക് ഊന്നൽ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. കേരള സംസ്ഥാന വ്യാവസായിക വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ

നേതൃത്വത്തിലുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകളിൽ എഐ, ലൈഫ് സയൻസസ്, ഫുഡ് ടെക്നോളജി, റിന്യൂവബിൾ എനർജി എന്നീ ഏരിയകളിലുള്ള മേഖലാധിഷ്ഠിത ചർച്ചകൾക്കൊപ്പം പ്രധാന നഗരങ്ങളിലും അന്താരാഷ്ട്ര ഹബ്ബുകളിലും ഉള്ള റോഡ് ഷോകളും ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്. ഒമ്പത് രാജ്യങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ആഗോള സഹകരണം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉയർന്ന തോതിലുള്ള നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിക്കുന്നതിനും ഈ പരിപാടി സാധ്യത തേടുന്നു.

74. സുസ്ഥിരതയ്ക്കും ഇന്നവേഷനും ഉള്ള കേരളത്തിന്റെ ഊന്നൽ നൽകൽ, സംരംഭകങ്ങൾക്കുള്ള ഒരു മുൻനിര സ്ഥാനത്തേക്ക് ഈ സംസ്ഥാനത്തെ എത്തിക്കുന്നതാണ്. ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് കാര്യത്തിൽ കേരളം മുൻനിര പദവി നേടിക്കഴിഞ്ഞു. 2025-ലെ ഇൻവെസ്റ്റ് കേരള ഗ്ലോബൽ സമ്മിറ്റ് സമഗ്രവും പുരോഗമനപരവുമായ വികസനത്തിലേക്കുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധത ഊട്ടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കേരളത്തിന്റെ വ്യാവസായിക പാതയിലെ ഒരു പരിവർത്തനോന്മുഖ കാൽവയ്പിന്റെ രേഖപ്പെടുത്തലാകും.

75. കേരള കാഷ്യൂ ബോർഡ് ഇറക്കുമതി കൂടുതൽ വ്യാപിപ്പിക്കാനുള്ള പദ്ധതികളോടെ അസംസ്കൃത കശുവണ്ടി ഇറക്കുമതി ചെയ്തുകൊണ്ട്

ഉപജീവനം സംരക്ഷിച്ചു. കേരള സംസ്ഥാന കശുവണ്ടി വികസന കോർപ്പറേഷൻ അതിന്റെ പ്രബലരായ വനിതാ തൊഴിൽസേനയ്ക്ക് തുടർച്ചയായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ഫാക്ടറി നവീകരണത്തിലും യന്ത്രവൽക്കരണത്തിലും മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപന്നങ്ങളിലും ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ കയറ്റുമതി വികസനവും യന്ത്രവൽക്കരണവും പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കയർ മേഖലയുടെ നവീകരണത്തെ പിന്തുണച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

76. ആയിരക്കണക്കിന് സംരംഭങ്ങളെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതും ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതുമായ 'സംരംഭക വർഷം' എന്ന സംരംഭം ശ്രദ്ധേയമായ വിജയം കൈവരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. 'Mission 1000' എന്ന പരിപാടി MSME-കളെ ഉയർന്ന വരുമാനമുള്ള ബിസിനസ്സുകളാക്കി മാറ്റാനുദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ, MSME ഇൻഷ്വറൻസ് സ്കീം പോലുള്ള പദ്ധതികളും 'സംരംഭക സഭ' ഫോറങ്ങളും സംരംഭകത്വത്തെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു. മൈനിംഗ് ആന്റ് ജിയോളജി വകുപ്പ് സുപ്രധാന വിഭവങ്ങൾ ലേലം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഭാവി പരിപാടികളോടൊപ്പം ഡ്രോൺ അധിഷ്ഠിത സർവ്വേകൾ ധാതു പര്യവേഷണം എന്നിവയിലൂടെയും ഉള്ള സുസ്ഥിര രീതികൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നു.

77. കേരള വ്യാവസായിക പ്രൊമോഷൻ ബ്യൂറോ, പ്രധാൻ മന്ത്രി ഫോർമലൈസേഷൻ ഓഫ് മൈക്രോ ഫുഡ് പ്രോസസിംഗ് എന്റർപ്രൈസസ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഫലപ്രദമായ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുകയും നാഷണൽ ബാംബൂ മിഷൻ ഇൻക്യൂബേഷൻ സെന്ററുകൾ ആരംഭിക്കുകയും കേരള ബാംബൂ ഫെസ്റ്റ് പോലുള്ള പരിപാടികൾക്ക് ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നു. സ്റ്റീൽ, ഫർണിച്ചർ പോലുള്ള മേഖലകൾക്ക് വേണ്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ള വൻകിട പ്രോജക്റ്റുകൾക്കൊപ്പം വ്യാവസായിക ക്ലസ്റ്റർ വികസനവും പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. KINFRA-യുടെ വ്യാവസായിക പാർക്കുകൾ സ്വകാര്യ നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിച്ച് ഗണ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഖാദി ബോർഡിന്റെ നൂതന പ്രചാരണങ്ങളും കേരള സംസ്ഥാന കശുമാവ് കൃഷി വികസന ഏജൻസിയുടെ GIS സാങ്കേതികവിദ്യാ ഉപയോഗവും വ്യവസായിക ആധുനികവത്കരണത്തെ കൂടുതൽ ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നു.

78. ഇന്നവേഷനും സുസ്ഥിരതയ്ക്കും സമഗ്ര സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും ഊന്നൽ നൽകുന്നതാണ് 2025- 26-ലേക്കുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ വീക്ഷണം. പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളുടെ മുന്നേറ്റത്തോടൊപ്പം MSME പിന്തുണയും സാങ്കേതികവിദ്യ സംയോജനവും

കേരളത്തെ ഗണ്യമായ സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ വികസനത്തിലേക്ക് സജ്ജമാക്കിയിരിക്കുകയാണ്.

തൊഴിലും നൈപുണ്യവും വകുപ്പ്

79. എന്റെ സർക്കാർ, തൊഴിലും നൈപുണ്യവും മേഖലയിൽ തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമവും തൊഴിലവസരവും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സുപ്രധാന നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ വേഗത്തിൽ സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനായി തൊഴിൽ വകുപ്പ് ആരംഭിച്ച അതിഥി ആപ്പിലൂടെ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം 2.7 ലക്ഷം തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. തൊഴിലിടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് സമയബന്ധിതമായി പരിഹാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിലേക്ക് 'സഹജ' കാൾ സെന്റർ സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

80. എന്റെ സർക്കാർ, വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് തങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ചെലവുകൾക്ക് സഹായം നൽകുന്നതിലേക്ക് പാർട്ട്ടൈം തൊഴിലവസരങ്ങൾ നൽകുന്ന കർമ്മചാരി പ്രോജക്റ്റ് ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. കേരളത്തിന്റെ നൈപുണ്യ വികസന അന്തരീക്ഷം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്ക് ജില്ലാതലത്തിൽ സംഘടിപ്പിച്ചുവരുന്ന പരിശീലന സേവനദാതാക്കളുടെ

സമ്മിറ്റുകൾ, ഒരു സമഗ്ര സംസ്ഥാന നൈപുണ്യ വികസന പ്ലാൻ രൂപീകരണത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതാണ്.

81. എന്റെ സർക്കാർ, കേരളത്തിൽനിന്നും തൊഴിൽ തേടുന്ന സാങ്കേതിക ഉദ്യോഗാർത്ഥികൾക്ക് ജർമൻ റെയിൽവേയിൽ പരിശീലനവും തൊഴിലും ലഭിക്കുന്നതിനായി Deutsche Bahn AG-യുമായുള്ള ഒരു സുപ്രധാന സംരംഭത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ജർമ്മനിയിലെ ഏജൻസികളുമായുള്ള പങ്കാളിത്തത്തിലൂടെ കേരളത്തിലെ യുവജനങ്ങൾക്ക് സൗജന്യ തൊഴിൽ പരിശീലനവും തൊഴിലവസരങ്ങളും ലഭിക്കുന്നതാണ്. നാഷണൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് സർവ്വീസ്, കോഴിക്കോട്ടെയും തൃശ്ശൂരിലെയും എംപ്ലോയ്മെന്റ് എക്സ്ചേഞ്ചുകൾ നവീകരിക്കുന്നതും തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ അർപ്പിതമായ ഒരു സ്വകാര്യ തൊഴിൽ പോർട്ടൽ ആരംഭിക്കുന്നതുമാണ്.

നോർക്ക വകുപ്പ്

82. എന്റെ സർക്കാർ, കഴിഞ്ഞ വർഷം നോർക്ക വകുപ്പ് മുഖേന പ്രവാസി മലയാളികളെയും മടങ്ങിയെത്തിയവരെയും സഹായിക്കുന്നതിന് നോർക്ക ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് പ്രോജക്റ്റ് ഫോർ റിട്ടേൺഡ് എമിഗ്രന്റ്സ് സ്കീമിനു (NDPREM) കീഴിൽ റീ ഇന്റഗ്രേഷൻ അസിസ്റ്റന്റ്സും ദുരിതത്തിലായി

തിരികെയെത്തുന്ന പ്രവാസികൾക്ക് സഹായം എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനുള്ള സാന്ത്വന പദ്ധതി എന്നീ സുപ്രധാന സംരംഭങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

83. മടങ്ങിയെത്തുന്നവരെ കൂടുതൽ സഹായിക്കുന്നതിന് നോർക്ക അസിസ്റ്റഡ് ആന്റ് മൊബിലൈസ്ഡ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് (NAME) എന്ന സംരംഭം, പ്രവാസികളുടെ സഹകരണത്തെയും സ്വകാര്യ ബിസിനസ്സുകളെയും പ്രയോജനപ്പെടുത്തി, രജിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെട്ട പ്രവാസികൾക്ക് നൂറുദിന തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിടുന്നു. കൂടാതെ, നോർക്ക ശുഭയാത്ര പ്രവാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചെലവുകൾക്ക് സഹായകമാകുന്ന നൈപുണ്യ വികസന ലോണുകളും അനുവദിക്കുന്നതാണ്. എന്റെ സർക്കാർ ഇന്ത്യയ്ക്കകത്തും പുറത്തുമുള്ള പ്രവാസി കേരളീയർക്കും അവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കും വേണ്ടി NORKA CARE എന്ന ഒരു ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

ഇലക്ട്രോണിക്സും വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യയും വകുപ്പ്

84. എന്റെ സർക്കാർ, ഡിജിറ്റൽ പരിവർത്തനത്തിലും ഇന്നവേഷനിലും കേരളത്തെ മുൻനിരയിൽ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സുപ്രധാന സംരംഭങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആഗോള പ്രവാസി കേരളീയർക്കായുള്ള ലോകകേരളം

ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ്ഫോമും കേരള ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാലയുടെ കീഴിലുള്ള സെന്റർ ഫോർ ഡിജിറ്റൽ ട്രാൻസ്ഫോർമേഷൻ ഇൻ കൾച്ചറും ഗവേഷണവും കലാപരവുമായ വളർച്ചയും പരിപോഷിപ്പിച്ച് കേരളത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക പൈതൃകം സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാല ഇന്ത്യൻ കരസേനയുമായി സഹകരിച്ചുകൊണ്ട് ദേശീയ സുരക്ഷിതത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി നിർമ്മിത ബുദ്ധി, ഡ്രോണുകൾ, റഡാറുകൾ എന്നിവയെ സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ലോകോത്തര ലാന്റ്മൈൻ ഡിറ്റക്ഷൻ സംവിധാനവും വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

85. കേരള സ്പേസ്പാർക്ക് (KSPACE) കേരളത്തെ ഒരു ആഗോള എയ്റോസ്പേസ് ഹബ്ബ് ആക്കി സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് എയ്റോസ്പേസ് നിയന്ത്രണം, നാവിഗേഷൻ, മാനുഫാക്ചറിംഗ് എന്നിവയിൽ പദ്ധതികൾ മുന്നോട്ടുവച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇൻഫോപാർക്ക് മൂന്നാം ഘട്ടത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള ഒരു വ്യാവസായിക ലാന്റ് പൂളിംഗ് മോഡൽ ഒരു ലക്ഷം തൊഴിലവസര ങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും 12,000 കോടി രൂപയുടെ നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിക്കുന്നതിനും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഇ-ഗവേണൻസ് സംവിധാനങ്ങൾക്കെതിരെ യുള്ള സൈബർ ഭീഷണികളെ ചെറുക്കുന്നതിന് ഒരു സെൻട്രലൈസ്ഡ് സെക്യൂരിറ്റി ഓപ്പറേഷൻ സെന്റർ സ്ഥാപിക്കുന്നതും,

ഇന്ത്യ എഐെ ഇനിഷ്യേറ്റീവിന് കീഴിൽ ഇ-ഗവേണൻസ് AI/ML ആപ്ലിക്കേഷനുകൾക്കുവേണ്ടി ഒരു ക്ലൗഡ് ഫെസിലിറ്റി തയ്യാറാക്കുന്നതുമാണ്.

86. പാലക്കാട്ടെ ഗ്രാഫീൻ പൈലറ്റ് പ്ലാന്റും തിരുവനന്തപുരത്തെ എമർജിംഗ് ടെക്നോളജി ഹബ്ബ് പോലുള്ള സംരംഭങ്ങളും വരാനിരിക്കുന്ന ഡിജിറ്റൽ പബ്ലിക് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഇൻകുബേറ്ററും നവീകരണത്തിനും നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിക്കുന്നതിനും കേരളത്തിന്റെ വൈജ്ഞാനിക സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. സർക്കാരിന്റെ ഫ്ലാഗ്ഷിപ്പ് പദ്ധതിയായ K-FON ഇതിനോടകംതന്നെ 75,000 വരിക്കാരിലേക്ക് എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുള്ളതും ഓരോ ആറുമാസത്തിലും ഒരു ലക്ഷം കണക്ഷനുകൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കാൻ സജ്ജമായിട്ടുള്ളതുമാണ്.

87. കേരളത്തിലെ ഐ.റ്റി. പാർക്കുകൾ ഗണ്യമായ എണ്ണം കമ്പനികൾക്ക് ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുകയും കാര്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ഐ.റ്റി. കയറ്റുമതിയിൽ ശ്രദ്ധേയമായ വളർച്ച കൈവരിക്കുകയും ചെയ്ത് ഇന്നവേഷൻ ഹബ്ബുകളെന്ന നിലയിൽ വളർച്ച തുടരുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ പുതിയ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും കൂടുതൽ ഐ.റ്റി. ഇടങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകവഴി

ഐ.റ്റി. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വിപുലീകരണത്തിനും സമഗ്ര ഡിജിറ്റൽ വളർച്ച പരിപോഷണത്തിനും പ്രതിബദ്ധമാണ്. വരാനിരിക്കുന്ന ഐ.റ്റി. നയം ഒരു സമഗ്ര ആവാസവ്യവസ്ഥ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിനും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളുമായി സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ പുരോഗതിയ്ക്കായി ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യകളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനും മുൻഗണന നൽകുന്നതാണ്.

ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വകുപ്പ്

88. മൈക്രോബയോം, ന്യൂട്രാസ്യൂട്ടിക്കൽസ് എന്നിവയിലെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സ്ഥാപനവും സയൻസ് പാർക്കുകളിലെ പുരോഗതിയും ശാസ്ത്രീയ വളർച്ചയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കേരളത്തിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയെ എടുത്തുകാണിക്കുന്നു. 2025-26-ൽ, കേരള സ്കൂൾ ഓഫ് മാത്തമാറ്റിക്സ്, ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഫോർ ക്ലൈമറ്റ് ചെയ്ഞ്ച് സ്റ്റഡീസ് എന്നിവയെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി ഉയർത്തുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ മുൻഗണന നൽകും. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് അഡ്വാൻസ്ഡ് വൈറോളജി, അത്യന്തം രോഗകാരികളായ വൈറസുകളെക്കുറിച്ചുള്ള ഗവേഷണത്തിനും ചെറുമൃഗ പരീക്ഷണ സൗകര്യത്തിനുമായി ഒരു BSL-3 ലബോറട്ടറി സജ്ജീകരിക്കുന്നുണ്ട്.

VII. അടിസ്ഥാനസൗകര്യം

പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ്

89. കേരളത്തെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യ വികസനത്തിന്റെ ഹബ്ബ് ആക്കി മാറ്റാനുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ കേന്ദ്രീകൃത ശ്രമങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തെ പരിവർത്തനാത്മകമായ പുരോഗതിയിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. ദേശീയപാത 66 ന്റെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള വികസനവും പൂർത്തിയായികൊണ്ടിരിക്കുന്ന മലയോര പാതകളുടെ നിർമ്മാണവും സുപ്രധാന നാഴികക്കല്ലുകളാണ്. അഭിമാന പദ്ധതിയായ ബാരിയർ-ഫ്രീ റോഡ് നെറ്റ്‌വർക്ക്-ലെവൽ ക്രോസ്-ഫ്രീ കേരള സംരംഭത്തിന് കീഴിൽ, പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന റെയിൽവേ മേൽപ്പാലങ്ങൾ ഈ വർഷം തന്നെ പൂർത്തിയാകാൻ തയ്യാറായിട്ടുള്ളതും, ഈ സർക്കാരിന്റെ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ അങ്ങനെയുള്ള പദ്ധതികളുടെ റെക്കോർഡ് എണ്ണം കൈവരിക്കാൻ കേരളത്തെ സജ്ജമാക്കുന്നതുമാണ്.

90. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള ആകെ റോഡുകളിൽ ഏകദേശം 60%, ഉന്നത നിലവാരമുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട്, BM & BC നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. Pothole-Free Kerala പദ്ധതിയും റോഡ് അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കുള്ള റണ്ണിംഗ് കോൺട്രാക്റ്റുകളും സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള റോഡുകളുടെ നിലവാരം ഗണ്യമായി മെച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ സർക്കാർ 100 പാലങ്ങൾ

നിർമ്മിക്കാനുള്ള അതിന്റെ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധത മറികടന്നിട്ടുള്ളതും, അവയിൽപലതും പ്രവർത്തനക്ഷമതയും സൗന്ദര്യാത്മക മൂല്യവും സമന്വയിപ്പിച്ച് വിനോദസഞ്ചാര ആകർഷണങ്ങളാകാൻ ഉതകുന്നവിധം മനോഹരമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

91. തിരുവനന്തപുരം ഔട്ടർ റിംഗ് റോഡ്, കൊല്ലം-ചെങ്കോട്ട ഗ്രീൻഫീൽഡ് റോഡ് പോലെയുള്ള നാഴികക്കല്ലായ പദ്ധതികൾക്കുള്ള സാമ്പത്തിക പ്രതിബദ്ധതയോടൊപ്പം, കാലാവസ്ഥയെ പ്രതിരോധിക്കുന്ന നിർമ്മാണ രീതികൾക്ക് മുൻഗണന നൽകിവരുന്നു.

ഊർജ്ജം

92. എന്റെ സർക്കാർ, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഊർജ്ജ മേഖലയെ പരിവർത്തനാത്മകമായ പുരോഗതിയിലേക്ക് നയിച്ചുകൊണ്ട്, 2040 ആകുമ്പോഴേക്കും കേരളത്തിന് 100% പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ പദവി കൈവരിക്കുക എന്ന അഭിമാനകരമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഫ്ലോട്ടിംഗ് സോളാർ എനർജി പോളിസി, ഗ്രീൻ ഹൈഡ്രജൻ പോളിസി, പമ്പ്ഡ് ഹൈഡ്രോ പവർ പോളിസി തുടങ്ങിയ നയങ്ങൾ സജീവ പരിഗണനയിലിരിക്കുന്നതും, താമസംവിനാ നടപ്പാക്കുന്നതുമാണ്. ജലസംഭരണികളും ജലാശയ ങ്ങളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട്, ഫ്ലോട്ടിംഗ്

സോളാർ പദ്ധതികൾ 6,000 മെഗാവാട്ട് ഉൽപാദിപ്പിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുമ്പോൾ, അധികമായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കാതെ നിലവിലുള്ള ജലസംഭരണികൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് സൗരോർജ്ജാധിഷ്ഠിത പംമ്പ്ഡ് ഹൈഡ്രോ പദ്ധതികളിലൂടെ 8,000 മെഗാവാട്ട് ഉൽപാദിപ്പിക്കാൻ പദ്ധതിയിടുന്നു.

93. കേരളത്തിന്റെ പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ, ഹരിത ഹൈഡ്രജൻ മേഖലകൾ ഗണ്യമായ ആഗോള നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിക്കുന്നതും, ഗ്രീൻ എനർജി ഇന്നവേഷനിലെ പ്രധാനി എന്ന നിലയിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാധ്യത ആവർത്തിച്ച് സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതുമാണ്. ഈ മുന്നേറ്റം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്, കേരളത്തെ ഇന്ത്യയുടെ ഹരിത ഊർജ്ജ തലസ്ഥാനമായും ഹരിത ഊർജ്ജ കയറ്റുമതിയുടെ ഒരു പ്രധാന കേന്ദ്രമായും സ്ഥാനപ്പെടുത്തികൊണ്ട് 2025 മാർച്ചിൽ കൊച്ചിയിൽ ഗ്ലോബൽ ഗ്രീൻ ഹൈഡ്രജൻ ആന്റ് റിന്യൂവബിൾ എനർജി ഉച്ചകോടിക്ക് എന്റെ സർക്കാർ ആതിഥേയത്വം വഹിക്കും.

94. എന്റെ സർക്കാർ, വെള്ളപ്പൊക്ക നിയന്ത്രണം, വൈദ്യുതി ഉൽപാദനം, കുടിവെള്ളം, പ്രത്യേകിച്ച് നാണ്യവിളകൾക്ക് ആവശ്യമായ ജലസേചനം എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി കേന്ദ്ര ഫണ്ടുകൾ

ഉപയോഗിച്ച് വിവിധോദ്ദേശ്യ അണക്കെട്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

വിനോദസഞ്ചാരം

95. കേരള ടൂറിസം ദേശീയവും അന്തർദേശീയവുമായ അംഗീകാരങ്ങൾ നേടിക്കൊണ്ട് കോവിഡാനന്തര കാലഘട്ടത്തിലും അഭൂതപൂർവമായ വളർച്ചക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ, 2024 -ൽ അംഗീകരിച്ച ഹെലി ടൂറിസം നയം നടപ്പിലാക്കുന്നതിലൂടെ, വ്യോമ ടൂറിസത്തിന് പുതിയ പന്ഥാവുകൾ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് കേരളത്തെ ഒരു പ്രധാന ഗ്ലോബൽ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ എന്ന സ്ഥാനത്തെത്തിക്കാൻ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. കൂടാതെ, ക്രൂയിസ് മേഖലയിൽ കേരളത്തെ ഒരു പ്രധാനിയാക്കാനുദ്ദേശിച്ച് ഒരു ക്രൂയിസ് ടൂറിസം നയം അവതരിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

96. എന്റെ സർക്കാർ, സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സംസ്ഥാനത്തുടനീളം ഉത്തരവാദിത്വ വിനോദസഞ്ചാര രീതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമാക്കുന്നതാണ്. വിനോദസഞ്ചാര വികസനം പാരിസ്ഥിതിക പരിപാലനത്തിനനുസൃതമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് 2024-ൽ അംഗീകരിച്ച ഡിസൈൻ നയത്തിലെ കാലാവസ്ഥാ പ്രതിരോധ ഘടകങ്ങൾ

സാധ്യമാകുന്നിടത്തെല്ലാം സംയോജിപ്പിക്കും. കേരളത്തിന്റെ പ്രകൃതി സൗന്ദര്യത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവും സുസ്ഥിരവുമായ വിനോദസഞ്ചാര രീതികൾ പ്രോത്സാഹി പ്പിക്കുന്നതിനായി വാഹക ശേഷി പഠനങ്ങൾ കൂടുതൽ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

97. എന്റെ സർക്കാർ, "മാലിന്യ മുക്ത കേരളം" സംരംഭത്തിൻ കീഴിൽ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, NGO കൾ, ടൂറിസം ക്ലബ്ബുകൾ എന്നിവയുമായി സഹകരിച്ചുകൊണ്ട് വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ശുചിത്വത്തിനും മുൻഗണന നൽകും. ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ക്ലബ്ബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് പൊതുജന അവബോധവും കേരളത്തിന്റെ സാംസ്കാരികവും പ്രകൃതിദത്തവുമായ ആകർഷണങ്ങളുമായി ആഴത്തിലുള്ള ഇടപെടലും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

98. എന്റെ സർക്കാർ, സന്ദർശക അനുഭവങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത ത്തിലൂടെ ടൂറിസം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിലും ബൃഹദ് വിനോദ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിലും ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതാണ്. കേരളത്തെ, വളർച്ചയും പരിസ്ഥിതിസംരക്ഷണവും സന്തുലിതമാക്കുന്ന സുസ്ഥിരവും സാങ്കേതിക വിദ്യാധിഷ്ഠിതവുമായ വിനോദസഞ്ചാരത്തിന്റെ ഒരു മാതൃകയാക്കി

മാറ്റുന്നതിനായി, സാങ്കേതികവിദ്യയെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള, നൂതന ടൂറിസം ഉൽപന്നങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

ഗതാഗതം

99. എന്റെ സർക്കാർ, കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-യെ കാര്യക്ഷമവും യാത്രക്കാരെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ളതുമായ പൊതുഗതാഗതത്തിന് ഒരു മാതൃകയാക്കി മാറ്റാൻ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളാൽ സജ്ജമാക്കപ്പെട്ട പ്രീമിയം AC ബസുകൾ പോലുള്ള പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ യാത്രാനുഭവം വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്, അതേസമയം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളിലെ നവീകരണവും സുസംഘടിതമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും വിശ്വാസ്യതയും കാര്യക്ഷമതയും ഉറപ്പാക്കുന്നു. നൽകാനുള്ള എല്ലാ കുടിശ്ശികകളും തീർക്കാനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചുകൊണ്ട് ജീവനക്കാരുടെ ക്ഷേമത്തിന് മുൻഗണന നൽകുന്നു.

100. AC കാത്തിരിപ്പ് കേന്ദ്രങ്ങൾ, ആഡംബര സർവ്വീസുകൾ പോലുള്ള യാത്രക്കാരെ കേന്ദ്രീകരി ച്ചുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തികൊണ്ട് റൂട്ടുകൾ ഒപ്റ്റിമൈസ് ചെയ്യുന്നതുൾപ്പെടെയുള്ള നൂതന നയങ്ങൾ ലാഭക്ഷമതയും പ്രവർത്തന കാര്യക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നൂതന പദ്ധതികളിലൂടെ കൂടുതൽ സാങ്കേതികവിദ്യ സമന്വയിപ്പിക്കുന്നതും

ഫ്ലീറ്റ് വികസിപ്പിക്കുന്നതും ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതും ഭാവി പദ്ധതികൾ ലക്ഷ്യംവെക്കുന്നു.

101. ഗതാഗത മാനേജ്മെന്റ് ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിൽ മോട്ടോർ വാഹന വകുപ്പ് നേതൃത്വം നൽകുന്നത് തുടരുന്നു. പ്രാദേശിക വെല്ലുവിളികളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതും ഡിജിറ്റൽ ഡ്രൈവിംഗ് ലൈസൻസ്, സേഫ് കേരള പ്രോജക്റ്റ് പോലുള്ള ഡിജിറ്റൽ സൊല്യൂഷനുകൾ മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്നതുമായ പരിപാടികൾ സുരക്ഷയ്ക്കും പ്രാപ്യതയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള പ്രതിബദ്ധതയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ഇ-മൊബിലിറ്റി അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതും വാഹന പരിശോധനയ്ക്കും മാനേജ്മെന്റിനുമായി നൂതന സംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതും ഭാവി പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

102. എന്റെ സർക്കാർ, ബജറ്റ് ടൂറിസത്തിനായി ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ സോളാർ ക്രൂയിസും നൂതന യാനങ്ങളും അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ ജലഗതാഗതത്തെ അഭിമാനത്തോടെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നു. സൗരോർജ്ജത്തിലേക്ക് യാനങ്ങൾ മാറ്റിക്കൊണ്ടും ഉൾനാടൻ ടൂറിസം വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും, തീരപ്രദേശങ്ങളിലെ സുസ്ഥിരതയ്ക്കും സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള ഞങ്ങളുടെ സമർപ്പണം ആവർത്തിച്ച് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

103. ആധുനികവൽക്കരിച്ച ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂളുകൾ, ടാർഗറ്റഡ് സുരക്ഷാ പദ്ധതികൾ, അടിസ്ഥാനസൗകര്യ മെച്ചപ്പെടുത്തലുകൾ എന്നിവയിലൂടെ റോഡ് സുരക്ഷ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ കേരള റോഡ് സുരക്ഷാ അതോറിറ്റി മുന്നേറിയിട്ടുണ്ട്. തുടർച്ചയായ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളും ഉയർന്ന അപകടസാധ്യതയുള്ള മേഖലകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രതിബദ്ധതയും എല്ലാവർക്കും സുരക്ഷിതമായ റോഡുകൾ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യം അടിവരയിടുന്നു.

ജലവിഭവ വകുപ്പ്

104. ഒരു സുപ്രധാന വിഭവം ആയ ജലത്തിന്റെ പ്രധാന്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ് കൊണ്ട്, സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ വികസനത്തെ ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സമഗ്രമായ സമീപനത്തിലൂടെ സംയോജിത ജലവിഭവ പരിപാലനത്തിനായി സംസ്ഥാന ജലനയം എന്റെ സർക്കാർ കൊണ്ടുവരും. വിവിധ കാലാവസ്ഥകളിലെ ജലത്തിന്റെ ലഭ്യതയിലെ ഏറ്റക്കുറച്ചിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ട്, ജലവർദ്ധനയ്ക്കും സംരക്ഷണത്തിനും എല്ലാ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളെയും സ്വയം പര്യാപ്തമാക്കുന്നതിനായി അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ നയത്തിൻ കീഴിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. പുനചംക്രമണത്തിനും പുനരുപയോഗത്തിനും, ഉയർന്ന മുൻഗണന നൽകികൊണ്ട് സംസ്ഥാനത്ത്

ഉടനീളം സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായുള്ള ജലവിതരണം ഉറപ്പാക്കും. എന്റെ സർക്കാർ, ജനങ്ങൾക്കായി ജലം, ആഹാരത്തിനായി ജലം, പ്രകൃതിയ്ക്കായി ജലം, വ്യവസായങ്ങൾക്കും മറ്റാവശ്യങ്ങൾക്കുമായി ജലം എന്നീ കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി റിവർ ബേസിൻ മാനേജ്മെന്റ് മുഖേന പരിപാടികൾ ആരംഭിക്കും. റൂഫ് ടോപ്പ് മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ കനാലുകളിലും വകുപ്പിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ആസ്തികളിലും സൂര്യതാപീകരണത്തിലൂടെ PPP അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആയിരം മെഗാവാട്ട് വരെയുള്ള പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ ഉൽപാദനത്തിനായുള്ള ഒരു പ്രോഗ്രാം എന്റെ സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്നതും ആയത് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഊർജ്ജ ആവശ്യകതയ്ക്ക് കൂടി സഹായകരമാകുന്നതുമാണ്.

105. PPP മാതൃകയിൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ സൗകര്യ ങ്ങളോട് കൂടിയ ജലസേചന വിനോദസഞ്ചാരം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി വകുപ്പിന്റെ ഡാം സൈറ്റുകളും ജലസംഭരണികളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.

106. എന്റെ സർക്കാർ, സുരക്ഷിതവും സംരക്ഷിതവും ആയ ജലവിതരണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ഡാം സുരക്ഷ നടപടികളും, കനാൽ ശൃംഖലയുടെ പുനരുദ്ധാരണവും പുനരുജ്ജീവനവും ഏറ്റെടുക്കും.

107. കേരള വാട്ടർ അതോറിറ്റി, കുറഞ്ഞ ചെലവിലുള്ള ജലപരിപാലനം ഉറപ്പാക്കികൊണ്ട് ബില്ലിംഗ് പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും ജലം പാഴാകുന്നത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.

108. " തമിഴ്നാടിന് ജലവും കേരളത്തിനു സുരക്ഷയും" എന്ന എന്റെ സർക്കാരിന്റെ ഉറച്ച നിലപാടാണ് ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശകതത്വം. മുല്ലപെരിയാറിൽ ഒരു പുതിയ അണക്കെട്ടിനുള്ള സമവായം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി എല്ലാ പരിശ്രമങ്ങളും നടത്തും.

109. വർഷം മുഴുവനും കൃഷി, കുടിവെള്ളം, ജലസേചനം എന്നീ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിലേക്ക് ജലം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായുള്ള മീനച്ചൽ നദി പുനരുദ്ധാരണ പദ്ധതിയുടെ വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി WAPCOS മായി എന്റെ സർക്കാർ ഒരു ധാരണാപത്രത്തിൽ ഒപ്പുവച്ചിട്ടുണ്ട്.

110. എല്ലാ ഗ്രാമീണ കുടുംബങ്ങൾക്കും പര്യാപ്തമായ അളവിൽ ശുദ്ധീകരിച്ച കുടിവെള്ളം ലഭിക്കുന്നതിലേക്കായി ജൽ ജീവൻ മിഷൻ വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി എല്ലാ നടപടികളും സ്വീകരിക്കുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ഇതിലേക്ക്

ആവശ്യമുള്ള എല്ലാ വിഭവങ്ങളും സാദ്ധ്യമായ ഏറ്റവും കാര്യക്ഷമമായ രീതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.

കോസ്റ്റൽ ഷിപ്പിംഗ് & ഇൻലാൻഡ് നാവിഗേഷൻ വകുപ്പ്

111. സുസ്ഥിരവും ചെലവ് കുറഞ്ഞതുമായ ഗതാഗത മാർഗ്ഗമായി ഉൾനാടൻ ജലഗതാഗതം പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ദേശീയ ജലപാത നിലവാരത്തിലേക്ക് വികസിപ്പിക്കുന്ന കോവളം മുതൽ ബേക്കൽ വരെ നീളുന്ന വെസ്റ്റ് കോസ്റ്റ് കനാൽ, കോവളം-കൊല്ലം ഭാഗത്തോടൊപ്പം ഈ വർഷം പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുന്നതിന് സജ്ജമായിട്ടുണ്ട്. കണക്ടിവിറ്റി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി കണ്ണൂരും കാസറഗോഡും പുതിയ കനാൽ ഭാഗങ്ങൾ കൂടി വികസിപ്പിച്ചുവരുന്നു.

112. റോഡ്-റെയിൽ ഗതാഗതം സുഗമമാക്കുന്നതിന് ജലപാതകളുടെ സാധ്യതകൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ട്, കനാലിനോട് ചേർന്നുള്ള പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ ടെർമിനലുകൾ, ചരക്ക് കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ, വെയർഹൗസിംഗ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഈ ശ്രമങ്ങൾ ഗതാഗത ചെലവ് കുറയ്ക്കുകയും തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും

വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ഫെയർവേ വികസനം, ടെർമിനൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, വെസ്സൽ മാനേജ്മെന്റ് എന്നിവയ്ക്കായി സ്വകാര്യമേഖലയുടെ സഹകരണം തേടുന്നതാണ്.

113. കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഇൻലാൻഡ് നാവിഗേഷൻ കോർപ്പറേഷൻ, ബങ്കറിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഒരു പോർട്ട് ഓഫ് ലോഡിംഗ് ബാർജ് കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതുൾപ്പെടെ, അതിന്റെ ഫ്ളീറ്റ് വിപുലീകരിച്ചുകൊണ്ട് സ്ഥിരമായ ലാഭക്ഷമത നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിജയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ത്തിൽ, ജലപാതകൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ പ്രതിബദ്ധതയെ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉൾനാടൻ ജലഗതാഗത സാദ്ധ്യതകൾ വർധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഗണ്യമായ ശേഷിയുള്ള ഒരു പാസഞ്ചർ ക്രൂയിസ് വെസ്സലും ഒരു കാർഗോ ബാർജും നിർമ്മിക്കാൻ, കോർപ്പറേഷൻ സജ്ജമാണ്.

തുറമുഖങ്ങൾ

114. എന്റെ സർക്കാർ, സമുദ്രമേഖലയിലെ മികവിന്റെ ഹബ്ബാക്കി കേരളത്തെ മാറ്റാനുള്ള കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു. വിഴിഞ്ഞം, കൊല്ലം, ബേപ്പൂർ, അഴീക്കൽ തുറമുഖങ്ങളിൽ നൂതനമായ പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത മാതൃകകളിലൂടെ തീരദേശ കപ്പൽ ഗതാഗതവും പ്രധാനേതര (non-major)

തുറമുഖ പ്രവർത്തനങ്ങളും കേരള മാരിടൈം ബോർഡ് മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. ജീവനക്കാരുടെയും യാത്രക്കാരുടെയും വിനോദസഞ്ചാരികളുടെയും ക്ഷേമത്തിനും സുരക്ഷയ്ക്കും മുൻഗണന നൽകികൊണ്ട് യന്ത്രവൽകൃത ഉൾനാടൻ യാനങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനും സർവേ ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള പുരോഗമനപരമായ നടപടികൾ, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ മാരിടൈം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

115. 2024 ഡിസംബർ 3-ന് വാണിജ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ച, കേരളത്തിന് ഒരു നാഴികക്കല്ലായ നേട്ടമായ വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര വിവിധോദ്ദേശ്യ തുറമുഖം ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഡീപ്പ്‌വാട്ടർ ഇന്റർനാഷണൽ കണ്ടെയ്‌നർ ട്രാൻസ്‌ഷിപ്പ്‌മെന്റ് ടെർമിനലായി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ലോജിസ്റ്റിക്സ് ചെലവ് കുറയ്ക്കുകയും ഇന്ത്യയുടെ കയറ്റുമതി മത്സരശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് വിഴിഞ്ഞം ഒരു സുപ്രധാന ആഗോള വ്യാപാര ഹബ്ബായി ഉയർന്നുവരുന്നു. വ്യാവസായിക ഉൽപാദനം പ്രചോദിപ്പിക്കുന്നതിനും സാമ്പത്തിക വളർച്ചയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതിനും ആഗോള സമുദ്രമേഖലയിൽ കേരളത്തിന്റെ സ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കുന്നതിനും വിഴിഞ്ഞത്തിന്റെ വളർന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വാണിജ്യ ആവാസവ്യവസ്ഥയെ പ്രയോജനപ്പെട്ടു ത്താൻ എന്റെ സർക്കാർ

പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്.

VIII. പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ, വനവും വന്യജീവിയും, പരിസ്ഥിതിയും ദുരന്തനിവാരണവും

പരിസ്ഥിതി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന സംരംഭങ്ങൾ

116. എന്റെ സർക്കാർ, പാരിസ്ഥിതികവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വെല്ലുവിളികളെ സമീപിക്കുന്നത് ഒരു ബഹുമുഖ സമീപനത്തിലൂടെയാണ്. 2019-ലെ CRZ വിജ്ഞാപനത്തിന് കീഴിലുള്ള കോസ്റ്റൽസോൺ മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ നടപ്പിലാക്കുന്നതുവഴി സംരക്ഷണവും വികസനവും തമ്മിലുള്ള സന്തുലനാവസ്ഥ ഉറപ്പാക്കുന്നു. തീരദേശ നിർമ്മിതികൾക്കുള്ള അനുമതി കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കൽ, കണ്ടൽ കാടുകളുടെ ബഫർ സോൺ വ്യക്തമാക്കൽ എന്നിവ ഭരണനിർവ്വഹണം ലളിതമാക്കുന്നതിലും ഉപജീവനമാർഗ്ഗം സംരക്ഷിക്കുന്നതിലുമുള്ള ഞങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധ പ്രകടമാക്കുന്നു. ഉജ്ജ്വൽ, പരിസ്ഥിതി പോഷിണി, വിദ്യാപോഷിണി തുടങ്ങിയ പരിപാടികൾ ഭാവിയിലെ പരിസ്ഥിതി ശാസ്ത്രജ്ഞരെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു. അതേസമയം കേരളത്തിന്റെ ഗ്രീൻ ഹൗസ് ഗ്യാസ് ഇൻവെന്ററി റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം എമിഷൻ ട്രാക്കിംഗ് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു.

117. എന്റെ സർക്കാർ, തീരദേശപരിപാലനം ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ വഴി നവീകരിക്കുകയും, UNICEF മായി സഹകരിച്ച് കാലാവസ്ഥാ ബോധവൽകരണ സംരംഭങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുകയും ചെയ്യും. പരിസ്ഥിതി ഭവൻ പോലുള്ള അടിസ്ഥാനസൗകര്യ പദ്ധതികൾ പരിസ്ഥിതി സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുമ്പോൾ സമർപ്പിത ക്ലൈമറ്റ് നോളഡ്ജ് റിസോഴ്സ് പ്ലാറ്റ്ഫോം (Climate Knowledge Resource Platform) പ്രവർത്തന ക്ഷമമായ ഡാറ്റ പ്രദാനം ചെയ്ത് ബന്ധപ്പെട്ടവരെ ശാക്തീകരിക്കും. തണ്ണീർത്തട പുനരുജ്ജീവനം, യുവാക്കളുടെ ഇടപഴകൽ, പരിസ്ഥിതി മിത്രം പോലുള്ള അവാർഡുകളിലൂടെ മാതൃകാപരമായ സംഭാവനകൾക്കുള്ള അംഗീകാരം എന്നിവ ഭാവിയിൽ പ്രകൃതി സംരക്ഷണത്തിൽ കേരളത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തും.

വനപരിപാലനവും സംരക്ഷണ ശ്രമങ്ങളും

118. എന്റെ സർക്കാർ, 2021-ൽ രാജ്യത്ത് ആദ്യമായി പരിസ്ഥിതി പുനസ്ഥാപന നയം (Eco-restoration Policy) പ്രഖ്യാപിച്ചു. 2024-ൽ തന്നെ 1365 ഹെക്ടർ ഏകവിള തോട്ടങ്ങൾ തദ്ദേശീയ ഇനങ്ങളാൽ പുനസ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ബാക്കിയുള്ള ഭാഗം ഘട്ടം ഘട്ടമായി പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

119. മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനായി, കഴിഞ്ഞ വർഷം 9 റാപിഡ് റെസ്പോൺസ് ടീമുകളെക്കൂടി രൂപീകരിച്ചു. മൊത്തം RRT-കളുടെ എണ്ണം 28 ആയി. പ്രത്യേക ഡ്രൈവ് മുഖേന 500 കിലോമീറ്ററോളം സൗരോർജ്ജ വേലികളുടെ അറ്റകുറ്റ പണികൾ നടത്തി. 138 കിലോമീറ്റർ നീളത്തിൽ അധിക സൗരോർജ്ജ വേലികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പുറമെ 59 കിലോമീറ്റർ നീളത്തിൽ സൗരോർജ്ജ തൂക്കുവേലികളും സ്ഥാപിച്ചു. കൂട്ടായ പരിശ്രമങ്ങൾകൊണ്ട് വന്യമൃഗങ്ങളുമായുള്ള സംഘർഷത്തിൽ മനുഷ്യനഷ്ടം കുറയാൻതുടങ്ങി. മനുഷ്യ വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സംസ്ഥാന നയം രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. വരും വർഷത്തിൽ അത് നടപ്പിലാക്കുന്നതോടെ പ്രശ്നത്തിന് ശാശ്വത പരിഹാരം ഉണ്ടാകും. ഈ നടപടികളിൽ വന്യജീവികളുടെ ആവാസവ്യവസ്ഥയെ സമ്പുഷ്ടമാക്കൽ, ലാന്റ് സ്കേപ്പ്-ലെവൽ പ്ലാനിംഗ്, ലിവറേജിംഗ് തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ദുരന്തനിവാരണവും പ്രതിരോധവും

120. കേരളത്തിന്റെ അനന്യമായ ഭൂമിശാസ്ത്രം വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മനുഷ്യ-മൃഗസംഘർഷങ്ങൾ പോലെയുള്ള പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾക്കുള്ള സാദ്ധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ തയ്യാറെടുപ്പ്, ലഘൂകരണം, പ്രതിരോധശേഷി കെട്ടിപ്പടുക്കൽ എന്നിവയ്ക്ക് ഊന്നൽ

നൽകികൊണ്ടുള്ള ഒരു ക്രിയാത്മകമായ ദുരന്തനിവാരണ സമീപനമാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ജില്ലാ, തദ്ദേശഭരണ പദ്ധതികൾക്കൊപ്പം സംസ്ഥാന ദുരന്തനിവാരണ പദ്ധതിയെയും ഒരു സമഗ്ര പരിഷ്കരണത്തിന് വിധേയമാക്കുന്നതാണ്. എമർജൻസി റെസ്പോൺസ് ടീമുകൾ ഉടച്ചുവാർക്കുകയും തദ്ദേശീയ അറിവും ശാസ്ത്രീയ പ്രോട്ടോക്കോളുകളും സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഗോത്ര വർഗ്ഗ ഉന്നതികളിൽ, ഉന്നതിതല ദുരന്തനിവാരണ പദ്ധതി രേഖ (Tribal Disaster Management Plan) ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

121. പങ്കാളിത്ത കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കപ്പെടുന്നതോടൊപ്പം കവചം (KaWaCHaM) മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം ദുരന്ത പ്രവചനം മെച്ചപ്പെടുത്തും. തീരദേശ മണ്ണൊലിപ്പ് ലഘൂകരിക്കുന്നതിനും നദീതടങ്ങൾ ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രകൃത്യാധിഷ്ഠിത പരിഹാരങ്ങൾക്കൊപ്പം 2025-26-ാട്ടുകൂടി താപനിലയിലുള്ള വർദ്ധന നേരിടുന്നതിനായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സർക്കാരിന്റെ ഹീറ്റ് ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ അനിവാര്യമായി വരും. വിവിധ മേഖലകളിലെ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് സ്കൂളുകളും ആശുപത്രികളും അവരുടെ ദുരന്തനിവാരണ പദ്ധതികൾക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതാണ്.

122. കുടുംബശ്രീയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള ദുരന്ത ബോധവൽക്കരണ ക്യാമ്പയിനുകൾ, ദുരന്തവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വെല്ലുവിളികളെ നേരിടാൻ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തെ സജ്ജരാക്കി, അവരുടെ ശാക്തീകരണത്തിലേക്ക് നയിക്കും. ഒൻപത് തീരദേശ ജില്ലകളിൽ ഉടനീളമുള്ള സുനാമി റെഡി പ്രോഗ്രാമും, സൈക്ലോൺ ഷെൽട്ടറുകളിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ശിശുസൗഹൃദ ഇടങ്ങളും പ്രാദേശിക പ്രതിരോധശേഷി ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

123. എന്റെ സർക്കാർ, മേപ്പാടി ഉരുൾപൊട്ടലിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, വീടുകൾ, ഉപജീവനമാർഗ്ഗം, പൊതുസൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി വയനാട്ടിൽ " ബിൽഡ്-ബാക്ക്-ബെറ്റർ" ചട്ടക്കൂട് അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാതൃകാ ടൗൺഷിപ്പുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. കണിച്ചാർ പഞ്ചായത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ലിവിങ് ലാബ്, പ്രതിരോധശേഷി കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവ ദുരന്തങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനും അതിനോട് പൊരുത്തപ്പെടുന്നതിനുമുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ ദ്വിമുഖ ശ്രദ്ധ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. സമഗ്രമായ ആസൂത്രണം, നവീന ആശയങ്ങൾ, നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യകൾ എന്നിവയിലൂടെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനംമൂലം ഉണ്ടാകുന്ന വെല്ലുവിളികൾ നേരിടാൻ പ്രാപ്തമായ ഒരു സുസ്ഥിരഭാവിയിലേക്ക് കേരളം ക്രമാനുഗതമായി

മുന്നേറുകയാണ്.

IX. ധനകാര്യവും നികുതിയും എക്സൈസും

ധനകാര്യം

124. എന്റെ സർക്കാർ, സാമ്പത്തിക സ്വാശ്രയത്വത്തിനും കാര്യക്ഷമമായ വിഭവ സമാഹരണത്തിനുമുള്ള പ്രതിബദ്ധത പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വന്തം നികുതിയിൽ നിന്നുള്ള റവന്യൂ വരവ് (Own Tax Revenue Receipts) വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധേയമായ മുന്നേറ്റങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. 2020-21 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വന്തം നികുതിയിൽ നിന്നുള്ള റവന്യൂവരവ് (Own Tax Revenue Receipts) 47,661 കോടി രൂപയായിരുന്നു, നികുതി അടയ്ക്കൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും റവന്യൂ അടിത്തറ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും ശക്തമായ സാമ്പത്തിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമുള്ള നിരന്തരമായ ശ്രമങ്ങളിലൂടെ, 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ പ്രസ്തുത തുക 77,038 കോടി രൂപയായി ഗണ്യമായി വർദ്ധിച്ചു. കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക അടിത്തറ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും, വികസന, ജനക്ഷേമ സംരംഭങ്ങളിൽ കൂടുതൽ നിക്ഷേപം സാധ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയെ ഈ ഗണ്യമായ വർദ്ധന അടിവരയിടുന്നു.

125. എന്റെ സർക്കാർ, 2003-ലെ കേരള ഫിസ്കൽ റെസ്പോൻസിബിലിറ്റി ആക്റ്റ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ടാർഗറ്റിനുള്ളിൽ GSDP യുടെ ശതമാനനിരക്കിൽ ധനക്കമ്മി സ്ഥായിയായി നിലനിർത്തികൊണ്ട് കോവിഡാനന്തര കാലഘട്ടത്തിൽ സാമ്പത്തിക ഏകീകരണത്തിന്റെ പാതയിൽ ക്രമാനുഗതമായി മുന്നേറുകയാണ്. സംസ്ഥാനം 2019-20-ലെ പ്രാഥമിക റവന്യൂകമ്മി ഇല്ലാതാക്കുകയും മഹാമാരി സമയത്ത് ഏറ്റവും ഉയർന്ന നിലയിലായിരുന്ന കടവും GSDP-യുമായുള്ള അനുപാതം അതിനുശേഷം ഗണ്യമായി കുറയുകയും, 2020-21-ലെ 38.47 ശതമാനത്തിൽ നിന്ന്-മീഡിയം ടേം ഫിസ്കൽ പോളിസി ടാർഗറ്റിനെക്കാൾ മികച്ചതായി-2023-24 ൽ 34.2 ശതമാനമായി മെച്ചപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ദേശീയ ധനകാര്യ മുൻഗണന കൾക്കനുസരിച്ച് മതിയായ മൂലധന ചെലവ് ഉറപ്പാക്കു കയും, കടത്തിന്റെ തോത് കുറയുന്നതിനനുസരിച്ച് പലിശ തിരിച്ചടവുകൾ കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനൊപ്പം ധനകമ്മി ടാർഗറ്റുകൾ പാലിക്കുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ ഊന്നൽ നൽകുന്നു.

126. കേന്ദ്ര വിഭജന പൂളിൽ നിന്നുമുള്ള കേരളത്തിന്റെ വിഹിതം 10-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷന്റെ കാലത്ത് 3.875 ശതമാനമായിരുന്നതിൽ നിന്നും 15-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷന്റെ കാലത്ത് 1.925 ശതമാനമായി

ക്രമാനുഗതമായി കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. GST നഷ്ടപരിഹാരവും റവന്യൂ കമ്മി ഗ്രാന്റുകളും കേന്ദ്രാ വിഷ്കൃത പദ്ധതികളിലെ നിയന്ത്രണ വ്യവസ്ഥകളുമായി കൂട്ടിയോജിപ്പിച്ച് നിർത്തലാക്കിയതും പുതിയ വായ്പാ നിയന്ത്രണങ്ങളും എന്റെ സർക്കാരിന് സാരമായ സാമ്പത്തിക വെല്ലുവിളികൾ ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും, എന്റെ സർക്കാർ ഈ തടസ്സങ്ങൾക്കിടയിലും, കേരളത്തിലെ ജനങ്ങൾക്ക് നൽകിയ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിൽ ഉറച്ചുനിന്നു.

127. 16-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷന്റെ കേരള സന്ദർശന വേളയിൽ, എന്റെ സർക്കാർ, സമാനതകളില്ലാത്ത പ്രതിബദ്ധതയും സമഗ്രമായ തയ്യാറെടുപ്പും പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വാദം ഫലപ്രദമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് സാധ്യമായ എല്ലാ വഴികളും ഉപയോഗിച്ചു. കമ്മിഷന്റെ ചെയർമാൻ ഈ ശ്രമങ്ങളെ "incredibily impressive" എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചു എന്നത്, എന്റെ സർക്കാരിന്റെ സമർപ്പണത്തിന്റെയും സൂക്ഷ്മമായ ആസൂത്രണത്തിന്റെയും തെളിവാണ്. ഈ അംഗീകാരം ഭരണനിർവ്വഹണത്തോടുള്ള കേരളത്തിന്റെ ക്രിയാത്മകമായ സമീപനത്തെയും സംസ്ഥാനത്തിനും ജനങ്ങൾക്കും മികച്ച ഫലങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കാനുള്ള അതിന്റെ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധതയേയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു.

128. എന്റെ സർക്കാർ, ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ ചെലവുകളുടെ ഒരു പ്രധാന ഭാഗം വഹിച്ചുകൊണ്ട് ദേശീയപാത വികസന പദ്ധതിയിൽ ഗണ്യമായ സംഭാവന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ചെലവ് ദേശീയപാതകളുടെ അധിക മൂലധന നിക്ഷേപമായി അംഗീകരിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വായ്പയെടുക്കൽ പരിധികളിൽ ഇത് ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത് വൻകിട അടിസ്ഥാനസൗകര്യ പദ്ധതികളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന തിൽ നിന്ന് കേരളത്തെ പിന്തിരിപ്പിക്കുകയും സംസ്ഥാന മൂലധനച്ചെലവ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് യൂണിയൻ സർക്കാർ നൽകുന്ന ഊന്നലിന് തിരിച്ചടിയാകുകയും ചെയ്യും. ഈ സാമ്പത്തിക വർഷം കേരളത്തിന് 6,000 കോടി രൂപ നിരുപാധികമായി വായ്പയെടുക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നത് ദേശീയ നയ ലക്ഷ്യങ്ങളുമായി പൊരുത്തപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള അടിസ്ഥാനസൗകര്യ വികസനത്തിന് കരുത്ത് പകരും. എന്റെ സർക്കാർ മേൽപ്പറഞ്ഞ അഭ്യർത്ഥന കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കുകയും അതിന് അനുകൂലമായ പരിഗണന ലഭിക്കുമെന്ന് ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം പുലർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

129. ഇപ്പോൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമായ വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര വിവിധോദ്ദേശ്യ തുറമുഖം, ശേഷി വിപുലീകരണത്തിനുള്ള പദ്ധതികളും

വ്യാപാരത്തിനും വ്യവസായത്തിനുമുള്ള കവാടമായി പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള സാധ്യതകളുമായി, ഇന്ത്യയുടെ ലോജിസ്റ്റിക് മേഖലയെ പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ സജ്ജമായിരിക്കുന്നു. തുറമുഖത്തിന്റെ പൂർണ്ണ ശേഷി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് എന്റെ സർക്കാർ 5000 കോടി രൂപ പ്രത്യേക ധനസഹായം തേടിയിട്ടുള്ളതും സുസ്ഥിരമല്ലാത്ത സാമ്പത്തിക ബാധ്യത അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്ന വയബിലിറ്റി ഗ്യാപ് ഫണ്ടിംഗ് തിരിച്ചടവ് നിബന്ധനകൾ പുനഃപരിശോധിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമാണ്. വയബിലിറ്റി ഗ്യാപ്പ് ഫണ്ടിംഗ് ഒരു പ്രത്യേക ഗ്രാന്റാക്കി മാറ്റുന്നത് സാമ്പത്തിക സ്ഥിരത ഉറപ്പാക്കുകയും തുറമുഖത്തിന്റെ വികസന നേട്ടങ്ങൾ പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.

130. ഏകീകൃത സാമൂഹിക സുരക്ഷാ പെൻഷൻ പദ്ധതികളിലൂടെ ദുർബല വിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും, ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് സമയബന്ധിതമായ സാമ്പത്തിക സഹായം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും എന്റെ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. സുതാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി, അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് മാത്രമേ സഹായം ലഭിക്കുന്നുള്ളൂ എന്ന് ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് വാർഷിക ബയോമെട്രിക് മസ്റ്ററിംഗ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

131. ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിൽ, വിപുലമായ ആശുപത്രി ശൃംഖലയിലൂടെയും ചികിത്സാ പാക്കേജുകളിലൂടെയും സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും, പെൻഷൻകാർക്കും, അവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കും അവശ്യ മെഡിക്കൽ സേവനങ്ങളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട്, MEDISEP ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതി, സമഗ്രമായ കവറേജ് നൽകുന്നു. നീതിപൂർവവും സമഗ്രവുമായ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ പിന്തുണ വാഗ്ദാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഈ സംരംഭം കേരളത്തിന്റെ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ സംവിധാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത് തുടരുന്നു.

132. എന്റെ സർക്കാർ, റബ്ബർ കർഷകരുടെ ഉപജീവനം സുസ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, നേരിട്ടുള്ള ധനസഹായം നൽകുന്നതും വില വ്യതിയാനങ്ങളിൽനിന്നും കർഷകർക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുന്നതുമായ റബ്ബർ പ്രൊഡക്ഷൻ ഇൻസെന്റീവ് സ്കീം നടപ്പിലാക്കുന്നത് തുടരുന്നതും അതുവഴി പ്രധാനപ്പെട്ട ഈ മേഖലയുടെ സുസ്ഥിരത ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

133. AIMS 2.0 യിലേക്ക് നവീകരിക്കുകയും AI യും റിയൽ-ടൈം (real-time) ഡാഷ് ബോർഡുകളും സമന്വയിപ്പിക്കുകയുംചെയ്ത് ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്ന ഉത്തരവാദിത്വപൂർണ്ണമായ നടപടികൾ

കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ, പബ്ലിക് ഫിനാൻഷ്യൽ മാനേജ്മെന്റിൽ മികച്ച പ്രവർത്തനരീതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി വകുപ്പിന്റെ പരിശീലന കേന്ദ്രത്തെ മികവിന്റെ ദേശീയ കേന്ദ്രമായി (National Centre for Excellence) രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നു.

134. സുരക്ഷിതവും കാര്യക്ഷമവുമായ സേവനം പ്രദാനം ചെയ്യുക എന്നത് ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിന്, തത്സമയ നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ, സൈബർ ഭീഷണി കണ്ടെത്തൽ, സൗരോർജ്ജ UPS സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ ഏർപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ട്രഷറി വകുപ്പ് അതിന്റെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിനുള്ള പ്രയത്നം തുടരുകയാണ്. പ്രാപ്യതയും അടിസ്ഥാനസൗകര്യവും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, ആശയവിനിമയ ശൃംഖലകൾ നവീകരിക്കുന്നതിനും പുതിയ ട്രഷറി കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

135. കേരള ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ സംരംഭകത്വവും സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണവും പ്രോൽസാഹിപ്പിക്കുന്ന ഒരു മുഖ്യ സ്ഥാപനമായി നിലകൊള്ളുന്നു. KFC അതിന്റെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് കേരള സ്കീം മുഖേന ഈട് കൂടാതെ ലോണുകൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയും ചെറുകിട

കച്ചവടങ്ങൾക്കും കാർഷികാടിസ്ഥാന വ്യവസായങ്ങൾക്കും ഇളവുകളോടുകൂടിയ ലോണുകൾ നൽകുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് വിവിധ മേഖലകളിൽ വളർച്ചയും സ്വാശ്രയത്വവും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു.

136. സംസ്ഥാനത്തുടനീളം കണക്റ്റിവിറ്റിയും സാമ്പത്തിക വളർച്ചയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന തീരദേശ ഹൈവെ, മലയോര ഹൈവെ, വെസ്റ്റ് കോസ്റ്റ് കനാൽ എന്നിങ്ങനെയുള്ള പരിവർത്തനാത്മക അടിസ്ഥാന സൗകര്യ പദ്ധതികൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്ന KIIFB-യുടെ നേട്ടങ്ങളിൽ എന്റെ സർക്കാർ അഭിമാനംകൊള്ളുന്നു. KIIFB നടത്തിവരുന്ന നിക്ഷേപങ്ങൾ മാറ്റങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ പ്രാപ്തവും ഭാവിയിലേക്ക് സജ്ജവുമായ, കേരളത്തെ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിനുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിനെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു.

137. ഓൺലൈൻ സ്വർണ്ണവായ്പകൾ, മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്കായുള്ള നിക്ഷേപ പദ്ധതികൾ, ഡിജിറ്റൽ ചിട്ടി കളക്ഷനുകൾ എന്നിവ പോലെയുള്ള നൂതന പദ്ധതികൾ മുഖേന കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ എന്റർപ്രൈസസ് സാമ്പത്തിക സ്ഥിരതയ്ക്കും വളർച്ചയ്ക്കും ഉള്ള പരിശ്രമം തുടരുന്നു. സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പരിഹാരങ്ങളിലും പ്രവാസി മലയാളികൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള സേവനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിലും നൽകുന്ന

ഊന്നൽ KSFE കേരളത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക ജീവനാഡിയായി നിലകൊള്ളുന്നത് ഉറപ്പാക്കുന്നു.

നികുതി

ജി എസ് റ്റി വകുപ്പ്

138. 2023-ൽ ജി എസ് റ്റി വകുപ്പിന്റെ പുന:സംഘടിപ്പിക്കലിനെത്തുടർന്ന്, എന്റെ സർക്കാർ, സ്വർണ്ണം, പാഴ് വസ്തുക്കളുടെ വ്യാപാരം പോലുള്ള നിർണ്ണായക മേഖലകളിൽ ശക്തമായ ഇന്റലിജൻസിലൂടെയും എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് നടപടികളിലൂടെയും നികുതി സമാഹരണത്തിലും നികുതി വെട്ടിപ്പ് കണ്ടെത്തലിലും കേരളത്തെ നേതൃസ്ഥാനത്തെത്തിച്ചു. ദേശീയതലത്തിൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട, സജീവമായ നടപടികളിലൂടെ, കേരളം ജി എസ് റ്റി രജിസ്ട്രേഷനിൽ, ഉയർന്ന സ്ഥാനം കൈവരിച്ചു. ജി എസ് റ്റി രജിസ്ട്രേഷന് ബയോ മെട്രിക് പ്രാമാണീകരണം ഏർപ്പെടുത്തിയത് പ്രാമാണ്യവും, സുതാര്യതയും ഒന്നുകൂടി വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

139. ഏകീകൃത ജി എസ് റ്റി സംവിധാനത്തിൽ, എന്റെ സർക്കാർ, ഇ-കോമേഴ്സ് പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ നികുതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഒത്തുതീർപ്പ് നടപടികളുടെ സുതാര്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ചരക്ക് സേവന ങ്ങളുടെ വിതരണം നടത്തുന്ന സ്ഥലം സംബന്ധിച്ച (Place of Supply) ചട്ടങ്ങൾക്ക്

വ്യക്തത വരുത്തുന്നതിനുമായി പരിഷ്കരണ നടപടികൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ബി2 സിഇ-ഇൻവോയിസിങ് (e-invoicing) നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സംസ്ഥാനം വാദിച്ചിരുന്നതും ഈ സംരംഭം സ്വീകരിക്കുന്ന ആദ്യ സംസ്ഥാനമാകാമെന്ന സമ്മതം അറിയിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്.

140. കഴിഞ്ഞ ബജറ്റിൽ അവതരിപ്പിച്ച 2024-ലെ ആംനസ്റ്റി സ്കീം, നൂറുകണക്കിനു കച്ചവടക്കാർക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് ചെറുകിട കച്ചവടക്കാർക്ക്, ഗണ്യമായ ആശ്വാസം പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്.

രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പ്

141. പ്രാപ്യതയും കാര്യക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഇ-സ്റ്റാമ്പിംഗ്, ബയോ-മെട്രിക് ഐഡന്റിഫിക്കേഷൻ, ആധാർ-പ്രാമാണീകരണ ഇടപാടുകൾ, സിസ്റ്റം ജനറേറ്റഡ് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ, ഡിജിറ്റൽ എൻഡോഴ്സ്മെന്റുകൾ, പണരഹിത സബ് രജിസ്ട്രാർ ഓഫീസുകൾ പോലെയുള്ള ഡിജിറ്റൽ സംരംഭ ങ്ങളിലൂടെ രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പ് അതിന്റെ സേവനങ്ങൾ പരിവർത്തനം ചെയ്തുവരികയാണ്. ചിട്ടിഫണ്ടുകൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി K-DISC-മായി സഹകരിച്ച് വകുപ്പ് ഒരു ഡിജിറ്റൽ വർക്ക് ഫ്ലോ സമ്പ്രദായം നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. ധനകാര്യ

കരാറുകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഡിജിറ്റൽ ഡോക്യുമെന്റ് എക്സിക്യൂഷൻ പ്ലാറ്റ്‌ഫോം ഇപ്പോൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമാണ്. ഇത് ഉടൻതന്നെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിർബന്ധമല്ലാത്ത ആധാരങ്ങളിലേക്കുംകൂടി വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

ലോട്ടറി വകുപ്പ്

142. കേരള പേപ്പർ ലോട്ടറി റഗുലേഷൻ ചട്ടങ്ങളിൽ 2024-ൽ കൊണ്ടുവന്ന ഭേദഗതിയിലൂടെ സാമൂഹ്യ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയുള്ള ടിക്കറ്റ് വിൽപ്പനയെ അഭിസംബോധന ചെയ്തും അധാർമ്മിക പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിരോധിച്ചും ഭിന്നശേഷിക്കാരായ വ്യക്തികൾ, വനിതകൾ, ചെറുകിട ഏജന്റുമാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരുടെ പ്രാപ്യത ഉറപ്പാക്കിയും ലോട്ടറി സമ്പ്രദായത്തെ ആധുനികവൽക്കരിച്ചു. എന്റെ സർക്കാർ, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സുസ്ഥിരമായതും വിശ്വസനീയമായതുമായ വരുമാന സ്രോതസ്സായി ലോട്ടറി മേഖല തുടരുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സുതാര്യത ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് പൊതുജന അംഗീകാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി സമ്മാന ഘടന പരിഷ്ക്കരിച്ചുവരികയാണ്.

എക്സൈസ് വകുപ്പ്

143. വിമുക്തി മിഷനിലൂടെ, സ്കൂളുകൾ, കോളേജുകൾ, ആദിവാസി - തീരദേശ സമൂഹങ്ങൾ എന്നിവിട ങ്ങളിൽ മയക്കുമരുന്നു വിരുദ്ധ അവബോധ

പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിച്ച് മയക്കുമരുന്ന് ദുരുപയോഗത്തെ ചെറുക്കാനുള്ള പ്രതിബദ്ധതയിൽ എന്റെ സർക്കാർ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു. രോഗമുക്തിക്കുള്ള സമഗ്രമായ സമീപനം ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് സംസ്ഥാനത്ത് ഉടനീളമുള്ള ലഹരി വിമുക്ത കേന്ദ്രങ്ങൾ അവശ്യ ചികിത്സയും കൗൺസിലിങ് സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നു. ബാല്യം അമൂല്യം, ഉണർവ് പോലുള്ള സംരംഭങ്ങൾ കുട്ടികളിൽ ജീവിതനൈപുണ്യം സജ്ജമാക്കുന്നതിലും ആസക്തിക്കുള്ള പോസിറ്റീവ് ബദൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ പ്രോത്സാഹി പ്പിക്കുന്നതിനും, ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു.

144. എന്റെ സർക്കാർ, പരമ്പരാഗതമായ വ്യവസായങ്ങളുടെ സുസ്ഥിര വളർച്ചയ്ക്കൊപ്പം ആസക്തിക്കെതിരായ പോരാട്ടത്തെ സന്തുലനം ചെയ്ത് ഇ-ടോഡി സംവിധാനം പോലുള്ള സുതാര്യ സംരംഭങ്ങളിലൂടെയും അഡ്വാൻസ്ഡ് മോണിറ്ററിംഗ് ടൂളുകളിലൂടെയും കള്ള് വ്യവസായത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു.

X. റഗുലേറ്ററി മേഖലകൾ

നിയമ വകുപ്പ്

145. എന്റെ സർക്കാർ, നിരവധി സുപ്രധാന സംരംഭങ്ങളിലൂടെ നിയമ സാക്ഷരത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കാര്യക്ഷമത പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിലും മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുള്ളതാണ്. സംസ്ഥാന വ്യാപകമായുള്ള ഭരണഘടനാ ദിനാഘോഷത്തിന്റെ ഭാഗമായി സംഘടിപ്പിച്ച 'വാമി-2024' മത്സരം,

കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്കിടയിൽ ഭരണഘടനാ അവബോധം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വിജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാമൂഹ്യ നിയമ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടിയായ 'മാറ്റൊലി' കുറ്റകൃത്യം തടയുന്നതിനും കുടുംബങ്ങളിൽ അവബോധം വളർത്തുന്നതിനുമായി സ്ത്രീകളെയും വിദ്യാർത്ഥികളെയും നിയമസാക്ഷരതയാൽ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഉദ്യോഗസ്ഥ ഭരണ പരിഷ്കാര വകുപ്പ്

146. പ്രധാന വകുപ്പുകൾക്കായി നൈപുണ്യ ചട്ടക്കൂടുകളും ജോബ് ചാർട്ടുകളും വികസിപ്പിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം വ്യവസ്ഥാപരമായ വെല്ലുവിളികളും മികച്ച സമ്പ്രദായങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് ഇൻ ഗവൺമെന്റ് പഠനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കാഴ്ചപരിമിതിയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരെ സഹായിക്കുന്നതിന് ഒരു റിസോഴ്സ് സെന്റർ ഫോർ ഡിസബിലിറ്റിയും കാര്യക്ഷമതാ പരിപോഷണവും ഗവേഷണവും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഒരു ജൻഡർ സ്റ്റഡീ സെന്ററും ഐ.എം.ജി. സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്. നിർമ്മിതബുദ്ധി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയിലെ സാമ്പ്രദായിക പരിശീലനം കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും അതേസമയം കേരളത്തിന്റെ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളോടൊപ്പം

അണിനിരത്തിയ കാര്യനിർവ്വാഹക വികസന പദ്ധതികളെ നവീകരിച്ച സൗകര്യങ്ങൾ പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യും.

റവന്യൂ വകുപ്പ്

147. എന്റെ സർക്കാർ, "എല്ലാവർക്കും ഭൂമി, എല്ലാ ഭൂമിക്കും അവകാശരേഖ, എല്ലാ സേവനങ്ങളും സ്മാർട്ട്" വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. എല്ലാ അർഹരായ ഭൂരഹിത കുടുംബങ്ങൾക്കും ഭൂമി അനുവദിക്കുന്നതിനും പട്ടയം നൽകുന്നതിനും 'പട്ടയം മിഷൻ' ലക്ഷ്യമിടുന്നു. മൂന്നു വർഷം കൊണ്ട് 1,80,887 പട്ടയങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സർക്കാരിന്റെ കാലാവധി അവസാനിക്കുന്നതോടുകൂടി, കൂടുതലായി 1,20,000 പേർക്കു കൂടി പട്ടയം വിതരണം ചെയ്യാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നുണ്ട്.

148. എന്റെ സർക്കാർ, പൂർണ്ണമായും ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്ത ഭൂരേഖകളും ലോകമെമ്പാടുമുള്ള പൗരന്മാർക്ക് സുരക്ഷിതമായി ഭൂമിയുടെ സ്ഥിതി പരിശോധിക്കുന്നതിനായി ഒരു ഓൺലൈൻ പോർട്ടലും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കേരള കെട്ടിട നികുതി അപ്പീൽ മോഡ്യൂളും ഇലക്ട്രോണിക് മോർട്ഗേജ് റിക്കോർഡറും സമീപകാല സവിശേഷതകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. റവന്യൂ വകുപ്പിൽനിന്നും 23-തരം സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഓൺലൈനായി നൽകിവരുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ നൽകിയ

സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളുടെ എണ്ണം 10 കോടിക്ക് അടുത്തു വരുന്നതാണ്. റവന്യൂ വകുപ്പ് ഇതിനകംതന്നെ പൂർണ്ണമായും ഇ-ഫയൽ സംവിധാനത്തിലേയ്ക്ക് മാറിയിട്ടുണ്ട്. സേവനം ലഭ്യമാക്കൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി 513 സ്മാർട്ട് വില്ലേജുകൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും 184 എണ്ണം പുരോഗമിക്കുന്നതും 2025-26 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 222 എണ്ണം ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുള്ളതുമാണ്.

149. 5,52,000 ഹെക്ടറിൽ അധികം ഭൂമിയും 41 ലക്ഷം ഭൂഭാഗവും ഡിജിറ്റൽ റീ-സർവ്വേ മിഷൻ സർവ്വേ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കാസറഗോഡിലെ ഉജറുൾവാർ വില്ലേജ് ഡിജിറ്റലായി സർവ്വേ ചെയ്തിട്ടുള്ള രേഖകൾ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. എന്റെ ഭൂമി ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് പോർട്ടൽ, റവന്യൂ, സർവ്വേ, രജിസ്ട്രേഷൻ വകുപ്പുകളിലെ സേവനങ്ങൾ സംയോജിപ്പിച്ച് ഭൂമി സംബന്ധമായ സേവനങ്ങൾ, ഡിജിറ്റൽ പ്രീമ്യൂട്ടേഷൻ സ്കെച്ചുകൾ, റിയൽടൈം ആട്ടോ മ്യൂട്ടേഷൻ എന്നിവയിലേയ്ക്ക് തടസ്സരഹിത പ്രവേശനം നൽകുന്നു. ആധാർ അധിഷ്ഠിത ഭൂ-പ്രാമാണീകരണ സംവിധാനം പിശകുകളില്ലാത്ത ഇടപാടുകൾ ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും സ്വത്തവകാശങ്ങൾ സുരക്ഷിതമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

150. 2025-26-ൽ എന്റെ സർക്കാർ, ബ്ലോക്ക് ചെയിൻ അധിഷ്ഠിതമായ ഭൂരേഖ സാധൂകരണ സമ്പ്രദായവും റവന്യൂ ഇ-കോടതികളും ഡിജിറ്റൽ

പ്രോപ്പർട്ടി കാർഡും, ഉൾപ്പെടെയുള്ള വികസിതമായ ഇ-ഗവേണൻസ് സംരംഭങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നതാണ്. 3.04 കോടി ഭൂഭാഗങ്ങൾക്ക് യുണീക് ഐ.ഡി. നൽകിയിട്ടുള്ളത് എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും ഭൂ-കാർഡ് നൽകുന്നതിലേയ്ക്ക് വഴിയൊരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ആഭ്യന്തര വകുപ്പ്

151. എന്റെ സർക്കാർ, ആധുനികവൽക്കരിച്ച പോലീസ് സംവിധാനം, ദുരന്തങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള മുന്നൊരുക്കം, ജുഡീഷ്യൽ പരിഷ്കാരം എന്നിവയിലൂടെ സുരക്ഷിതത്വവും നീതിയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിൽ ഗണ്യമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പോലീസ് വകുപ്പ്, വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ നേരിടുന്നതിന് ഒരു സൈബർ ഡിവിഷൻ രൂപീകരിക്കുകയും ഫോറൻസിക് സയൻസ് ലബോറട്ടറികൾ നവീകരിക്കുകയും കുറ്റാന്വേഷണ ശേഷി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി 19 ഫോറൻസിക് സയൻസ് വാനുകൾ വാങ്ങുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ ഓട്ടോമേറ്റഡ് നമ്പർ പ്ലേറ്റ് റെക്കഗ്നിഷൻ വിത്ത് ഫേഷ്യൽ റെക്കഗ്നിഷൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആധുനിക നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പുതിയ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളും, പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങളും, ട്രാഫിക് സേഫ്റ്റി കമാൻഡ് സെന്റർ പോലുള്ള അടിസ്ഥാന

സൗകര്യ പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

152. അഗ്നി രക്ഷാ സർവ്വീസിൽ, കേരള അഗ്നി രക്ഷാ സർവ്വീസസ് അക്കാദമിയെ സംസ്ഥാന പരിശീലന കേന്ദ്രമായി, നാഷണൽ ഫയർ സർവ്വീസ് കോളേജ് അംഗീകരിച്ചത് ഒരു ശ്രദ്ധേയമായ നേട്ടമാണ്. 2024-ൽ ആദ്യത്തെ ഫയർ വിമൻ ബാച്ചിന്റെ പാസ്സിംഗ് ഔട്ട്, ദുരന്ത നിവാരണത്തിൽ, ലിംഗസമത്വം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സുപ്രധാന ചുവടുവയ്പ്പാണ്. ദുരന്ത പ്രതികരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ജില്ലകളിലുടനീളം ഹോട്ട് ലൈൻ കണക്ഷനോടു കൂടി സിവിൽ ഡിഫൻസ് കൺട്രോൾ റൂമുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്.

153. ജയിൽ വകുപ്പ്, അതിന്റെ മോഡേണൈസേഷൻ ഓഫ് പ്രിസൺസ് പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ആധുനികവൽക്കരണത്തിലും പുനരധിവാസത്തിലും അടിസ്ഥാനസൗകര്യ നവീകരണത്തിലും ക്ഷേമ സംരംഭങ്ങളിലും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നത് തുടർന്നുവരുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ, കെമിക്കൽ എക്സാമിനേഴ്സ് ലബോറട്ടറി വകുപ്പിൽ നൂതനമായ അനലിറ്റിക്കൽ ഉപകരണങ്ങളും, അതോടൊപ്പം പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അപകടകരമായ ജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ സംസ്കരണവും സൗരോർജ്ജ സംരംഭങ്ങളും

അവതരിപ്പിക്കുകയും NABL, ISO അക്രഡിറ്റേഷൻ നേടിയെടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

154. എന്റെ സർക്കാർ, സംസ്ഥാന ജുഡീഷ്യറിയിൽ, പ്രത്യേക നിയുക്ത കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കുകയും 1.4 കോടി കേസ് രേഖകൾ ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്ത് ഇ-കോടതി സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുകയുംചെയ്തു. ഹൈക്കോടതിയിലെ ആർബിട്രേഷൻ സെന്റർ ഇപ്പോൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമാണ്, നോട്ടീസ് വിതരണത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഒരു പൈലറ്റ് ഇ-പോസ്റ്റ് സംവിധാനം തിരുവനന്തപുരത്ത് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രാപ്യവും കാര്യക്ഷമവുമായ നീതി നിർവ്വഹണത്തിനുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയാണ് ഈ പരിഷ്കാരങ്ങൾ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്.

155. എന്റെ സർക്കാർ, സാമൂഹ്യ പോലീസിംഗ് വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും തീരദേശ പോലീസിംഗ് ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും റേഡിയോ ആശയ വിനിമയ നെറ്റ് വർക്ക് നവീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. പുതിയ സംരംഭങ്ങളിൽ കുട്ടികളുടെ സംരക്ഷണത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾ, സ്ത്രീകളുടെ സ്വയം പ്രതിരോധ പരിപാടികൾ, രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിന് സ്ത്രീകളുടെ സ്കൂബാ ടീം രൂപീകരണം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് സംവിധാനങ്ങളും വിഷശാസ്ത്ര വിഭാഗങ്ങളും സർവ്വകലാശാലകളുമായുള്ള ഡിജിറ്റൽ സഹകരണവും

ഉൾപ്പെടെ കൂടുതൽ നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കെമിക്കൽ എക്സാമിനേഴ്സ് ലബോറട്ടറിയിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

വിജിലൻസ് വകുപ്പ്

156. എന്റെ സർക്കാരിന്റെ വിജിലൻസ് ആന്റ് ആന്റി കറപ്ഷൻ ബ്യൂറോ അതിന്റെ അഴിമതിയ്ക്കെതിരായുള്ള സീറോ-ടോളറൻസ് നയത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു. നിരവധി അപ്രതീക്ഷിത പരിശോധനകളിലൂടെ ബ്യൂറോ സംസ്ഥാനത്തിന് ഗണ്യമായ വരുമാനം നേടിത്തരുന്നു. കൂടാതെ, വകുപ്പുകളിലുടനീളം ഉത്തര വാദിത്വവും സുതാര്യതയും ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതിനായി വിജിലൻസ് കേസുകളും അന്വേഷണങ്ങളും രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്.

157. കാര്യക്ഷമത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്കായി 2025-ാട്ടുകൂടി ഡിജിറ്റൽ എഫ്.ഐ.ആർ. രജിസ്ട്രേഷ നോടൊപ്പം ഇ-ഓഫീസ് സംവിധാനവും നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. സമഗ്രതയും സുതാര്യതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രിവന്റീവ് വിജിലൻസ് നടപടികളിൽ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

ആസൂത്രണവും സാമ്പത്തികകാര്യവും വകുപ്പ്

158. എന്റെ സർക്കാർ, 2024-25 കാലയളവിൽ ആസൂത്രണവും

സാമ്പത്തികകാര്യവും വകുപ്പ് മുഖേന കേരളത്തിലുടനീളം വികസന മുന്നേറ്റത്തിനായി പരിവർത്തന പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചു. കാസറഗോഡ് വികസന പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ കൃഷിയും ജലസേചനവും വരുമാനമുണ്ടാക്കലും പോലുള്ള പ്രധാനമേഖലകളെ ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ട്, ഗണ്യമായ എണ്ണം പദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിച്ചു. വയനാട്ടിൽ കൃഷിയും വിനോദ സഞ്ചാരവും വിദ്യാഭ്യാസവും ട്രൈബൽ വികസനവും ലക്ഷ്യം വെച്ചുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇടുക്കി വികസന പാക്കേജിൽ ആരോഗ്യരക്ഷാ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ട്രൈബൽ പ്രദേശങ്ങളിൽ റോഡ് കണക്റ്റിവിറ്റി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. പ്രാദേശികമായ വെല്ലുവിളികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും സുസ്ഥിരമായ വികസനത്തിന്റെ പരിപോഷണത്തിനുമായുള്ള അധിക ഉദ്യമങ്ങളിൽ സൗരോർജ്ജവേലിയും കുടിൽ വ്യവസായങ്ങളും നൈപുണ്യകേന്ദ്രങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്. കുട്ടനാട് പാക്കേജിന്റെ നടപ്പാക്കൽ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നതും ആയത് സശ്രദ്ധം നിരീക്ഷിച്ചു വരുന്നതുമാണ്.

159. കേരള ഡവലപ്പ്മെന്റ് ആന്റ് ഇന്നവേറ്റീവ് സ്ട്രാറ്റജിക് കൗൺസിൽ (K-DISC) അതിന്റെ 'വിജ്ഞാന കേരളം' സംരംഭം പത്തനംതിട്ടയിലെ

അതിന്റെ പ്രാരംഭ വിജയത്തെത്തുടർന്ന് സംസ്ഥാനത്തുടനീളം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. 80% നിയമനം ലക്ഷ്യം വെച്ചുകൊണ്ട് 25,000 പേരെ പരിശീലിപ്പിയ്ക്കുന്നതിന് ഈ പദ്ധതി ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. വീടിന് അടുത്തുള്ള ജോലി സൗകര്യങ്ങൾ വിജ്ഞാന ജോലികളെ വികേന്ദ്രീകരിക്കുകയും, യോഗ്യതയ്ക്ക് അനുസരിച്ച് ജോലി ലഭിയ്ക്കാത്തവരെയും കരിയർ ബ്രേക്ക് വന്ന വനിതകളെയും പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യും.

ഇലക്ഷൻ വകുപ്പ്

160. ആകെ വോട്ടിന്റെ 52.09% വനിതാ പ്രാതിനിധ്യത്തോടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ലിംഗാനുപാതത്തിൽ കേരളം രാജ്യത്ത് ഇപ്പോൾ രണ്ടാം സ്ഥാനത്താണ് എന്നറിയുന്നതിൽ എനിയ്ക്ക് സന്തോഷം ഉണ്ട്. ഇതിനുപുറമെ, വോട്ടർമാരുമായി ഇടപഴകുന്നതിന് ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകളുടെ സജീവമായ ഉപയോഗം പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന സോഷ്യൽ മീഡിയ സൂചികയിലെ ആദ്യ അഞ്ചു സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് കേരളം. രേഖകളുടെ തടസ്സമില്ലാത്ത സംഭരണവും ദ്വി-ഘടക പ്രാമാണീകരണത്തോടു കൂടിയുള്ള വീണ്ടെടുക്കലും പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന ഇലക്ഷൻ വകുപ്പിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഡിജിറ്റൽ സംരംഭമായ സുരക്ഷിത ക്ലൗഡ്-അധിഷ്ഠിത ഫയൽ ആർക്കൈവിംഗ് സിസ്റ്റം വികസിപ്പിക്കുന്ന താണ്.

പൊതുഭരണ വകുപ്പ്

161. എന്റെ സർക്കാർ, പ്രാപ്യതയും സുതാര്യതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി എല്ലാ സർക്കാർ ഓഫീസുകളിലും ഉടനീളം ഓൺലൈൻ ആർ.റ്റി.ഐ. അപേക്ഷാ സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ നടപടികളിലാണ്. വരുംവർഷത്തിൽ പൗരന്മാർക്ക് നടപടികൾ കുറെക്കൂടി ലളിതമാക്കിക്കൊണ്ട് അപ്പീലുകൾ ഓൺലൈൻ ആയി ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനവും കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. സമാനമായി, സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ എല്ലാ വകുപ്പുകളിലും ഇതിനോടകം പ്രവർത്തനത്തിലുള്ള കോർട്ട് കേസ് ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റം, ഐ.റ്റി. മിഷന്റെ പിന്തുണയോടുകൂടി, ഇ-ഓഫീസ് സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള എല്ലാ ഓഫീസുകളിലേയ്ക്കും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

XI കായികവും കലയും സാംസ്കാരികവും

വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്

162. എന്റെ സർക്കാർ, സർക്കാരിനെയും പൊതുജനങ്ങളെയും ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പിന്റെ (I&PRD) നിർണ്ണായക സംഭാവനകൾ അംഗീകരിക്കുന്നു. വകുപ്പ്, രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ സമ്പൂർണ്ണ അവയവദാന ഗ്രാമമായ ചെറുകുളത്തൂർ വില്ലേജിനെക്കുറിച്ച് ഒരു ഡോക്യുമെന്ററി നിർമ്മിച്ചു. ഇന്ത്യ-ഇന്റർനാഷണൽ ട്രേഡ് ഫെയറിൽ കേരള

പവലിയൻ വെള്ളി മെഡൽ നേടി. 2025-26-ൽ എന്റെ സർക്കാർ, ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും പൊതുജന ഇടപഴകൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി ഒരു പ്ലാറ്റ്ഫോം എന്റെ കേരളം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. ടാഗോർ തിയേറ്ററിനെ ഒരു സാംസ്കാരിക ഹബ്ബായി നവീകരിക്കുന്നതും ക്ലൗഡ് അധിഷ്ഠിത ആർക്കൈവുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതും ഒരു സമർപ്പിത സോഷ്യൽ മീഡിയ വിംഗ് രൂപീകരിക്കുന്നതും പ്രവേശനക്ഷമതയും ഉപയോക്തൃ അനുഭവവും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും സർക്കാർ വെബ്സൈറ്റുകൾ വിലയിരുത്തലും പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

സാംസ്കാരിക വകുപ്പ്

163. എന്റെ സർക്കാർ, കേരളത്തിന്റെ സംസ്കാരിക പൈതൃകം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും കലാകാരന്മാരെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനും എപ്പോഴും പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതമുൾപ്പെടുത്തി പ്രതിമാസ ഫെലോഷിപ്പുകൾ നൽകി യുവകലാകാരന്മാരെ സഹായിക്കുന്നതിനായി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള വജ്ര ജൂബിലി ഫെലോഷിപ്പ് സ്കീം തുടരുന്നതാണ്. റൂറൽ ആർട്സ് സെന്റർ പദ്ധതി സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ മുഖേന കരകൗശല തൊഴിലാളികൾക്ക് വിപണന പ്ലാറ്റ്ഫോമുകളൊരുക്കി പരമ്പരാഗത

കരകൗശല കഴിവുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ നവോത്ഥാന നായകരെ ആദരിക്കുന്നതിനുള്ള നവോത്ഥാന സാംസ്കാരിക സമുച്ചയങ്ങളിൽ ഇതിനോടകം ഒരു സാംസ്കാരിക ഹബ്ബായ കൊല്ലം സമുച്ചയം യാഥാർത്ഥ്യമായിട്ടുള്ളതും കാസറഗോഡ്, പാലക്കാട് സമുച്ചയങ്ങൾ വരുംവർഷത്തിൽ പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുന്നതുമാണ്.

164. പ്രാദേശിക പെർഫോമിംഗ് കലകളും കരകൗശലവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി രൂപകല്പന ചെയ്തിട്ടുള്ള പിണറായി കൾച്ചറൽ സെന്ററും ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുമായി സഹകരിച്ച് ഓൺലൈൻ കലാ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്ന കേരള ഡിജിറ്റൽ ആർട്ട് സ്കൂളും പോലെയുള്ള പ്രധാന പദ്ധതികൾ സ്ഥിരതയോടെ പുരോഗമിക്കുന്നു.

പുരാവസ്തുവും പുരാരേഖയും മ്യൂസിയവും വകുപ്പുകൾ

165. പുരാരേഖ വകുപ്പിനുകീഴിൽ കാര്യവട്ടത്ത് നിർമ്മാണം നടന്നുവരുന്ന ഇന്റർനാഷണൽ ആർക്കൈവ്സ് ആന്റ് ഹെറിറ്റേജ് സെന്റർ താളിയോല രേഖകളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും അവ ഗവേഷകർക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ലോകോത്തര നിലവാരത്തിലുള്ള സൗകര്യമൊരുക്കും. ട്രാൻസ്ക്രിപ്ഷൻ സോഫ്റ്റ് വെയർ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഉദ്യമങ്ങൾ, വട്ടെഴുത്ത്, കോലെഴുത്ത് പോലെയുള്ള പുരാതന ലിപികളുടെ തർജ്ജമ

സാധ്യമാക്കുകയും അതുവഴി വിലപ്പെട്ട ചരിത്രപരമായ അറിവുകൾ വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.

ദേവസ്വം വകുപ്പ്

166. എന്റെ സർക്കാർ, പാരിസ്ഥിതിക സുസ്ഥിരത പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ കേരളത്തിന്റെ സാംസ്കാരികവും ആത്മീയവുമായ പൈതൃകം സംരക്ഷിക്കുന്നതിലുള്ള പ്രതിജ്ഞാബദ്ധതയിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു. നടപ്പുസാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ വടക്കൻ മലബാർ മേഖലയിലെ ആചാരസ്ഥാനികർക്കും കോലധാരികൾക്കുമുള്ള പ്രതിമാസ അലവൻസ് വർദ്ധിപ്പിച്ചത് ക്ഷേത്ര ആചാരങ്ങളുടെ പരമ്പരാഗത സംരക്ഷകരോടുള്ള എന്റെ സർക്കാരിന്റെ ആദരവിനെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

167. എന്റെ സർക്കാർ, ക്ഷേത്രകുളങ്ങൾ, കാവുകൾ, ആൽത്തറകൾ എന്നിവയുടെ നവീകരണത്തിനായി ഗണ്യമായ തുക വകയിരുത്തിക്കൊണ്ട് ക്ഷേത്ര വികസനത്തിനോടൊപ്പം പ്രകൃതി സംരക്ഷണത്തിനും മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ക്ഷേത്ര പരിസരത്ത് മലിനജല ശുദ്ധീകരണ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സംരംഭങ്ങൾ ശുചിത്വവും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതാണ്.

കായികം

168. എന്റെ സർക്കാർ, ഉന്നത നിലവാരത്തിലുള്ള അക്കാഡമികൾ, പ്രതിഭാ കൈമാറ്റം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചുകൊണ്ട് സ്പെയിനും, അർജന്റീനയും, ക്യൂബയുമായി ആഗോള കായിക സഹകരണം പരിപോഷിപ്പിച്ചുവരുന്നു. ജി.വി.രാജ സ്പോർട്സ് സ്കൂളിലെ എ.സി മിലാൻ അക്കാഡമിയുമായുള്ള പങ്കാളിത്തവും ഒരു പഞ്ചായത്ത് ഒരു കളിസ്ഥലം പദ്ധതിയും അടിസ്ഥാന കായിക വികസനം ഉറപ്പാക്കുന്നതാണ്.

169. എന്റെ സർക്കാർ, 2025-ൽ അർജന്റീന ഫുട്ബോൾ ടീമിനെ സൗഹൃദ മത്സരങ്ങൾക്കായി ക്ഷണിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് അറിയിക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്, ഇത് ടൂറിസത്തിനും ആഗോള ശ്രദ്ധയ്ക്കും ആക്കം കൂട്ടും.

170. കേരള ഒളിംപ്യൻ സപ്പോർട്ട് പ്രോഗ്രാം 2028-ലെ ഒളിമ്പിക്സിനായി യോഗ്യരായ അത്‌ലറ്റുകളെ സജ്ജമാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

171. ഇൻവെസ്റ്റേഴ്സ് സ്പോർട്സ് കോൺക്ലേവ് എലൈറ്റ് സ്പോർട്സ് അക്കാഡമികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലും പുതിയ വരുമാന മാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിലും തൽപരരായവരെ ആകർഷിക്കുന്നതാണ്. ഉന്നത

വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് സ്പോർട്സ് ഇക്കോസിസ്റ്റം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് കോളേജ് സ്പോർട്സ് ലീഗുകൾ രൂപീകരിച്ചുവരുന്നു. എന്റെ സർക്കാർ, കായിക താരങ്ങളുടെ സംഭാവനകൾ മാനിച്ചുകൊണ്ട് കായിക രംഗത്തെ മികവ് പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനായി ക്യാഷ് അവാർഡുകളും സ്കോളർഷിപ്പുകളും നൽകുന്നത് തുടരുന്നതാണ്.

172. 2030-ാടുകൂടി 100% കായിക സാക്ഷരത ലക്ഷ്യം വച്ചുകൊണ്ട് കേരള കായിക ക്ഷമതാ മിഷൻ എല്ലാവർക്കും കായിക സാക്ഷരതയും കായിക ക്ഷമതയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

യുവജനകാര്യം

173. എന്റെ സർക്കാർ, കലാകായിക പ്രതിഭകൾക്ക് വേദിയൊരുക്കുന്ന കേരളോത്സവും ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരതയും കായിക വികസനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന യുവജന ക്ലബ്ബുകളും പോലെയുള്ള സംരംഭകങ്ങളിലൂടെ യുവജനശാക്തീകരണത്തിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. ദേവികുളത്തെ നാഷണൽ അഡ്വഞ്ചർ അക്കാഡമി സാഹസിക വിനോദ സഞ്ചാരത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും പാരാസെയിലിംഗും റോക്ക് ക്ലൈമ്പിംഗും പോലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പരിശീലന അവസരങ്ങൾ നൽകുകയും, തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും കേരളത്തിലെ അഡ്വഞ്ചർ സെക്ടറിന് ദേശീയ

അംഗീകാരം നേടുന്നതിന് സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും.

174. കേരള സംസ്ഥാന യുവജന കമ്മിഷന്റെ പ്രധാന സംരംഭങ്ങളായ യൂത്ത് ഐക്കൺ പ്രോഗ്രാം, ഗ്രീൻ യൂത്ത് പ്രോഗ്രാം, വെർച്വൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് എക്സ്ചേഞ്ച് എന്നിവ സുസ്ഥിര ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. കൗൺസിലിംഗിനും നിയമസഹായത്തിനുമൊപ്പം സ്ത്രീധനത്തിനും മയക്കുമരുന്ന് ദുരുപയോഗത്തിനും എതിരെയുള്ള പ്രചാരണം സാമൂഹിക വെല്ലുവിളികളെ നേരിടുന്നതിന് യുവജനങ്ങൾ പ്രാപ്തരാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നു.

XII. ഉപസംഹാരം

175. എന്റെ സർക്കാർ, വളർച്ചയുടെ ഫലങ്ങൾ സമൂഹത്തിലെ ദുർബല വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ഗണ്യമായ അളവിൽ എത്തുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനുള്ള അതിന്റെ പ്രതിബദ്ധത ആവർത്തിക്കുന്നു. ഉയർന്ന സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്ക് യോജിച്ച അന്തരീക്ഷം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള എല്ലാ മുൻകൈകളും എടുക്കുമ്പോൾത്തന്നെ അതിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ എല്ലാവർക്കും ലഭിക്കുന്നതുവരെ കാത്തിരിക്കാൻ എന്റെ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല.

176. ഇക്കാര്യം മനസ്സിൽ വച്ചുകൊണ്ട്, എന്റെ സർക്കാർ, സമൂഹത്തിലെ നിർധനവിഭാഗങ്ങൾക്കുവേണ്ടി കേന്ദ്രീകൃത ക്ഷേമ

പരിപാടികൾ ആരംഭിച്ചു. എന്റെ സർക്കാരിന് ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം കേരളത്തിന് നൽകുവാനുള്ള കാഴ്ചപ്പാടുണ്ട്. ഇതു നേടുന്നതിനായി, മൂലധന നിക്ഷേപം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ സദുദ്ദേശപരമായ നടപടികൾ ഞങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ പ്രോത്സാഹനജനകവും ക്രിയാത്മകവുമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് എടുക്കണമെന്ന് യൂണിയൻ സർക്കാരിനോട് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.

177. എന്റെ സർക്കാർ, ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങളെ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അടിസ്ഥാന അവകാശമായാണ് കരുതുന്നത്, അല്ലാതെ അധികാരികളുടെ ഔദാര്യമായിട്ടല്ല. ഞങ്ങളുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ, എല്ലായ്പ്പോഴും പൗരന്മാരാണ് ആദ്യം.

178. എന്റെ സർക്കാരിന്, സാമൂഹ്യനീതി, ഫെഡറലിസം, മതനിരപേക്ഷത, ജനാധിപത്യം തുടങ്ങിയ ഭരണ ഘടനാ മൂല്യങ്ങളോട് ഉറച്ച പ്രതിബദ്ധതയും ഐക്യം കാത്തുസൂക്ഷിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ വൈവിധ്യത്തോട് ബഹുമാനവുമുണ്ട്. വൈവിധ്യത്തെ ബഹുമാനത്തോടെ ഉൾക്കൊണ്ട ഒരു രാജ്യത്ത് വ്യത്യാസങ്ങളെ ഏകീകരിക്കുവാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഭരണഘടനാ മൂല്യങ്ങൾക്കും ദേശീയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ ആദർശങ്ങൾക്കും എതിരായിരിക്കുമെന്ന് എന്റെ സർക്കാർ കരുതുന്നു.

179. എന്റെ സർക്കാർ, പരസ്പര സഹകരണത്തിനും ഏവർക്കും നീതിക്കായുള്ള ഉദ്യമത്തിൽ കേരളത്തെ പുതിയ ഉയരങ്ങളിലെത്തിക്കാൻ ഒരുമിച്ച് മുന്നേറുന്നതിലും എല്ലാവർക്കും മാതൃകയാവുന്ന ഒരു വിജ്ഞാന സമൂഹം നേടിയെടുക്കുന്നതിലും വിശ്വസിക്കുന്നു.

ജയ്ഹിന്ദ്

****